The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc.
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A.Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA
WEDNESDAY, APRIL 24, 1957.

LATVIJA

AMERIKĀ

33./570. n-rs. TREŠDIEN, 1957. G. 24. APRĪLĪ 7. gads

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A., Tel VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80—$5.60 par vienas collas slejas telpu.

BEDUĪNIEM BŪS LIELĀKA TEIKŠANA

ARĪ JAUNAIS JORDĀNAS ARMIJAS STĀBA PRIEKŠNIEKS TRIMDĀ.

Sabijis amatā tikai vienu dienu, Jordānas armijas stāba priekšnieks ģen. Hajari dodas trimdā uz Sīriju, kur deklarē, ka zināmu valstu militārie atašeji mēģina noskaņot karali Huseinu un viņa armiju pret Jordānas arabu tautu.

Ammanā. Turpinot Padomju Savienības, Sīrijas un Ēģiptes apvainojumu seriju, ka Sav. Valstu sūtniecība vainojama pēdējo nedēļu eksplozīvo politisko notikumu veicināšanā Jordānā, tās armijas stāba priekšnieks ģen. Hajari Damaskā izteicās, ka zināmu valstu militārie atašeji mēģina ietekmēt karali Huseinu, noskaņojot viņu (un Jordānas armiju) pret Jordānas tautu un tās interesēm. Sav. Valstu sūtniecība Ammanā kategoriski noliedz, ka tā būtu iejaukta Jordānas politiskajā krizē. Sūtnis Malorijs nedēļas nogalē izteicās, ka no Sav. Valstu ārlietu ministrijas viedokļa Jordānas notikumi ir iekšēja lieta un ka Sav. Valstis tur nav pat domājušas iejaukties.

Ģen. Hajari ir otrs armijas stāba priekšnieks, ko Jordānai nākas zaudēt vienas nedēļas laikā. Cik zināms, pagājušās nedēļas nogalē ģen. Hajari devās uz Damasku, lai uzsāktu sarunas ar Sīrijas valdību par sava priekšgājēja ģen. Nuvara eventuālu izdošanu. (Pirms nedēļas, kā zināms, ģen. Nuvars mēģināja gāzt karali Huseinu. Kad tas neizdevās, viņš devās trimdā uz Sīriju, kur viņam tika piešķirtas politiskas azila tiesības).

Lai kādi arī būtu bijuši ģen. Hajari brauciena iemesli, Sīrijā nonācis, viņš nekavējoties telefonēja Jordānas ministru prezidentam Kalidi un paziņoja, ka paliks Damaskā un ka nosūtīs karalim Huseinam vēstuli, atlūdzoties no amata. Svētdien, 21. aprīlī, ģen. Hajari atkāpšanās vēstule vēl nebija pienākusi, bet Jordānas kabinets piecu stundu ilgā ārkārtējā sēdē jau paspēja izraudzīt jaunu armijas stāba priekšnieku — šoreiz ģen. Majali, līdzšinējo ģen. Hajari vietnieku.

Labi informētas aprindas Ammanā paskaidro, ka ģen. Hajari atkāpšanās iemesli meklējami faktā ,ka pēdējam bijis uzdots sastādīt militāru izmeklēšanas komiteju, kuras pienākumi būtu bijuši ievadīt izmeklēšanu iepriekšējās nedēļas nogales mēģinājumā gāzt karali Huseinu. Lai gan savā laikā ziņoja, ka Hajari lojālitāte pasargājusi karaļa Huseina troni, tagad pielaiž varbūtību, ka arī viņš būtu bijis iejaukts nesekmīgajā militārās sacelšanās mēģinājumā un baidījies, ka komitejas izmeklēšanas rezultātā viņa rīcība tiktu atklāta.

Nedēļas nogales notikumi Jordānā nepārprotami liecina, ka karalim Huseinam pilnīgu uzvaru vēl nav izdevies izcīnīt. Ģen. Hajari došanās trimdā karaļa Huseina un jaunās valdības ministru prezidenta Kalidi plānus izmeklēt revolūcijas mēģinājumu nav mainījusi. Jau tagad iecelta piecu vīru komiteja, kas turpinās darbu, kura vadība bija uzticēta trimdā aizgājušajam ģenerālim.

Pēdējās ziņas, kas saņemtas no Ammanas, vēstī, ka Jordānas iekšējo notikumu izmeklēšanas komiteja sastādījusi sarakstu, kurā minēti vismaz 40 vai 50 armijas virsnieku vārdi. Daļa no minētiem virsniekiem tikšot nodoti kara tiesai par mēģinājumu gāzt karali Huseinu.

Rietumu diplomātiskās aprindas paskaidro, ka karaļa Huseina panākumiem cīņā pret kreisajiem elementiem Jordānas politikā, kā arī pret viņa pretiniekiem militārās aprindās, atrodams viens vienīgs izskaidrojums, un, proti, Jordānas beduīnu fanātiskā lojālitāte. Tādēļ sagaida, ka nākotnē beduīniem Jordānas politikā būs daudz lielāka teikšana, nekā bija līdz līdz šim.

ĢEN. HAJĀRI DAMASKĀ

IMPERIĀLISTU AĢENTI — ĀRVALSTU MILITĀRIE ATAŠEJI IEJAUKTI JORDĀNAS IEKŠPOLITISKĀS INTRIGĀS, MĒĢINOT SATRIEKT TĀS NEATKARĪBU UN BRĪVĪBU — JORDĀNAS NACIONĀLISTISKO KUSTĪBU.

Damaskā. Apmainījis savu armijas mundieri pret privātām drēbēm, trimdinieks ģen. Hajari pag. nedēļas nogalē noturēja plašu preses konferenci Damaskas Semiramis viesnīcā. Starp citu ģenerālis žurnālistiem izteicās, ka karalis sadarbībā ar ne-arabu ārvalstu militāriem atašejiem gatavo sazvērestību pret Jordānas brīvību un neatkarību. Pēc ģen. Hajari domām Jordāna jau tagad uzskatāma par imperiālistu aģentu sazvērestības upuri; pēdējie gatavojoties triecienam pret Jordānas armiju un nacionālisma kustību.

Hajari turpināja, ka karaļa un ārvalstu sazvērestība sākusies, paklausot baumām, ka Jordānas armijā briest kustība pret karali un ka nacionālistu partiju elementi iefiltrējas armijas rindās. Rezultātā karalis vērsis apvainojumus pret ģen. Nuvaru, kas it kā esot liedzies cīnīties pret tautas interesēm.

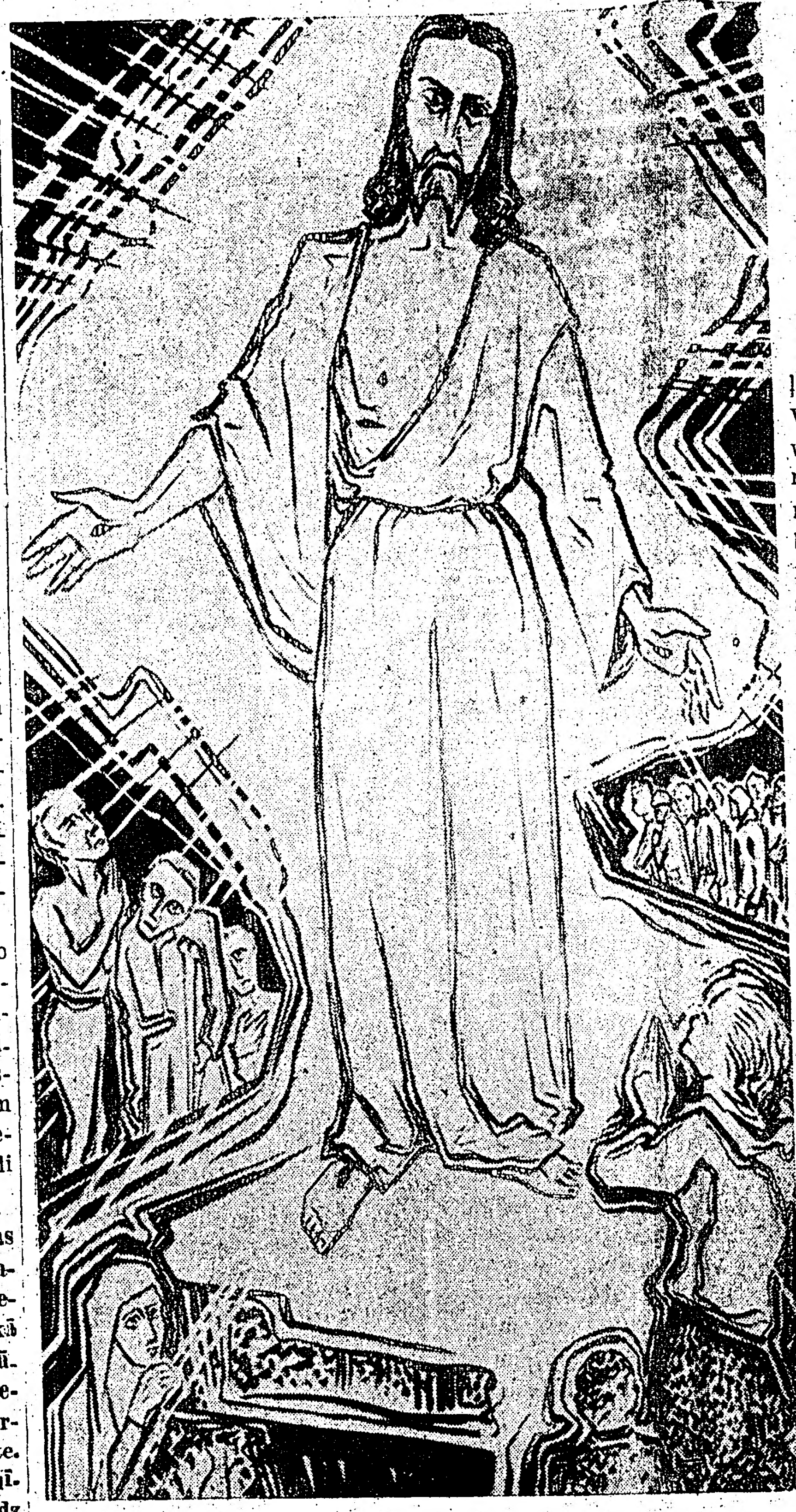

Iedams krusta ceļu, Kristus uzrarējis nīvi.
Zīm. B. Ancāns.

KAM PALĪDZ STRĀDNIEKU ARODBIEDRĪBAS?

Strādnieks un viņa nauda ir arodbiedrību līdzeklis, ne mērķis

ASV pašreizējos ūniju (arodbiedrību) atklātajos skandālos izmeklēšanā konstatētas fantastiskas izdarības ar ūniju naudas fondiem un morālo tiesisko pamatprincipu ignorēšanu. Pagaidām tas gan vēl attiecas tikai uz augstākās vadības neaprobežotajām izdarībām un afērām. Taču arī vietējās darba vietās pa lielākai daļai notiek tas pats, tikai šaurākos apmēros.

Ūniju vadītāji saņem neticami lielu atalgojumu, kas tālu pārspēj augstāko valsts ierēdņu algas. Motivācijas tam nav, kontroles nav, vismazāk jau pašam strādniekam. Amatu ieņemšanai nekāda kvalifikācija nav paredzēta. Bet no pašiem strādniekiem neviens jau šo „bonzu" rindās iekļūt nevar.

Kontroles par milzīgajiem līdzekļiem, kuri saplūst no strādnieku iemaksām, kas tiek aizvien vairāk un vairāk paaugstinātas — nav nekādas. Ir zināms, piem., ka Dāmu apģērbu rūpniecības ūnija (ko pārvalda gandrīz tikai žīdu tautības personas) milzu summas sūta Izraēlas atbalstam. Tas gan neizklausās tik intriģējoši, kā šādu summu izlietošana amatpersonu privāto pasākumu financēšanai (sacīkšu zirgu staļļiem, priekā namiem un nelegālām spēlēm), taču katra šuvēja, nomaksājot mēnesī vismaz savus četrus dolarus ūnijai, nebūs sajūsmināta arī par savas naudas „ziedošanu" kādai ārvalstij.

Tieši pašās darba vietās ūniju pārstāvniecība sedz „gambleru" (aizliegto loteriju un zirgu sacīkšu derības) operācijas. Ūnijas kabinets ir „svēta vieta" un tur t. s. bukiji var justies droši. Daudzās AFLA — CIO pārstāvniecībās ir bīstami nostāties pret nelegālajām derībām u. c. operācijām. Arī darba devēji bieži „piemiedz acis." Amatpersonu vēlēšanās gādā, lai ievēlētu „savus cilvēkus" vismaz atbildīgākajos amatos. Vērojot vēlēšanu norises primitīvismu, liekas, nav grūta lieta arī vēlēšanu rezultātus pēc vajadzības šur tur „izlabot."

Dažās lokālajās pārstāvniecībās valda kāda zināma tautība, kas tad arī cenšas darba vietā nepielaist cittautībniekus, vai arī padarīt tiem darbu neiespējamu. Pēdējo sevišķi praktizē īri. Tie savā neiecietībā pārspēj pat žīdus. Nebūs jau arī vispār noslēpums, ka ASV valsts dzīvē šīm divām tautībām ir ļoti liels svars. Īri vēl „atsperas" uz katolticību, kas viņu ietekmē ievirza lielākas masas.

Sen zināms, ka dažas ūnijas (sevišķi agrākajos gados) ir noskaņotas komūnistiski. Tur nauda aiziet pasaules revolūcijas fondā resp. Kremlim. Pēdējā laikā šīs ūnijas rūpīgi maskojas, cenšoties sevi nenodot. Vairumā tās ir rūpniecības strādnieku ūnijas (mašīnu, elektro, radio, u. c.). Sevišķa vērība piešķirta valsts aizsardzības pasākumos nodarbināto ieklaušanai šādās ūnijās.

Šo rindu autoram, bij. Latvijas juristam, bijusi izdevība vērot, kā ūnija interpretē tiesiskās normas. Darba vietas vai pašas arodbiedrības noteikumi, statūti bieži kļūst par „gumiju", ko stiepj uz abām pusēm pēc patikas. Vadītāji žonglē savā stāvokļa nostiprināšanas vai aizmugures „bosu" apmierināšanas virzienā. Dažas darba vietas atjautīgi dod ūnijas amatpersonām avansēšanas izredzes darbā. Rezultātā — nav iespējams neko panākt pret darba vietas vadības eventuālajām patvarīgajām izrīcībām.

Kaut gan ASV lepojas ar politiskajām un personiskajām brīvībām, taču darba vietās pieredzētas smagas represijas — atlaišana par atklātu domu paušanu pret ūnijas „ģenerāllīniju". Kad cita ūnija mēģina iekarot attiecīgo darba vietu (kas notiek visai bieži), tad iniciātoriem droši jārēķinās ar atlaišanu.

Kur tad paliek strādnieku tiešo interešu aizsāvība? Kāda CIO pārstāvniecība vienojās ar darba devēju par 5 centu pielikumu algām, bet tajā pašā reizē piekrita atstāt strādniekus 2 nedēļas bez atalgojuma inventūras operāciju veikšanai (līdz tam tās vienmēr tika izdarītas pakāpeniski ar visu nodarbināto iesaistīšanu inventūras darbā). Ar 5 centu pielikumu algas pieauga par 104 dolariem gadā, bet caurmēra zaudējums strādniekiem par diviem bezdarba nedēļām iznāca 140 dolaru. Darījums izdevīgs; bet kam?

Strādnieks un viņa nauda ir tikai arodbiedrību līdzeklis, ne mērķis. Tiktāļu ir attīstījusies ūniju visvarenība, ka pašu mazo strādnieku tā „apēd". Protams, ir arī izņēmumi, īpaši AFLA iestādījumos, bet visumā tie ir nenozīmīgi pilieni jūrā.

Z. K.

MASKAVAS INTRIGAS PIEAUG

PADOMJU SAVIENĪBA PRASA NELIETOT MILITĀRU VARU VIDĒJOS AUSTRUMOS

Padomju Savienība nosoda Eizenhauera Vidējo Austrumu doktrīnu un aizrāda, ka Sav. Valstu jaukšanās Vidējo Austrumu valstu iekšējās darīšanās nenozīmē neko citu kā vienīgi saspīlējuma tālāku palielināšanos.

Maskavā. Pagājušās nedēļas nogalē Maskava aicināja Sav. Valstis, Franciju un Angliju pievienoties Padomju Savienībai pieņemt lēmumu, kas noliegtu militāras varas lietošanu pastāvošo problēmu atrisināšanai Vidējos Austrumos. Padomju Savienība savu nostāju deklarēja Rietumu sabiedrotiem iesniegtās notās, kuru saturs tika plaši izpublicēts padomju presē un radiofonā. Maskavas nostājas kodols saistās ar Apvienoto Nāciju chartu, kuru citējot, tiek aizrādīts, ka Vidējo Austrumu problēmu atrisināšana ar militāras varas palīdzību runā pretī minētās chartas principiem.

Sav. Valstu valdībai adresētajā notā Padomju Savienība asi kritizē 11. februārī Rietumu lielvalstīm iesniegtās notas ignorēšanu. (Tai laikā Padomju Savienība pieprasīja kopēju pasaules lielvalstu deklarāciju, ka pēdējās raudzīsies, lai Vidējos Austrumos tiktu panākts miers; ka minētās pasaules lielvalstis likvidēs savas militārās bazes Vidējos Austrumos. Tieši vienu mēnesi pēc padomju notu saņemšanas, šī gada 11. martā Rietumu lielvalstis, atbildot katrai atsevišķi, noraidīja Padomju Savienības priekšlikumu).

Savā pagājušās nedēļas notā Padomju Savienība dzied citu dziesmu jeb pareizāk sakot, turpina agrāk iesākto. Un, proti, Maskava aizrāda, ka Sav. Valstis mēģina izvairīties no Apvienoto Nāciju chartas principu ievērošanas un ka, nenākot ne ar kādiem konstruktīviem priekšlikumiem no savas puses, Sav. Valstu valdība īstenībā atsakās meklēt ceļu, kas novestu pie ārkārtīgi svarīgo problēmu atrisināšanas Vidējos Austrumos.

Vispārējos vilcienos Padomju Savienība savu nostāju nav mainījusi un, atkārtojot 11. februāra notas saturu, deklarē, ka vienīgais ceļš uz Vidējo Austrumu mieru atrodams, visām pasaules lielvalstīm turoties kopā un, protams, likvidējot militārās bazes (kā Tuvajos, tā Vidējos Austrumos).

Notā Anglijas valdībai Padomju Savienība kritizē Sav. Valstu ieklaušanos Bagdades pakta militārā komisijā Vidējo Austrumu aizsardzībai pret komūnismu. Pirms Sav. Valstis sāka izrādīt dzīvāku līdzdalību Bagdades pakta stiprināšanā, Anglija bija spēcīgākais Vidējo Austrumu aizsardzības balsts. No Padomju Savienbas notas satura var spriest, ka Maskava labprāt būtu redzējusi stāvokli paliekam negrozītu. Sav. Valstu vēlēšanos runāt līdz Bagdades pakta militārajā komitejā Padomju Savienības valdība ieskata par nepārprotamu pierādījumu, ka ārzemju militārajām bazēm Vidējos Austrumos nav nekāda sakara ar miera veicināšanu.

Notā Francijai Padomju Savienība uzbrūk Izraēlai, aizrādot, ka pretēji Apvienoto Nāciju lēmumam Izraēla gadījumā, ja tās prasības netiek ievērotas, piedraud ar jaunu uzbrukumu Ēģiptei. Šai gadījumā Maskava visvairāk uztraucas par Izraēlas draudu toni, kas skaidri norādot, ka šādam jaunam uzbrukumam īstenojoties, Izraēla rēķinās ar Rietumu lielvalstu militāro atbalstu. Bez tam (Padomju Savienība) nevar mierīgi paiet garām atkārtotiem Rietumu preses ziņojumiem, ka jauna kara gadījumā ar Ēģipti Francijas valdība solījusi Izraēlai saimniecisku un militāru palīdzību . . . Krievi aizrāda, ka aviācijas koncentrēšana Kipras salas lidlaukos acīmredzot nozīmējot, ka Rietumu preses ziņas neesot pārspīlētas un ka Francija patiesi gatavojoties Izraēlu atbalstīt.

Savu speciālziņojumu Francijai par Francijas nolūkiem Padomju Savienība nobeidz ar atklājumu, ka zināmas Rietumu valstis uzsākušas rupju saimniecisku spiedienu pret Ēģipti (Sav. Valstis piedraudēja pārpludināt pasaules tirgu ar kokvilnu, lētāku par Ēģiptē ražoto), samazinot tirdzniecību, iesaldējot Ēģiptes kapitālus un aizliedzot saviem kuģiem izmantot Suecas kanāli. (Angļu kuģi Suecas kanāļa izmantošanu jau ir uzsākuši. To pašu ar protestu un līdz Suecas kanāļa pārraudzības jautājuma galīgai atrisināšanai gatavojas darīt arī Sav. Valstis un Francija). Šāda Rietumu lielvalstu izturēšanās, kuras aizmugurē, acīmredzot, slēpjotie Ēģiptes saimniecības pilnīga blokāde, nekādi neesot savienojama ar Vidējo Austrumu situācijas normālizēšanu.

IRAKAS KARASPĒKS JORDĀNĀ

NEOFICIĀLAS ZIŅAS, KAS SAŅEMTAS NO ĒĢIPTES, LIECINA, KA POLĪTISKĀ KRIZE JORDĀNĀ SASNIEGUSI JAUNU KULMINĀCIJAS PUNKTU.

Kairo. Sekojot pagājušās nedēļas nogales pārmaiņām Jordānas armijas vadībā, kāda ēģiptiešu ziņu aģentūra paskaidro, ka Jordānā notikusi valdības šķelšanās un ka polītiskā krize sasniegusi jaunus kalngalus.

Laigan Jordānā ir absolūts radio klusums un ārvalstu korrespondentu ziņojumi no Jordānas netiek izlaisti, ēģiptiešu ziņu aģentūra zina stāstīt, ka Irakas karaspēks pārgājis Jordānas robežu un ieņēmis pozicijas netālu no sīriešu vienībām, kas jau vairākus mēnešus uzturas Jordānā un līdz šim nav paklausījušas karaļa Huseina rīkojumu izvākties.

Lieldienās radušos saspīlējumu pavairo vēl apstāklis, ka Izraēla ir deklarējusi, ka tā nedomā mierīgi noskatīties, ka svešas varas iejaucas Jordānā, jo tas apdraud Izraēlas drošību. Konflikta gadījumā Jordānas - Irakas un Sīrijas starpā varētu sagaidīt, ka Izraēla atbalstītu Jordānas un Irakas aliansi.

PAPLAŠINĀS TIRDZNIECĪBU AR KOMŪNISTU ĶĪNU

Galvenās ierosinātājas ir Anglija un Japāna

Sav. Valstu valdība atzīst sabiedroto prasības atvieglot līdzšinējos tirdzniecības ierobežojumus ar komūnistu Ķīnu. Tas tomēr nenozīmē, ka arī Sav. Valstis pašas gatavotos sekot savu sabiedroto piemēram, mainot līdzšinējo tirdzniecības politiku ar Pekingu.

Vašingtonā. Pagājušās nedēļas nogalē Sav. Valstu ārlietu ministrija ziņoja, ka jau tuvākajā laikā sagaidāma tirdzniecības ierobežojumu atvieglināšana brīvās pasaules un komūnistu Ķīnas starpā. Sav. Valstis no savas puses jauno tirdzniecības politiku, kas skar trīs noteikumus, neatbalstīs. **Tas ir, arī turpmāk Sav. Valstis ar komūnistu Ķīnu netirgosies.** Minētie trīs noteikumi, kas skar līdzšinējo ierobežojumu atvieglināšanu, saistās ar sekojošiem jautājumiem:

1. Atsevišķi ražojumi miermilīgam patēriņam tiks svītroti no līdz šim komūnistu Ķīnai aizliegto mantu saraksta. No aizliegto preču saraksta svītrotās mantas brīvās pasaules valstis varēs piegādāt komūnistu Ķīnai uz tādiem pašiem noteikumiem, ar kādiem saistās tirdzniecība ar Padomju Savienību un tās satelitvalstīm Austrumeiropā. (Līdz šim tirdzniecības ierobežojumi pret komūnistu Ķīnu bija daudz stingrāki nekā pret Padomju Savienību, iemesls — komūnistu Ķīnas loma Korejas karā).

2. Atsevišķi produkti, kas tagad atradās stratēģiski svarīgo mantu sarakstā un kuru eksports bija aizliegts vienlīdz padomju bloka valstīm un komūnistu Ķīnai, nākotnē varēs tikt eksportēti uz padomju bloka valstīm (bet ne uz komūnistu Ķīnu) un būs padoti daudz mazākai kontrolei.

3. Tā sauktā „izņēmumu procedūra" tiks paplašināta. Tas nozīmē, ka atsevišķos gadījumos atsevišķām valstīm tiks dota tiesība tirdzniecību (ar komūnistiem) paplašināt — arī pie pastāvošiem stratēģiski svarīgo ražojumu eksportierobežojumiem.

Kāds Sav. Valstu ārlietu ministrijas pārstāvis Vašingtonā žurnālistiem paskaidroja, ka jaunās pārmaiņas īsumā nozīmē apmēram to, ka nākotnē brīvās pasaules tirdzniecība ar padomju bloka valstīm un komūnistu Ķīnu atradīsies uz viena līmeņa.

Galvenie komūnistu Ķīnas tirgus paplašināšanas ierosinātāji ir Anglija un Japāna. Anglija domā, ka komūnistu Ķīnai aizliegto preču sarakstam nedrīkstētu būt lielāks kā padomju blokam. Pārmaiņas skars gandrīz visas Ziemeļatlantijas organizācijas valstis un Japānu, kas līdz šim pēc iespējas atturējās no stratēģiski svarīgo mantu eksporta uz komūnistu Ķīnu.

LNAK 4. PADOMES JAUNĀ VALDE

No kr.: T. Kronbergs, A. Sprūdžs, V. Upeslācis, pr-dis A. Svenne, J. Bārs, H. Ozols, K. Prieditis un A. Voitkus.
J. Kreija uzņ.

KURZEMES KAPITULĀCIJAS **12 gadu atceres akts-koncerts** notiks š. g. 4. maijā Parkdale Collegiate auditorijā, 209 Jameson Ave., Toronto.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

VAI LATVIJAS LIKTENIS VARĒJA BŪT CITĀDS?

Jautājums, vai Latvijas valdība rīkojusies pareizi 1939. un 1940. g., ielaizdama krievu karaspēku mūsu zemē, vairākkārt iztirzāts latviešu preses izdevumos. Vairākas personas, kam bijusi sava ietekme Latvijas dzīves veidošanā ,izteikušās, ka citas izejas nebija un pretošanās ar ieročiem būtu atnesusi mūsu tautai vēl lielāku postu. To arī atzīs katrs reāli domājošs cilvēks. Maskava jau iepriekš bija pieņēmusi savu lēmumu, kuru atlika tikai reālizēt vienā vai otrā veidā, un nebija ne iemesla, ne varas, kas Maskavai varētu likt savu lēmumu grozīt.

Šī raksta nolūks ir apskatīt jautājumu no cita viedokļa, proti: vai mēs varējām radīt tādus apstākļus, kas atturētu Maskavu no lēmuma pieņemšanas par Latvijas valsts iznīcināšanu? Nav tomēr domājams ,ka Staļins mūs toreiz būtu atstājis neskartus, bet Baltijas valstu iekļaušana Maskavas ietekmes sfairā varēja notikt arī citādā ceļā, neprasot no mums tik smagus upurus. Ja apstākļi to prasa, krievi lieto arī citu taktiku. Kā mums rāda Somijas piemērs, krievi divas reizes karā uzvarēja somus un abas reizes tie neiznīcināja Somijas valsti, bet uzstādīja somiem samērā ļoti mērenas prasības .Tas liecina, ka krieviem ir liels respekts pret somiem.

Ja Maskava novērtēja Baltijas valstis citādi nekā Somiju, tad tam bija savi iemesli. Krievi taisīja savus secinājums, novērtējot apstākļus mūsu zemē. Bet visi šie apstākļi nebija tādi, kurus grozīt nebija mūsu spēkos. Gribētu minēt divus apstākļus, kas krievu vērtējumā nāca mums par ļaunu, un tie ir 1)Baltijas valstis nebija vienotas, un 2) mūsu tauta nebija pietiekoši sagatavota līdzīgiem kritiskiem brīžiem mūsu valsts dzīvē.

Par Baltijas valstu apvienību gan daudz tika runāts, bet maz darīts. Tagad mums visiem ir skaidrs, ka pēc Baltijas valstu neatkarības atjaunošanas tās varēs pastāvēt tikai apvienotas. Bet toreiz mēs vēl nebijām nobrieduši šādam solim. Šai idejai bija karsti aizstāvji visās trijās valstīs, tomēr vairums politiķu, kuru rokās atradās valsts vadība, šādu domu ieskatīja par pārdrošu un pieturējās pie vilcināšanās taktikas. Kritiskajā brīdī, kad sākās 2. pasaules karš, Baltijas valstis ne tikai stāvēja vienas, bez sabiedrotiem, bet tās arī savā starpā bija norobežojušās un stāvēja katra par sevi .Tas bija Maskavai ļoti pa prātam, un tā veikli izmantoja šo apstākli kā 1939. g., tā arī 1940. g. Mūsu stāvoklis būtu ievērojami labāks, ja 3 Baltijas valstis ar 6 miljoniem iedzīvotāju, apvienotas politiski, saimnieciski un militāri, varētu runāt ar Maskavu kā viena vienība.

Tagad, pēc 17 gadiem, vērtējot notikumus 1940. gadā, mums jāatzīst, ka mūsu tauta nebija pietiekoši sagatavota, vai nebija izaugusi šādam pārbaudījumam. Neatkarības 20 gadu bija par maz, lai izveidotu no mums nāciju, kas ir pretestībai spējīga arī brīžos, kad vairs nav neviena, kas dod padomu ,bet jāpaļaujas tikai uz savu iekšējo balsi. Mūsu minoritātes vēl nebija pilnīgi ieaugušas mūsu nācijā, un liktenīgajā brīdī tās izrādījās traucējošs balasts.

Jāuzsver, ka šeit nerunāju par pretestību ar ieročiem rokā: tādai nebija jēgas. Bet ir cita veida pretestība, ko nevar pārvarēt ar ieročiem: tā ir pasīvā, vai varbūt pareizāki būtu teikt — garīgā pretestība .Mūsu vidū bija spēcīga piektā kolonna, kas rīkojās pēc ļoti lietpratīgu vadītāju norādījumiem un grāva tautas nacionālo apziņu no iekšienes

Ir jautājums, ko krievi būtu darījuši tādā gadījumā, ja komūnistu varu Latvijas iedzīvotāji, tā sakot, „visi kā viens" uzņemtu ar ledainu aukstumu, naidu, pasīvu pretestību un boikotētu komūnistu rīkotās Saeimas vēlēšana.s Ja krieviem jau iepriekš būtu bijis skaidrs, ka Baltijas tautas izrādīs šādu pretestību, ir iemesls domāt, ka krievi nebūtu uzstādījuši tik smagas prasības, varbūt nebūtu ietilpinājuši mūsu zemi Padomju Savienībā, un upuri nebūtu bijuši tik smagi. Bet krievi jau iepriekš bija izkalkulējuši, cik liela pretestība būs gaidāma.

Kā liekas, krievi tomēr būs pārrēķinājušies šinī kalkulācijā un novērtējuši mūsu pretestību par zemu. Vērojot Padomju Savienības pašreizējo situāciju, var spriest, ka Baltijas valstis Maskavai izrādījušās ciets rieksts, kas turpina vēl tagad sagādāt Maskavai lielas nepatikšanas. Liekas, ka Maskavas tagadējiem valdniekiem patiktu labāk, ja Baltijas valstis vismaz uz āru pastāvētu kā valstis.

Kādi bija tie apstākļi ,kas lika krieviem novērtēt mūsu pretestību par zemu? Kā mēs atcerēsimies, Latvijas neatkarības laikā daļa mūsu intelligences bija saslimusi ar to pašu garīgo gļēvumu attiecībā pret komūnismu, ko mēs tagad pārmetam plašām aprindām rietumu valstīs. Mums arī jāatceras, ka Latvijas neatkarības laikā netika veikta aktīva pretkomūnistiskā propaganda, nekas netika darīts, lai iepazīstinātu mūsu tautu ar padomju tautu likteni zem komūnistu jūga. To mēs nevarējām darīt, lai nesabojātu attieksmes ar „lielo austrumu kaimiņu." Un rezultātā, 1940. gadā mūsu tautas lielais vairums nepareizi novērtēja komūnisma briesmas un domāja, ka „komūnisti jau nemaz nebūs tik ļauni."

Kā illustrāciju der minēt kādu gadījumu 1940. g. ziemā, kad Virsnieku klubā notika Latvijas un PSRS tautu tuvināšanās balle. Šī balle bija latviešu apmeklētāju pārpildīta .Tas bija laiks, kad krievi jau bija iekārtojuši bazes mūsu zemē ,tikko bija beidzies somu-krievu karš ar Somijas sakāvi ,kurai piederēja mūsu simpatijas. Tie bija mūsu intelligences pārstāvji, kas visu to aizmirsa un, atmetuši savu pašlepnumu, līksmojās kopā ar krieviem pie vodkas un kaviara. Kas par to, ka pēc gada liela daļa šo līksmotāju jau atradās čekas cietumos vai Sibirijā? Šādi un līdzīgi gadījumi ļāva krieviem spriest, ka pasīvā pretestība nebūs liela.

Ja mēs runājam par bruņošanos, tad jāievēro, ka mēs nevarējām sacensties ar saviem lielajiem kaimiņiem lielgabalu, tanku un lidmašīnu skaita ziņā .Bet mēs varējām gan labāk apbruņot savu tautu garīgi, idejiski .Pretējo ideoloģiju sadursmju laikā tam daudzreiz ir lielāka nozīme nekā lielgabaliem. Šinī sakarā jāatceras, ka lielu demorālizējošu iespaidu uz padomju okupācijas karaspēku atstāja Baltijas valstīs redzētais un dzirdētais. Uu šīs Sarkanās armijas daļas bija tās, kurām bija jāuztver vācu armijas pirmie triecieni. Man gribētos teikt, ka visā krievu-vācu karā kā pirmajā uzbrukuma posmā, tā sekojošā atkāpšanās posmā idejai bija lielāka loma nekā lielgabaliem. **Bet ideju cīņā mazas tautas var sacensties ar lielajām tautām.**

A. Zvēriņš.

DŽONESA TĒVS ATKAL SLIMNĪCĀ

Jau vairākus mēnešus latviešiem visā Kanadā labi pazīstamais sirmais latviešu tēvs Džons Džoness atrodas Edmontonas kara veterānu slimnīcā. Viņa veselības stāvoklis pašreiz ir visai bēdīgs, jo paralizēta ķermeņa kreisā puse. Nav ne mazāko cerību, ka 86 gadus vecais latvietis vēl atgriezīsies savos līdumos, Sāļu ezera krastos pie Gainfordas. Sirds gan viņam ir spēcīga, bet karā iegūtās brūces un daudzās operācijas novājinājušas viņa ķermeni, ka būtībā no tā nekas vairs nav palicis pāri! Tikai viņa domas liecina vēl par dzīvo garu un latvisko sirdi, kas pukst vēl tajā. Bet cik ilgi? No slimnieka atvadoties, paliek iespaids, ka sirmais ozols jau sagatavojies lūzt.

Viņa atvadu vārdi, ko tas ar pūlēm izrunā, ir domāti visiem latviešiem un izskanēja līdzīgi lūgumam: „Turieties vienkopus, nekildojieties, neaizmirstiet, ka mums Latvija šeit nav jādala, jo tās te nava! Esiet stipri un vienoti, tad Dievs svētīs jūs un mūsu Latviju!

Z. Čaks

Koristi gatavojas Dziesmu svētkiem Kanadā

Milvoku latviešu Sv. Jāņa draudzes koris. Diriģente A. Sinepa.

DZIMTENE SAUC JAUNU DZIESMU...

Dzejnieks un cīnītājs Andrejs Eglītis Čikāgā

Dzejnieks, savdabīgs un īpatnējs, Andrejs Eglītis bija jau pirms kara. Kas viņu padarīja par tautas tribūnu ,cīnītāju un cīņā mudinātāju? Varbūt tā bija leģiona varonīgā cīņa, kuru Eglītis kā kara ziņotājs vēroja no tiešā tuvuma, varbūt dūmos tītais Kurzemes krasts 8. maijā, kuru dzejnieks nekad neaizmirsīs. Latviešu tautas sāpes ir Andreja Eglīša sāpes. Viņš cieš tai līdzi, bet ne pasīvi, viņš pats ir cīnītājs un uguns vārdiem dod spēku citiem cīnīties. Tāpēc Čikāgas latvieši ar lielu interesi gaidīja dzejnieku ierodamies „vējainā pilsētā.

Čikāgas latviešu jaunatnes pulciņš dzejnieku sagaidīja īpaši organizētā vakarā, kad viesis atbildēja uz jauniešu jautājumiem. Latviešu sabiedriskie darbinieki līdz ar draudžu un organizāciju pārstāvjiem dienu vēlāk kavējās kopējā azaidā Lions kluba telpās, kur dzīvās debatēs, piedaloties viesim, pavadīja vairākas stundas.

Pasaku par princesi — Latviju, kuru sagūstījis ļauns pūķis, dzejnieks pastāstīja Čikāgas latviešu skolas audzēkņiem. Pūķis nozadzis Latvijas sarkanbaltsarkano karogu un jaunatnei tas jāatgūst. Jāatver ceļš pāri kalniem un jūrām uz zemi, kur vienīgi dzied zelta lakstīgala.

Svētrunai māc. G. Straumanis par pamatu ņēma kantātes titulu — „Dievs, tava zeme deg." Skolas pārzinis H. Kreicers norādīja, ka tagad Latvija ir tur, kur ir latvieši un kur runā latviski. Andreja Eglīša dzejoļus deklamēja S .Eriņa, A. Spure, A. Strautniece, J. Reinerts, E. Veitmane un J. Reveliņš. Skolas svinīgo aktu noslēdza ar Tautas lūgšanu.

Dzejnieka Andreja Eglīša dzimtenei veltītais vakars, ko rīkoja DV apvienība Čikāgā un Čikāgas Latviešu jaunatnes pulciņš, bija pulcinājis Lane technikumā ap 500 čikāgiešu. Ciemiņu un viesus ar uzrunu apsveica Čikāgas DV valdes piekšsēdis plkv. R. Poruks, bet Čikāgas organizāciju vārdā — organizāciju apvienības priekšsēdis A. Osis.

Referātā par mūsu tautas liktenīem gadu gājumā dzejnieks Andrejs Eglītis norādīja ,ka pasaulē ir miljoniem nepiepildītu vārdu. Vai mums ir kopējs ceļš ejams ar tiem, kas palika? Vai mūsu jaunatnei un okupētās Latvijas jaunatnei ir kādi kopēji garīgi vaibsti? Okupētās Latvijas jaunatne ir apzinīga un garīgi stipra. Viņa meklē garīgu kontaktu ar mums. Emigrācija ir apspiestās latviešu tautas plaušas, caur kurām tā elpo. Vai varam ko darīt? Zviedru karalim veltītā dzejolī kāda dzejniece dzimtenē izmisumā sauc pēc palīdzības, kādu sniedza karalis Kārlis XII. Arī mums veltīts šis sauciens ,un būtu negodīgi cīņu tagad uzdot, kad panākumi tik tuvu. Vajadzīga konkrēta un reāla programma. Cīņa jānoved galā ātrāk, lai līstu mazāk asiņu. Visa zviedru tauta reizi gadā vāc ziedojumus baltiešu izsūtītiem. Vai šeit to nevarētu?

DV apvienības ASV valdes pr-dis A. Vanags aicina akta dalībniekus ziedot izsūtīto atbalstam, jo katrs cents var glābt kādu dzīvību saltajā tuksnesī, iemest kaut sīku cerību dzirksti nogurušajās sirdīs .

Akta turpinājumā tenors V. Salna iepriecināja klausītājus, nodziedot Debesu gaismā (A. Žilinska), Māras zemē (J. Ivanova), Tumsa, tumsa un Agrā pavasarī (J. Ķepīša). Pie klavierēm — V. Treimanis. Noslēgumā dzejnieks Andrejs Eglītis nolasīja savus jaunākos dzejoļus.

K. Ķ.

KRIEVI STĀSTA LAVIEŠIEM PAR DZĪVI AMERIKĀ

Mūsu rokās nonācis laikraksta „Brīvā Venta" pagājušā gada komplekts. Galvā ir rakstīts, ka tas ir Latvijas KP Ventspils pilsētas, rajona komiteju un pilsētas un rajona darba ļaužu deputātu padomju izpildu komiteju organs. Provinces laikrakstus padomju valdība neļauj izvest uz ārzemēm un tādēļ tur dažreiz ir tādi raksti, kas domāti tikai iekšējam „patēriņam", ko nedrīkst lasīt brīvajā pasaulē.

„Brīvā Venta" ir maza formata avīzīte, un tās saturs ir gaužām bēdīgs. Ir tiešām jānožēlo cilvēki, kuriem tā jālasa, jo no tās nevar iegūt nekādu ainu par to, kas notiek pasaulē vai Latvijā. Par avīzītes saturu var spriest pēc virsrakstiem, kuri ir šādi: „Kolchoza ražošanas plāns", „Lauksaimniecības tālākam uzplaukumam", „Sacensībā vairojas panākumi", „Komjaunatnes dzīve", „Grafiks svaru pārbaudei", „Bez disciplīnas nav sekmju darbā" un tml. Daudz telpas aizņem oficiālie paziņojumi un lēmumi. Mazs stūrītis ierādīts ārzemēm, bet tur atrodamas tikai tādas ziņas, kurās iet runa par streikiem un represijām. Avīzītē pilnīgi trūkst sludinājumu, jo tautai nav privātas ierosmes.

Mūsu lasītājiem varētu interesēt V. Berežkova saīsināts raksts „10.000 km pa Savienotajām Valstīm", kas ņemts no žurnāla „Novoje Vremja." Tur ir atstāstīts, ko redzējuši padomju žurnālisti, kad tie pirms gada apceļoja Ameriku. Amerikas dzīve, protams, parādīta tādā gaismā, kā to var pasniegt padomju pilsonim. Tomēr padomju žurnālists nav spējis noklusēt visas pozitīvās parādības Amerikas dzīvē.

Šeit būs daži izvilkumi no minētā raksta: „Amerikāņi savā masā ir viesmīlīgi, atklāti ļaudis, kas prot uzjautrināties. Kas attiecas uz amerikāņu lietiskām īpašībām, viņu techniskām iemaņām, enerģiju, uzņēmību ,tad par to nevar būt divu domu. Zīmīga ierindas amerikāņa rakstura īpašība — stipri indiferenta attieksme pret politiku, kā iekšējo, tā ārējo...

„Visi izturējās pret mums draudzīgi. Bet piekomandētais valsts departamenta tulks E. Glens visādi mūs centās „apvest ap stūri" un rīkojās ārkārtīgi veikli."

Autors apbrīno automobiļu daudzumu un saka, ka to vieglā iegūšana ir pozitīvs fakts. Autors atzīst, ka „zināms amerikāņu starpslānis vispār dzīvo relatīvā pārpalicībā." Amerikāņu strādnieku labklājību krievu autors izskaidro šādi: „Amerikāņu strādājošo apņēmība cīņā par savu dzimtenes apstākļu uzlabošanu liek monopolistiem piekāpties, taču viņi to dara ar milzīgu nepatiku un izmanto katru gadījumu, lai no jauna atņemtu strādniekiem viņu iekarojumus. Kapitālisti piekāpjas arī tāpēc, ka otrā zemes lodes pusē padomju strādnieki ceļ jaunu dzīvi bez kapitālistiem."

Krievi neatzīst amerikāņu presi par brīvu. Tā esot brīva par tik, par cik atļauj redaktors un laikraksta īpašnieki. Par savu presi toties viņi ir pavisam citādās domās, ko viņi izsaka sarunā ar senātoru Omahoniju: „Padomju prese ir patiesi brīva prese (!). Vai jūs zināt, ka mūsu konstitūcija garantē preses brīvību?" (Vai viņi to spēja pateikt nenosarkstot?).

Protams, krievi lielu vērību piešķir jaunatnes noziegumiem. Par to izplatīšanos viņiem ir savs izskaidrojums: „Propagandas organizētāji slavina iedzīvošanās garu. Viņi gribētu, lai vienkāršais amerikānis dzīdamies pēc dolara palīktu nomaļus no sabiedriskās attīstības progresīviem ceļiem, lai tauta necenstos aktīvi piedalīties zemes politiskajā dzīvē. Bet kopā ar to atnāk arī bezmērķības sajūta, dzīves bezperspektīvitāte, garīgā tukšuma izjūta." (Tātad amerikāņu jaunatnes audzinātājiem vajadzētu tikai uzklausīt padomju žurnālista padomus un jautājums būtu atrisināts.)

Neglītās stiepules pazūd

Gaisa vadu juceklis, kas daudzus gadus aizsedza delesis Kanadas pilsētās ,pakāpeniski pazūd. Šogad pilsētas no Halifaksas līdz Viktorijai izdos ap $10.000.000, lai noņemtu neizskatīgās stiepules un apraktu tās pazemē. To dara ne tikai skaistuma dēļ, kaut gan arī tas bija svarīgs faktors šīs maiņas veicināšanai .Gaisā vadi ir padoti visu dabas spēku ietekmei, un katru ziemu telegrafa un telefona līnijas pārtrūkst zem sniega un ledus svara. Bez tam ne tikai vadu uzturēšanas kārtībā problēma vien, bet arī ugunsdzēsējus kavē viņu darbā pie ugunsnegadījumu apkarošanas ielās, kur ir gaisa vadi un stabi.

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ!

LNAK KARTOTĒKA MEKLĒ

Āboliņu Jāni, Ievalda d., dz. 1915.; Āri Robertu, Kārļa d., dz. 1921.; Avotiņus Aleksandru un Elzu no Bērzpils pag.; Antonu Valdi, Alberta d.; Bisteri Annu; Bošu Jāni, dz. 1926. g.; Balodi Artūru, dz. 10. 3. 1912.; Bārtuševičus Česlavu un Konstantinu; Bergu Aleksandru; Caui Olģertu; Celmu Oskaru (tautsaimnieks); Cīruli Jāni, Jāņa d. no Vainažu pag; Cuci Kārli, Kārļa d., na Baldones; Cibi Alfredu ;Dukupu Matīsu, Toma d.; Ezerlīci Jāni, Pētera d.; Feodorovu Sergeju; Gauši Jāni; Griezi Gunaru; Geldneri Liviju; Jaunzemi Jāni no Kalnciema pag.; Kažociņu Arvīdu, Pētera d., Krinku Imantu, Ernesta d., Krebsu Eduardu; Krebsi Eiženiju, dzim. Meļnickaja; Krūmiņu Jāni, Pētera d., no Piebalgas; Kaukīti Jāni, dz. 1926. g.; Ķeranu Aivaru; Lazdiņus Augustu, Ivaru un Hildu; Lāčus Ernestu un Rūdolfu, Kārļa dēlus; Lauriņu Leontīnu, dz. 1925. g.; Lazdupu Žani Jūliju, Jāņa d.; Lazdupu Reinholdu, dz. 1924. g.; Laiviņu Voldemaru no Mazstraupes pag.; Lūsi Jāni, dz. 1922. g., no Palsmanes; Lauvu Vidvudu; Lubiņu Jāni, Jāņa d., dz. 1913. g.; Miezīti Kārli, Kārļa d., dz. 1912 g.; Mežaku Jāni, dzim. Skrveņu pag.; Mucenieku Jāni no Vijciema pag.; Ozoliņu Aldu, dz. Druviņš; Pakalnu Jāni no Vecumnieku pag.; Pauli Donatu, Jāņa d.; Pekas, Annu un Gunaru; Pīlānus, Leonoru un Antonu, Leona d.; Purvīti Ansi, dz. Rīgā; Putniņu Arvīdu, Jāņa d., dz. 1924. g. Madonas Smilgās; Pulveri Minnu ;Pabērzi Kārli, dz. 1926. g.; Pāvelkopu Austru; Palmani Voldemaru; Pikolu Aleksandru; Ritumu Ludi, dz. 1912. g. dēlu Voldemāru; Rauzu Arvīdu; Džūkstes pag.; Rokolu Elzu ar Spradzi Rūdolfu un Imantu; Vītotu Jāni no Sēlpils pag.; Vabriku Zelmu; Vīnu Jāni, dz. 1913. g.; Zeltiņu Alfonsu.

Lūdz rakstīt uz adresi Latvian National Federation in Canada, St. Andrew's Church, Jarvis and Carlton Streets P. O. Box 285 Term. „A", Horonto, Ont. Telephone WA 4-1563.

KANADĀ

TORONTO

● Trešdien, 17. aprīlī, sanāca jaunievēlētā LNAK valde un konstruējās sekojošā sastāvā: 1. pr-ža vietn. V. Upeslācis, 2. prie-ža vietn. A. Lūsis, sekretārs J. Bārs, biedrzinis H Ozols, kasieris K. Priedītis, locekļi A. Voitkus, A. Sprūdžs un T. Kronbergs.

Sēdi atklājot, pr-dis A. Svenne apsveica valdi un novēlēja možu darba garu.

No saviem pienākumiem atteicies palīdzības fonda vadītājs mācītājs A. Briedis, bet valde lūgs viņu turpināt veikt savus pienākumus, kamēr izkārtosies palīdzības darba jautājums ,ko padome uzdevusi veikt valdei. Padomes sesijas laikā delegāti bija ierosinājuši koordinēt visu atsevišķo organizāciju, draudžu un LNAK palīdzības darbu un centrālizēt to pie LNAK. Tāpat padome nodevusi valdei izkārtošanai jaunatnes problēmas un politisko un informācijas darbu. Politiskais darbs pašreiz kļuvis īpaši akūts sakarā ar tuvajām federālām vēlēšanām, un LNAK referents politiskos jautājumos agr. J. Lejiņš atkārtoti lūdzis valdi izlemt, vai LNAK pieņems kādu nostāju šai jautājumā un vai ieteiks to tautiešiem .

Par federālajām vēlēšanām J. Lejiņš referēs LNAK valdes sēdē maija sākumā, tanī pašā reizē par politisko informācijas darbu referēs A. Lūsis, bet par palīdzības darbu runās A. Sprūdžs valdes sēdē maija beigās, kad T. Kronbergs ziņos valdei par jaunatnes darbu Kanadā.

Biruta Senkēviča iesūtījusi valdei protestu, ka latviešu locekļu skaits Baltiešu sieviešu padomē pieaudzis uz 9, kaut gan sākumā, padomei dibinoties, izraudzītas tikai 3. B. Senkēviča šo jautājumu pacēlusi arī sesijas laikā, un pēc viņas domām kooptētās 6 locekles padomē darbojoties „uz savu roku". bet LNAK valde atzina, ka visas padomes locekles katru gadu apstiprinātas LNAK padomes sesijā, un tā tad viņu darbība sieviešu padomē bijusi pilnīgi legāla. Šo jautājumu vēl apspriedīs pēc padomes sesijas protokola saņemšanas.

LNAK birojs Sv. Andreja baznīcā pa vasaras laiku būs atvērts pirmdienās un trešdienās no pl. 8 līdz 10 vakarā. Pr-dis A. Svenne birojā būs katru trešdienas vakaru.

Latviešu ārsti

J. Karols, 404 Delavare Ave., tel. LE 4-1681; P. Bārdiņš, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203; Silvija Užāns, 52 Linsmore Cres., tel. HO 5-2892; A. Tūters, 603 Sherbourne St., tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764; Marta Salna, 547 Hillsdale Ave., tel. MO 1864; Ed. Upenieks, 500 College St., tel. LE 4-5196; L. Upenieks, 1270 Weston Rd. Tel., RO 2-0962 vai CH 4-2081; Galdiņa aptieka, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-9543.

LONDONA, ONT.

● 13. aprīlī Londonas DV nodaļa ar Londonas latviešu kopu bija rīkojušas kopīgu draudzības vakaru. Pirms vakara iesākšanās bija sasaukta DV biedru pilnsapulce. To atklāja valdes loc. A. Beitāns, aicinādams pieminēt ar klusuma brīdi nesen pēkšņi mirušo biedru Edvardu Ādmini. Pilnsapulcei paziņoja arī priekšnieku maiņu, jo līdzšinējais — Pēteris Vasariņš — Londonu atstāj. Viņš paaugstināts darbā un pārcelts uz St. Katarīnām. Viņa vietā izraudzīts Tālivaldis Bērziņš, kas ir ilggadīgs un cītīgs nodaļas biedrs.

P. Vasariņš referēja par DV delegātu sapulces gaitu Toronto. Pārrunājams bija arī sāpīgais mazpulka jautājums; mazpulks nav spējis darboties, jo trūkst vecāku un pašu jauniešu atsaucības, tādēļ nobalsoja mazpulku galīgi likvidēt. Darba kārtību papildināja ar ierosinājumu pacelt biedru naudas. Tā līdz šim samērā zema un sedz arī bēru fonda iemaksas. Klātesošie biedri bija ieskatos, ka tas nepieciešams un nolēma šo jautājumu nobalsot rakstveidā, lai arī pārējie biedri varētu izteikt savas domas. Pilnsapulcei sekoja Londonas latviešu kopas priekšnieka A. Dreimaņa informācija par Latviešu nacionālās apvienības Kanadā padomes sesijas gaitu. Groziņu vakaru ievadīja īsa DV filma. — Varēja gan vēlēties, lai šādā draudzības vakarā būtu vairāk kopas biedru.

Miris sabiedrisks darbinieks

Pūpolu svētdienā Vašingtonā miris ilggadīgais DV centrālās valdes loceklis un pazīstamais sabiedriskais darbinieks cand. iur. Georgs Odiņš. Viņš bija saudentu vienības Līdums dalībnieks.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

28. aprīlī — Norvija, Lielzuikas un dubultkvarteta Kalvis labdarības koncerts Poļu zālē, 1087 Queen St., West, rīko Latviešu saimniecisko darbinieku apvienība.
4. maijā — Kurzemes kapitulācijas 12. gada dienas atcere. DV Toronto nod.
11. maijā — Burvīgā maijā, biedrības telpās. TLB valdes sarīkojums.
11. maijā, plkst. 7,30 Ernas Ošiņas - Bērziņas baleta studijas audzēkņu vakars. Pie klav. Edīte Timermane-Ozola. Sv. Andreja baznīcas zālē.
17. un 18. maijā — Baltiešu sporta svētki centrālā YMCA'ā.
17. maijā — Ziedu balle — Maija karalienes vēlēšanas, Columbus zālē. DV Toronto nod.
18. maijā — Baltiešu sporta svētku noslēguma balle lietuviešu Augšāmcelšanās baznīcas zālē, 1021 College St.

NIAGARA

25. maijā — tradicionālā Ziedu balle ar karalienes vēlēšanu un ASV sportistu viesošanos.
13. jūlijā — Draudzības un Jaunatnes dienu atklāšana, koncerts un balle.
14. jūlijā — Jaunatnes un Draudzības dienu noslēgums ar brīvdabas izrādi.

HAMILTONA

28. aprīlī — Kičeneras DV teātra viesizrāde.
5. maijā — Kurzemes kapitulācijas atceres sarīkojums ar Andreju Eglīti un Valdemāru Salnu. DV sarīkojums.

SV. KATARINĒS

19. maijā — Dāmu kluba sarīkojums, teātra izrāde Dāmu valsis, Hamiltonas drāmatiskās kopas sniegumā.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5881
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 10

ZIEDOJUŠI LIELDIENU AKCIJĀ

A. Kristapsons $25.-, J. Kaus $1.-, H. Gulbis $2.-, A. Jakubaitis $2.-, T. Timsons $2-, V Kalniņš $5.

JAUNKANADIEŠI IEGŪST NOZĪMĪBU

Aldo Lattiks

(NCP) Pēdējos 10 gados Kanadas iedzīvotāju sastāvs ir stipri mainījies. Blakus angliski un franciski runājošiem kanadiešiem ir izveidojusies trešā grupa — jaunkanadieši, kas komplektējas no dažādām etniskām grupām. Šie kādreizējie Eiropas iedzīvotāji kā poļi, vācieši, ukraiņi, rumāņi, holandieši, čechoslovaki, serbi, bulgāri, igauņi, latvieši, lietuvieši, visi ir pierādījuši vitālitāti un labu amatu prasmi; ātri tie ir pratuši iekārtoties un nostabilizēt savu dzīves standartu.

Tuvākā nākotnē 15 proc. balsu piederēs jaunkanadiešiem, kas ir ierindojušies amatniecībā, rūpniecībā un tirdzniecībā, reizē ar to tālāk izveidojot iedzīvotāju vidus šķiru.

Progresīvi konservatīvo partija līdz ar tās jauno vadītāju Džonu G. Dīfenbeikeru ir atzinusi, ka jaunkanadieši ar savu ietekmi politiskajā dzīvē mainīs Kanadas politisko kursu nākotnē.

Šai sakarā ir tīri loģiski, ka progresīvi konservātīvā partija ir izraudzījusi arī dažus jaunkanadiešus vairākos vēlēšanu iecirkņos nākamajām federālajām vēlēšanām.

Piemēra pēc — Monreālā, Cartier vēlēšanu iecirknī (Park Ave un St. Lawrence St.), vairākās federālajās vēlēšanās tika vēlēts liberāļu partijas kandidāts, un tur pat nemaz nebija kandidāta opozīcijas partijai. Šogad ir sagaidāms, ka šai iecirknī notiks diezgan stingra politiska cīņa vēlēšanu laikā. Jaunais kandidāts, pēc izcelsmes igaunis, tagad apdrošināšanas biedrības pārstāvis, jurists Aldo Lattiks, ir labi pazīstams kā politisks darbinieks. Viņa tēvs bija Igaunijas ārlietu ministrs.

Aldo Lattiks ir tipisks jaunkanadietis. Astoņu gadu laikā Kanadā, grūti strādādams, viņš ieguvis labu reputāciju un izveidojis labu dzīvi savai ģimenei. Ir tūkstoši jaunkanadiešu, kas politiski domā tāpat kā Lattiks. Ir pienācis laiks, kad jāsāk uzklausīt šis balsis politiskā laukā.

LASĪTĀJU VĒSTULES

VAI JĒDZIENU SAJUKUMS?

Latvijas Amerikā rad.:

„Lasot jūsu laikraksta 13. aprīļa n-rā atreferējumu par DV delegātu pilnsapulci Kalamazū, debatēs par DV mēnešrakstu, uzdūros teikumam: „Nav svarīgi, ko raksta, bet kas raksta." (A. Valters — Nujorkā). Ja vien tā nav atreferētāja loģikas un laikraksta burtliča kļūda, tad patiesi jābrīnās, no kura laika avīžniecībā valda šāds uzskats? Ja tā, tad taču lai iet ganos visi mūsu profesionālie rakstnieki, žurnālisti, publicisti, zinātnieki, audzinātāji un t. t., un to vietā var rakstīt katrs, kas vien māk noturēt spalvas kātu rokā, ja vien zināmai lasītāju grupai viņš ir pieņemams kā persona, — teiksim, kā labs mūrnieks, galdnieks, makšķernieks, vai ģimenes draugs. Bet kur tā nokļūsim?"

J. B., Kanadā.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.
5310 VICTORIA AVE., APT. 16

ZIEDOJUŠI LIELDIENU AKCIJĀ

A. Kristapsons $25.-, J. Kaus $1.-, H. Gulbis $2.-, A. Jakubaitis $2.-. T. Timsons $2-, V Kalniņš $5.

JAUNKANADIEŠI IEGŪST NOZĪMĪBU

Aldo Lattiks

(NCP) Pēdējos 10 gados Kanadas iedzīvotāju sastāvs ir stipri mainījies. Blakus angliski un franciski runājošiem kanadiešiem ir izveidojusies trešā grupa — jaunkanadieši, kas kamplektējas no dažādām etniskām grupām. Šie kādreizējie Eiropas iedzīvotāji kā poļi, vācieši, ukraiņi, rumāņi, holandieši, čechoslovaki, serbi, bulgāri, igauņi, latvieši, lietuvieši, visi ir pierādījuši vitālitāti un labu amatu prasmi; ātri tie ir pratuši iekārtoties un nostabilizēt savu dzīves standartu.

Tuvākā nākotnē 15 proc. balsu piederēs jaunkanadiešiem, kas ir ierindojušies amatniecībā, rūpniecībā un tirdzniecībā, reizē ar to tālāk izveidojot iedzīvotāju vidus šķiru.

Progresīvi konservatīvo partija līdz ar tās jauno vadītāju Džonu G. Difenbeikeru ir atzinusi, ka jaunkanadieši ar savu ietekmi politiskajā dzīvē mainīs Kanadas politisko kursu nākotnē.

Šai sakarā ir tīri loģiski, ka progresīvi konservātīvā partija ir izraudzījusi arī dažus jaunkanadiešus vairākos vēlēšanu iecirkņos nākamajām federālajām vēlēšanām.

Piemēra pēc — Monreālā, Cartier vēlēšanu iecirknī (Park Ave un St. Lawrence St.), vairākās federālajās vēlēšanās tika vēlēts liberāļu partijas kandidāts, un turpat nemaz nebija kandidāta opozicijas partijai. Šogad ir sagaidāms, ka šai iecirknī notiks diezgan stingra politiska cīņa vēlēšanu laikā. Jaunais kandidāts, pēc izcelsmes igaunis, tagad apdrošināšanas biedrības pārstāvis, jurists Aldo Lattiks, ir labi pazīstams kā politisks darbinieks. Viņa tēvs bija Igaunijas ārlietu ministrs.

Aldo Lattiks ir tipisks jaunkanadietis. Astoņu gadu laikā Kanadā, grūti strādādams, viņš ieguvis labu reputāciju un izveidojis labu dzīvi savai ģimenei. Ir tūkstoši jaunkanadiešu, kas politiski domā tāpat kā Lattiks. Ir pienācis laiks, kad jāsāk uzklausīt šis balsis politiskā laukā.

LASĪTĀJU vēstules

VAI JĒDZIENU SAJUKUMS?

Latvijas Amerikā rad.:

„Lasot jūsu laikraksta 13. aprīļa n-rā atreferējumu par DV delegātu pilnsapulci Kalamazū, debatēs par DV mēnešrakstu, uzdūros teikumam: „Nav svarigi, ko raksta, bet kas raksta." (A. Valters — Ņujorkā). Ja vien tā nav atreferētāja loģikas un laikraksta burtlīča kļūda, tad patiesi jābrīnās, no kuŗa laika avīžniecībā valda šāds uzskats? Ja tā, tad taču lai iet ganos visi mūsu profesionālie rakstnieki, žurnālisti, publicisti, zinātnieki, audzinātāji un t. t., un to vietā var rakstīt katrs, kas vien māk noturēt spalvas kātu rokā, ja vien zināmai lasītāju grupai viņš ir pieņemams kā persona, — teiksim, kā labs mūrnieks, galdnieks, makšķernieks, vai ģimenes draugs. Bet kur tā nokļūsim?"

J. B., Kanadā.

us iesūtītos manuskriptus saīsināt.
us neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpa-
marka.
ielājiem parakstītajos rakstos izteiktās de-
kcijas viedoklim.

MUMS JĀBŪT NOMODĀ

Pētera Vudkoka slepkavības prāva ir izbeigta, nelaimīgais jauneklis ievietots garā vājo slimnīcā, un Toronto sabiedrība var atviegloti uzelpot — Pēteris vairs bērniem neuzbruks.

Un tas būs viss. Ne kanadiešu, ne latviešu sabiedrība par šo jautājumu vairs tālāk neinteresēsies, un mazā Karola būs mirusi velti.

Ir zīmīgi, cik ātri mēs aizmirstam šādus traģiskus gadījumus, un cik maz no tiem mācāmies. Un pie tam šim notikumam mūs visus vajadzētu atmodināt no ērtās, bet noziedzīgās snaudas, kādā sevi iešūpojuši daudzi — un to starpā arī latvieši — bērnu vecāki.

Seksa noziegumi nebija sveši arī Eiropā, un pat Latvijā mums ar tādiem bija jāsastopas, bet liekas, ka tie tika pastrādāti daudz retāki kā šajā kontinentā, un par visām lietām — to autori tikai izņēmuma gadījumos bija mazgadīgie.

Pēteris Vudkoks ir garīgi slims, bet jābrīnās, ka apstākļos, kādos jāuzaug un jāattīstās vietējai jaunatnei, seksuāli nenormālo nav nesalīdzināmi vairāk. Nemaz nerunājot par „speciālo" literatūru, kas ar liekuļa sašutumu un šķietami nosodīdama piepilda savas slejas ar treknākajiem izvarošanas un slepkavību prāvu aprakstiem, kāri tīksminādamās ap katru notikuma sīkāko detaļu, arī dienas prese cenšas tai sekot, cik tuvu vien iespējams. Bet tas nav viss.

Vai esat kādreiz nopietnāk papētījuši gandrīz katrā otrā veikalā novietotos grāmatu riteņus, kur ieskatam un izvēlei saspraustas simtiem gan labas grāmatas, gan lubu literātūra? Nerunāju pašreiz par šo grāmatu saturu, jo — kā teikts — starp tām atrodamas arī labas grāmatas, slavenu, izcilu autoru darbi, kas tur dabūjami par smieklīgi zemu maksu, dažiem desmitiem centu. Runāju par šo grāmatu vāku zīmējumiem. Domāju, ka nemaldos, ja apgalvoju, ka no desmit grāmatām labi ja vienai tas nav kaut kādā veidā piedauzīgs. Ja tur nav attēlota kāda vardarbība, slepkavība, kaujas skats, kāds ķīķis v. tml., tad katrā ziņā jūs tur redzēsit kādu daļēji kailu sievieti pēc iespējas divdomīgākā pozā.

Šeit tiek publicēti neskaitāmi žurnāli, kuŗu teksts un illustrācijas tikai ar piespiešanos un, abas acis aiztaisot, nav jāapzīmē par atklātu pornografiju, un kuŗu galvenie lasītāji ir jaunieši.

Un blakus pāri tam pacelas filmas un televīzija.

Vai nav zīmīgi, ka kādai aktrisei pat dots pievārds „seksa bumba"? Lai kļūtu par kino zvaigzni, nav tik svarīgi, vai attiecīgā aktrise prot vai neprot tēlot, bet lai viņas krūtis būtu pienācīgi lielas, un lai tā savu ķermeni prastu tā parādīt, ka skatītājs sajustu iekāri.

Par pašreizējo pusaudžu ideālu — Elvi Presliju — visi ir vienis prātis, ka viņš nav ne dziedātājs, ne aktieris, ne ģitaras mākslinieks. Un tomēr tūkstoši skrien viņu skatīties, un viņa izrādēs jaunas meitenes ar dzīvniecisku kliegšanu pašas sevi noved ekstāzē.

Jo Elvis Preslijs ir — „seksī."

Vai brīnums, ja visu šo iespaidu rezultātā viens vai otrs jaunietis zaudē līdzsvaru? Vai brīnums, ka jauniešu prāti un domas tinas un grozās ap dzimuma jautājumiem? Vai brīnums, ka līdz ar to tie kļūst par galveno saruņu tematu? Vai brīnums, ka tīrību un atturību uzskata par savu laiku pārdzīvojušu aizspriedumu?

Nesacīsim, ka tas uz mums neattiecas.

Gan ērtības, gan nolaidības, gan tādēļ, ka negribam saviem bērniem liegt to, kas citiem atļauts, tikai rets tēvs vai māte sev paturējuši iesības runāt līdzi kaut vai tādā svarīgā jautājumā kā televīzijas programmas izvēlē. Jau no piecu vai sešu gadu vecuma mūsu zēni un meitenes paši sev izrauga skatāmo vielu — un mācās. Mācās šaut un durt, mācās sist un žņaugt, apkampt, skūpstīt, glāstīt — ko vien un cik vien paši vēlas. Un vecāki ir priecīgi, ka bērni ir klusi un liek viņus mierā.

Nupat notikušajā LNAK sesijā nolēma atjaunot Audzināšanas padomes darbību. Neceru, ka tās padomu kāds prasīs. Labākajā gadījumā tai ļaus izteikt savas domas un atzinumus, par cik tie attieksies uz latvisko audzināšanu. Bērnu audzināšana vispāri mums katram šķiet paša darīšana.

Bet tā nav. Mūsu asimilēšanās sākas un beidzas pie mūsu bērniem. Būtu žēl un nesaprotami, ja kāda latvieša dēls vai meita neprastu savu tēvu valodu, bet tā vēl nebūtu lielākā nelaime. Lielākā nelaime būtu tā, ja jaunietis, zaudējis dzīvo saskari ar savu tautu, reizē ar to arī zaudētu tās tikumisko izjūtu un, mēģinādams iekļauties vietējā masā, kļūtu par vienu no šiem tukšajiem seksa dievinātājiem

Mazās Karolas nāve seksa maniaka rokās ir drausmīgs brīdinājums visiem. Bērnišķīgā un viegli lokāmā masa pašreiz rezignēti nopūšas — slepkava bijis slims, un garīgi slimais nav atbildīgs par saviem darbiem. Bet neviens neinteresējas par to, ka no visām pusēm jūtīgajām jauniešu dvēselēm draud briesmas, un ka vienam vai otram nenosvērtākam varbūt pat šī vakara televīzijas vai kino programma, vai kāds izlaidīgi kārdinošs zīmējums vai foto attēls kādā žurnālā jau devis pēdējo grūdienu.

Mums jābūt nomodā — to mums ar asiņainu nopietnību atgādina nule notikusī traģēdija Toronto.

VIŅI RŪPĒJAS PAR DZIESMU SVĒTKIEM

2. Kanadas latviešu Dziesmu svētku rīcības komiteja. Vidū rīc. komitejas pr-dis E. Krūka. J. Kreiļa uzņ.

DZIESMU SVĒTKU RĪCĪBAS KOMITEJA GATAVA SAŅEMT KORISTUS UN VIESUS

2. latviešu Dziesmu svētku Kanadā rīcības komitejas sēdē 17. aprīlī no 36 komitejas locekļiem piedalījās 26. Sēdi ar īsu pārskatu atklāja prezidija pr-dis E. Krūka, ziņojot, ka priekšdarbi Dziesmu svētkiem ir paveikti un prezidijs līdz ar rīcības komiteju ir gatavi saņemt svētku viesus un dalībniekus.

II LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI KANADĀ 1957

Prezidija sekretārs A. Jankovskis ziņoja par pieteikto koŗu sastāvu, minot, ka no Kanadas pieteikušies 6 jaukti koŗi un 1 dziedātāju kopa ar 210 dziedātājiem un 2 vīru koŗi un 1 vīru dubultkvartets ar 92 dziedātājiem. No ASV pieteikušies 12 jaukti koŗi ar 513 dziedātājiem un 2 vīru koŗi ar 65 dziedātājiem, kopā 23 koŗi ar 880 dziedātājiem. Procentuāli jauktos koŗos dzied 58 proc. sieviešu un 42 proc. vīriešu, bet no kopskaita, ierēķinot vīru koŗus, dziedātāju skaits ir puse sieviešu un puse vīriešu.

Pirmais pieteiktais ir Indiānas latviešu b-bas koris 1956. gada janvārī, bet pēdējais — Detroitas latviešu koris 1957. g. janvārī.

Prezidija kasieris A. Putniņš ziņoja, ka pavisam Dziesmu svētku priekšizdevumiem no organizācijām un privātpersonām aizņemts $1.190 un līdz sēdes dienai par pārdotām biļetēm ieņemts $1.100. Kasē pašreiz $900.

Par informācijas nozares darbību ziņoja Biruta Pope. H. Mercs ziņāja pastāstīt, ka gleznu izstādei darbus pieteikuši jau 12 mākslinieki. Daiļamatnieku 20 gadu jubilejas izstādei 67 daiļamatnieki pieteikuši pāri par 500 darbiem. Izstādē iecerēts iekārtot īpašu stendu darbiem, ko dzimtenē dzīvojošie daiļamatnieki atsūtījuši saviem piederīgajiem un draugiem. Darbus izstādēs izkārtos Al. Dzērvīte, H. Lapiņš, A. Gugāns, H. Mercs un V. Reinholds.

Par teātra izrādes sagatavošanas darbiem stāstīja I. Purva. Lidijas Auzānes - Vītoliņas varoņdrāmas Jersika iestudēšana V. Pukata režijā norit raiti, dekorācijas un tērpu metus apsolījis izgatavot mākslinieks K. Bērziņš. Rotas kaldinās A. Tīrums, bet A. Purvs dos mūzikālo ietērpu un iestudēs koŗa dziesmas.

Iecerētās volejbola sacīkstes Dziesmu svētku laikā nenotiks, jo ASV vienības aizkavētas ierasties, bet E. Skujiņš izkārtojis basketbola sacīkstes Kanadas un ASV izlases vienību starpā, un tās notiks piektdien, 31. maijā, plkst. 6 centrālās YMCA's zālē.

Futbola sacīkstes, kuŗas kārto A. Grīnbergs, notiks sestdien, pl. 1.45 Millen stadionā, kur sacentīsies Kanadas un ASV meistarvienības — DV Toronto Sporta klubs ar Ņujorkas DV Sporta klubu. Starpbrīdī spēlēs latviešu pūtēju orķestris E. Slaucītāja vadībā, dejos tautisko deju kopa „Diždancis".

Priekšdarbus tautas tērpu godalgošanai veic Biruta Senkēviča, lūgdama latviešu uzņēmumus un atsevišķas personas ziedot naudu vai piemērotas mantas godalgām. Līdz šim ienākuši $45,- naudā un skulptūra no J. Rapšes, kristalla trauks no J. Benjamiņas, svečturis no DV Hamiltonas nodaļas, grāmata no Astras apgāda, vāze no B. Tīrumas un grāmata no E. Dzeguzes.

Svētku balli ievadīs valsis, jo tradicionālā polonēze, ievērojot sagaidāmo lielo ļaužu pieplūdumu, aizņemtu pārāk daudz laika no jau tā īsā balles vakara. Visus vajadzīgos priekšdarbus balles rīkošanā veicis R. Miglāns.

H. Tichovskis ziņoja, ka bez jau minētajiem viesiem no ASV — Elzas Ķezberes, J. Kadiļa un Knuta Lesiņa kultūras rītā savus darbus lasīs arī Velta Toma un Jānis Veselis. No Kanadā dzīvojošiem rakstniekiem piedalīsies Angelika Gailīte, Ingrida Vīksna, Indra Gubiņa, Arnolds Lūsis, Artūrs Voitkus, Tonija Krūka, Biruta Senkēviča un Arnolds Šiņķis.

Darbinieku vakariņās svētdien, 2. jūnija vakarā, lietuviešu zālē — 1021 College ielā, kuŗas izkārtot uzņēmusies H. Mangale, sagaida 150 dalībniekus. Ieeja vakariņās ar goda kartēm. Paredzēta arī programma un vēlāk deja.

H. Pāvula ziņoja, ka organizāciju dāmu komitejas uzņēmušās gādāt par koristu ēdināšanu, dodot sestdien, 1. jūnijā brokastis un pusdienas.

Par svētku programmas materiāliem ziņoja Ingrida Vīksna. Programmu iespiedīs 2.200 eksemplāros.

Naktsmītņu pieteikumi no tautiešiem Toronto S. Leimanim vēl nav ienākuši, bet lai sekmētu šī jautājuma laicīgu un sekmīgu izkārtošanu, rīcības komiteja cer, ka vietējie koristi sevišķi un tautieši vispār nevilcināsies un jau laikus pieteiks S. Leimanim (tālr. RO 2-98864), cik iebraucējus koristus tie varētu uzņemt pa svētku laiku.

Svētku viesi no ASV, kas nedzied koŗos, bet vēlētos, lai tiem sagādā naktsmājas, varētu tikt novietoti tūristu mītnēs, kas maksā apmēram $2,00 līdz $3,50 par diennakti. Caurmēra hoteļu cenas ir — $4,00 līdz $8,00 par istabu, bet tās jārezervē jau laikus.

Informācijas centru vadīs G. Kārkliņš ar roveru un lielgaidu palīdzību. Informācijas centrs būs atvērts Sv. Andreja baznīcā no pl. 6 p.p. piektdien, 31. maijā, līdz pl. 4 p.p., svētdien, 1 jūnijā (tālruņi WA 2-3592 un WA 4-1563), jaundarbu koncerta laikā piektdien, 31. maijā, Parkdale Collegiate zālē no pl. 7,30 līdz 9 vakarā, Varsity arēnā, svētdien, 1. jūnijā, no pl. 7 rītā līdz 5 p.p. (tālr. WA 3-4066) un Sv. Andreja baznīcas telpās svētdien no pl. 9 rītā līdz 1 p. p.

Informācijas centrā notiks arī koristu reģistrēšana un dalībnieku karšu izsniegšana.

Varsity arēnas dekorēšanu svētku koncertam uzņēmies mākslinieks Dainis Miezājs, un rīcības komiteja balsojot ar balsu vairākumu nolēma dekorēšanai atvēlēt $500,00 materiāliem un darbam.

Dziesmu svētku žetonu izgatavošanu rīcības komiteja nobalsojot nolēma nodot kanadiešu firmai, jo izgatavotais paraugs, kas saņemts no Anglijas, neatbilst dotajiem norādījumiem.

Sludinājumu vākšana svētku programmai tuvojas noslēgumam. Sludinājumu maksa ir $20,00 par pilnu lapu, $12,00 par puslapu, $8,00 par ceturtdaļlapu un $5,00 par astoto lapas daļu.

Grāmata par Latviju, bagātīgi illustrēta, liela formāta
CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA
Pieprasāma apgādā un visās korrektajās grāmatnīcās.
LATVJU GRĀMATA, P. O. Box 332, Waverly, Iowa, USA

Trimdinieku pārdomām

VĒSTULES NO LATVIJAS

Vēstules no Latvijas ir balsis lielajā latviešu tautas ciešanu korī, kas tiek izkliegtas brīvajā pasaulē. Izlasīju 15 šādas vēstules, kas saņemtas pēdējā laikā pa pastu un, jādomā, ir taču cenzētas, bet laistas tālāk. Pa lielākai daļai šīs vēstules nes Ījāba vēstis, bet dažas rāda, ka apspiestās tautas nonākušas līdz punktam, kad naids pārvar bailes, un tad dvēseļu dumpošanās pret komūnismu zīmē tā bankrotu un galu.

„Kad saņēmu paciņu, biju pārsteigta un raudāju. Kad pārnāca X, abi ilgi kopā raudājām. Te tagad viss ir citādi. Esam visi sabrukuši, vienādi. A. pārnāca no 8 gadu studijām galīgi sabeigts, sabrukušiem nerviem, ar vienu vārdu sabraukta mašīna. B. mira pirms 7 gadiem. Mirusi arī ir C. Kaimiņiene D. arī nomira; viņas vīrs nomira, pābraucot no studijām. Tad arī māte nomira. E. apprecējās ar F., kuŗas vīrs mira studijās. Tagad mirusi ir arī G."

„Esmu palikusi viena. A. mira tālumā. Abas mātes mirušas. Onkulis arī miris. Visi lūdzam Dievu dot spēku, izturību un veselību, kuŗas pulka mums trūkst."

„Paciņa mani satrauca kā mazu bērnu: no tāluma Tu sniedz roku un palīdzi. Man ir paralizēta kāja, roka, mēle, bet tomēr — galvu turu augstu. Kaut esmu kropls, cērtu un vedu malku."

„Tu vari iedomāties, kā te tagad iet. Ja Tev ir spēka un esi bagāts, taisi māju un dzīvo tur, ja nē, dzīvo zem zilās debess, bet brīvs."

„Daudzi pēc kaŗa no Krievijas vairs neatgriezās, toties sabruka no Krievijas, Polijas un citām zemēm laimes meklētāji. Lielos saimniekus, bagātākos nosūtīja uz Sibiriju, jo tur esot brīva zeme."

Zirgi pie mums jau ir gan drīz izmiruši. Ja viņus paglābs, tad vēl 5 gados to nebūs neviena. Jo zirgs aug 2 gadus, bet nokaut var 5 zirgus vienā dienā. Ai, māsiņ, ja tam komūnismam ļautu uzplaukt, kas tā būtu par dzīvi! Bet lai tā nebūtu, tas tiek slāpēts! No komūnisma sargās vairāk kā no uguns. Ar mutēm to ceļ, bet aizmugurē to zveļ. Par Kristu pat pasakās vairs nedrīkst pieminēt. Bet ja strādniekiem tikai drusciņ ļautu sekot Kristus pēdās, tad Latvija būtu atkal Dieva zeme, kur piens un medus tecētu."

„Domāju, arī pie jums skan mūtu izzvanītā slavas dziesma par padomju cilvēku labumiem. Es nu gan šos labumus redzu tikai no kreisās puses. Mēs esam kalpi kļuvuši. Kolchozos ir tādas dīvainības: tur ir tūkstošiem hektaru zemes, tūkstošiem kungu, simtiem strādnieku, bet pie algas izmaksas kā zosis — visi, visi."

Vēstules gan tiek kontrolētas vai simtām reižu, bet es Tev rakstīšu skaidri: Pie mums valda blēži, zagļi, viltnieki un visi tādi, kam gods riebjas."

„Mūsu pacietība ir bijusi ilga un grūta, tā tagad iet uz beigām. Ko darat jūs, brīvie latvieši? Vai esat pārcilājuši katru akmeni, lai palīdzētu atbrīvot Latviju?"

— **Nē, mēs neesam to darījuši. Aizsnaudušās dvēseles pat neliek mums kaunēties par to. Mums nav laika, jo — jādzīvo** pašu dzīve.

Saturns

JAUNĀKĀS KANADAS PASTMARKAS

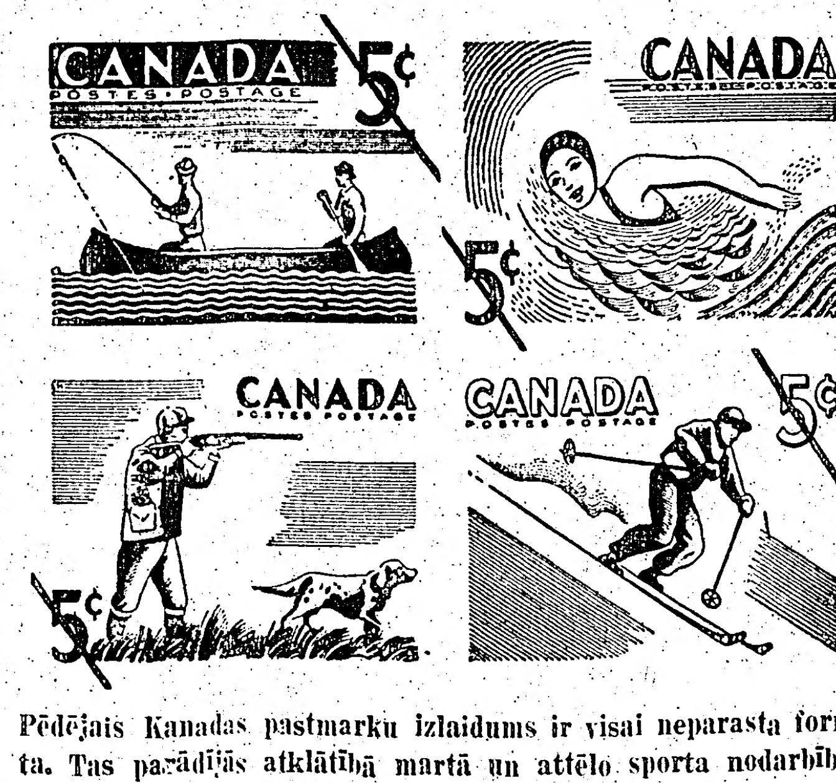

Pēdējais Kanadas pastmarku izlaidums ir visai neparasta formāta. Tas parādījās atklātībā martā un attēlo sporta nodarbības: zvejošanu, peldēšanu, medīšanu un slēpēšanu. Uz vienas lapas ar 50 markām novietotas 4 dažāda zīmējuma markas.

Savienotās VALSTĪS

GRAND RAPIDI

● Dzejnieks Andrejs Eglītis 5. tprīļa vakarā runāja par temu „Latvijas liktenis šodien". Klausītāju pulkā bija jaunatne un daudz sirmu galvu, to vidū ģen. Oskārs Dankers ar kundzi. Runātājs skāra visas tās problēmas, kam trimdas apstākļos būtu jādod jauns impulss, lai tā mūsu tautas daļa, kas dzīvo brīvos apstākļos, varētu palīdzēt tiem, kas cieš dzimtenē un izsūtījumu vietās. Viņš pasvītroja, ka īstā cīņas momenta šejienes organizāciju darbā un asiņu pulsējumā tautiešos neesot saskatījis, bet to vietā vērojis mērenību un miegu. Cildinājis Latvijas jaunatni, kas pretojas komūnistu pāraudzināšanas metodēm, referents diezgan nesaudzīgi pievērsās dažām mūsu tautas ne visai glaimojošām rakstura īpašībām, kā pārmērīgam skaļumam, alkohola lietošanai u. t. t. Ar jautājumiem klausītāji bija diezgan kautrīgi, un tikai P. Klaviņš, O. Dankers, K. Tālbergs, M. Gaide un I. Dankere vēlējās uzņemt ciešāku kontaktu ar tālo viesi. Beigās viņš nolasīja kādu savu garāku dzejas darbu. Vakaru atklāja vietējās Daugavas Vanagu apvienības priekšnieks J. Radziņš, bet dzejniekam pēc referāta pateicās jaunatnes pulciņa Pērse pr-ks E. Kalnraups. Klausītāji saziedoja zināmu summu palīdzības darbam tautiešiem dzimtenē.

K. Kampe

TĪRĀ RELIĢIJA

KĀDĒĻ PASAULE NONĀKUSI TAGADĒJĀ CHAOTISKAJĀ STĀVOKLĪ?

II

Jau gadu simteņiem Rietumi nav devuši cilvēcei nevienu lielu reliģijas ģeniju, kas tos vestu tuvāk Kristum. Reliģiju dibinātāji šīs pasaules vēsturē nāk no Āzijas un Afrikas. Rietumu teoloģija mitoloģiskos elementus austrumu reliģijā bieži ir pārvērtusi par ticību burtam, burtam, kas nokauj. Reliģija nav ne brīnumu darīšana, ne ticēšana brīnumiem: reliģija ir ticība Dievam, un reliģijas ētika ir Dieva gribas pildīšana. Piedēvējot Dievam visvarenības atribūtu, jāatzīst, ka Viņš var darīt brīnumus, bet Dievs nav tik mazs, ka, dodot cilvēkam brīvību, viņam vajadzētu tam rādīt kādus brīnumus, lai cilvēks Viņam ticētu. Par daudz liels brīnums priekš cilvēka ir jau šī pasaule, kurā viņš dzīvo. Ar to un cilvēka prātu un brīvību Dieva meklēšanai un Viņa atzīšanai pietiek

Absolūtā brīvība pieder tikai Dievam

Princips: Nedari otram, ko tu negribi, ka otrs tev dara, ir prāta darbības norma, tikai ar to starpību, ka pretēji dabas likumam, kuŗam cilvēks nevar nepadoties, morāles normai viņš var nepadoties, bet citādi jau nebūtu brīvības. Absolūta brīvība pieder tikai Dievam un Dievs var darīt ko grib, bet cilvēki dažreiz izlietojot Dieva autoritāti, raksta noteikumus, kuŗus prāts reģistrē kā ar Dieva gribu nesaskanošus. Dievs var darīt, ko grib, bet pats Dieva jēdziens nepielaiž, ka Viņš varētu darīt kaut ko nepareizi. Šai sakarā viena lieta var likties nekonsekventa: proti, kādēļ Dievs pret cilvēkiem nepiemēro to pašu ētiku, ko Viņš prasa no cilvēka attiecībā pret otru cilvēku. Ja cilvēkam ļaunu vajag atmaksāt ar labu, tad konsekventi tas pats jādara Dievam, un tad visi, neatkarīgi no ticības vai dzīves veida, jālaiž paradīzē. Elles tad nemaz nevajag. Vienīgais izskaidrojums tam ir, ka **Dievs cilvēkam ir devis brīvību, un brīvība bez atbildības nav domājama.** Elle tātad ir brīvības sekas negātīvā nozīmē. Dievs tevi uz elli nesūta: tu pats turp ej.

Reliģijas uzdevums ir cīnīties ar ļaunumu

Zinot, cik daudz Luters cīnījās ar velnu, saprotams, ka viņš nicinoši izteicās par prātu, jo cilvēks ar prātu var kalpot arī velnam, un to viņš dara, bet atņemt cilvēkam prātu — nozīmē atņemt tam brīvību. Tad arī reliģija savu nozīmi ir zaudējusi. **Tas ir reliģijas uzdevums — ar ļauno šeit cīnīties un to uzvarēt.** Cīņa ir ne pret prātu, bet par prāta izlietošanu labā uzvarai. Tas ir reliģijas un tās ētikas darba lauks. Ticība labajam nenozīmē prātu noliegt, bet ar prātu tam kalpot. Tava reliģija nav tīra un tu nekalpo Dievam ar prātu, ja tu tici tam, kam prāts aizliedz ticēt. Tad tavā reliģijā ir nepareizas ticības resp māņticības elementi. Piemēram, Luters nekalpoja Dievam ar prātu, kad viņš sauca Koperniku par muļķi viņa mācības dēļ, ka zeme griežas ap sauli, jo Bībelē esot skaidri sacīts, ka pravietis Josua apturējis sauli (10:12-13), un tātad saule griežoties ap zemi, bet ne otrādi

Reliģijai, zinātnei un dzīvei ir jāsaplūst vienā kopībā par labu cilvēcei.

Tīrās reliģijas brīnumpuķe ir jau uzziedējusi faraona Achnatona laikā Ēģiptē, kas dzīvoja tad, kad piramidas jau atskatījās uz piecpadsmit gadu simteņu vēsturi. Viņa mācība saskanējusi ar viņa dzīvi kalpošanā vienmēr vienam Dievam Atonam, kas, kaut gan vēl saistās ar sauli, ir viens visiem un neļauj nevienam darīt pāri. Starp citu, Atons neļāva Achnatonam kaŗot ar Sīriju. Kāds moderns filozofs arī ir teicis, ka ir tikai viena saprātīga reliģija — pielūgt sauli un sauli cilvēkos.

Pēc Achnatona ēģiptieši krita atpakaļ daudzdievībā, bet Mozus bija Ēģiptē Achnatona laikā vai drīz pēc tam, un tur viņš arī droši ir iepazinies ar Achnatona reliģiju.

Pasaules vēsturē atkal ienāk gadu simteņi bez progresa reliģijā. Bet tad cilvēces ilgas pēc pilnības un mūžības krāšņi atplaukst septītajā un sestajā gadu simteņos pirms Kristus. Mācības, kuŗas tagad pieminēsim, uzrāda tik daudz kristietības elementu, ka jāsaka, ka šīs reliģijas saknes iet daudz tāļāk par jūdu zemi.

Zaratustra dzimis no jaunavas

660. gadā pirms Kristus Persijā piedzimst pravietis Zaratustra. Patiesi, kas ir gars, tas no gara dzimst, un persiešu teika, godinot viņa garīgo skaidrību, stāsta, ka Zaratustra dzimis no jaunavas. Ir skaisti dievināt tos, kas dievināšanu pelna. Atcerēsimies kādu citu skaistu teiku. Kad Akvīnas Toms, zēns būdams, pret tēva aizliegumu nesa maizi izsalkušajiem, un tēvs, viņu pieķēris, izsita maizes klēpi no viņa rokām, tad zemē pie zēna kājām maizes vietā bija nobirušas rozes, un tēvs savu aizliegumu atcēla. Patiesi, mēs gribētu, lai tā būtu un, tam ticēdami, mēs neticam burtam, bet garam. Ne šīs pārvērtības, bet zēna cēlums ir tas, ko mēs dievinām. Bībā domāsim par kādu citu dzimšanu no gara Betlēmē, jūdu zemē. Svarīgs ir ne dzimšanas veids, ne brīnums, bet mācība un dzīve. Kristus ir no gara dzimis, jo tikai tas, kas no gara dzimis, ir gars; ar dzimšanu no miesas nepietiek. (Jāņa 6:6 3).

Kristus ir tik pilnīgs Dieva gars, ka vecā garīgo rakstu valodā runājot, pārejošās miesas drēbes nozīmē tik maz, ka, salīdzinot ar garu, tās ir tik nesvarīgas, ka mēs varam runāt tikai par garu, un sacīt, ka Kristu ir dzimis tikai no gara. Dieva, kā Radītāja gars nav arī atkarīgs no dabiskā dzimšanas likuma. Nav galvenais, ka maize pārvēršas rozēs, ka Tanaguzera zizlis sāk zaļot, bet tas gars, kuŗa dievināšanai mēs šīs brīnišķās allegorijas radām. Šim garam mēs prasām mūžību un ticam, ka tas, no Dieva nācis, pie Dieva atgriežas. Ja tu bez zīmēm un brīnumiem netici, tad tava ticība vēl atstāj daudz ko vēlēties. Atcerēsimies Kristus pārmetošos vārdus: „Ja jūs zīmes un brīnumus neredzat, jūs neticat." (Jāņa 4:48). Tīrai reliģijai brīnumi nav esenciāli.

Dieva griba ir taisnības likums

Zaratustra apzinājās, ka labā cīņā ar ļauno ceļš ir tāļš un ka nāks kāds par viņu lielāks ceļa rādītājs, un sludināja Mesiju. Liekas, ka tie gudrie no austrumiem, kas gāja jaunpiedzimušo jūdu ķēniņu pielūgt, ir bijuši Zaratustras priesteŗi.

Zaratustras vārdu mēs labi pazīstam no Nīčes darba: Tā runāja Zaratustra, bet šī persiešu pravieša mācība nav tas, ko Nīčše liek teikt savam Zaratustram. Zaratustras mācība ir vecā un jaunā patiesība, ka šai pasaulē cilvēka dvēselē labie spēki cīnās ar ļaunajiem, un viņa ticība, ka labie spēki uzvarēs. Zaratustras tēvreize sākas ar vārdiem: Dieva griba ir taisnības likums. Šo lielo cīņu Zaratustra ir skaisti drāmatizējis, personificējot šīs cīņas garīgo saturu antropomorfiskos tēlos. Pretim Dievam, kā ļauno spēku virspavēlnieks, stāv velns un viņa rīcībā ir ļaunie gari, bet otrā nometnē Dieva sūtņi ir sargeņģeļi.

Par cilvēka dzīvi un viņa kalpošanu Dievam vai velnam atbildība gulstas uz cilvēku pašu.

Nāve viņu no tās neatbrīvo. Lielās drāmas pēdējā cēlienā nāk miroņu augšāmcelšanās un pastarā tiesa, kur mūžībai izšķiro uzvarētājus un zaudētājus tai īsajā cīņas posmā, ko sauc par cilvēka dzīvi. Uzvarētāji iet uz paradīzi, bet zaudētāji — uz elli. Kāda varena mūžības perspektīvā zīmēta drāma!

Žīdi nonāca Babilonijas gūstā 586. gadā, trīs gadi pirms Zaratustras nāves. Piecdesmit gadu vēlāk zaratustrietis Cīrus uzvarēja babiloniešus un atlaida žīdus atpakaļ uz Palestīnu. Divus gadu simteņus līdz Aleksandram lielajam, par žīdiem valdīja zaratustriešu ķēniņi. Žīdu reliģijā pirms šī Babilonijas gūstniecības laika nav ne elles, ne citu augšā minēto jēdzienu.

(Turpinājums sekos)

CEĻA VĀRDI

Ne burtā, bet garā, jo burts nokauj, bet gars dara dzīvu.
Pāvila 2. gr. korintiešiem

⁂

Godīgums ir labākā politika.
Servantess

⁂

Mocekļu asinis ir sēkla, no kuŗas izaug baznīca.
Tertullians

⁂

Cilvēks nekad nevar pilnīgi iedziļināties sevī un tā nonākt līdz Dievam, kamēr viņš nav spējīgs atbrīvoties no sevis paša un atdot sevi citiem cilvēkiem pašaizliedzīgas mīlestības šķīstībā.
Tomass Martons

MŪSU MĪĻĀ LATVIJA

SVEŠAS VARAS ŽŅAUGOS

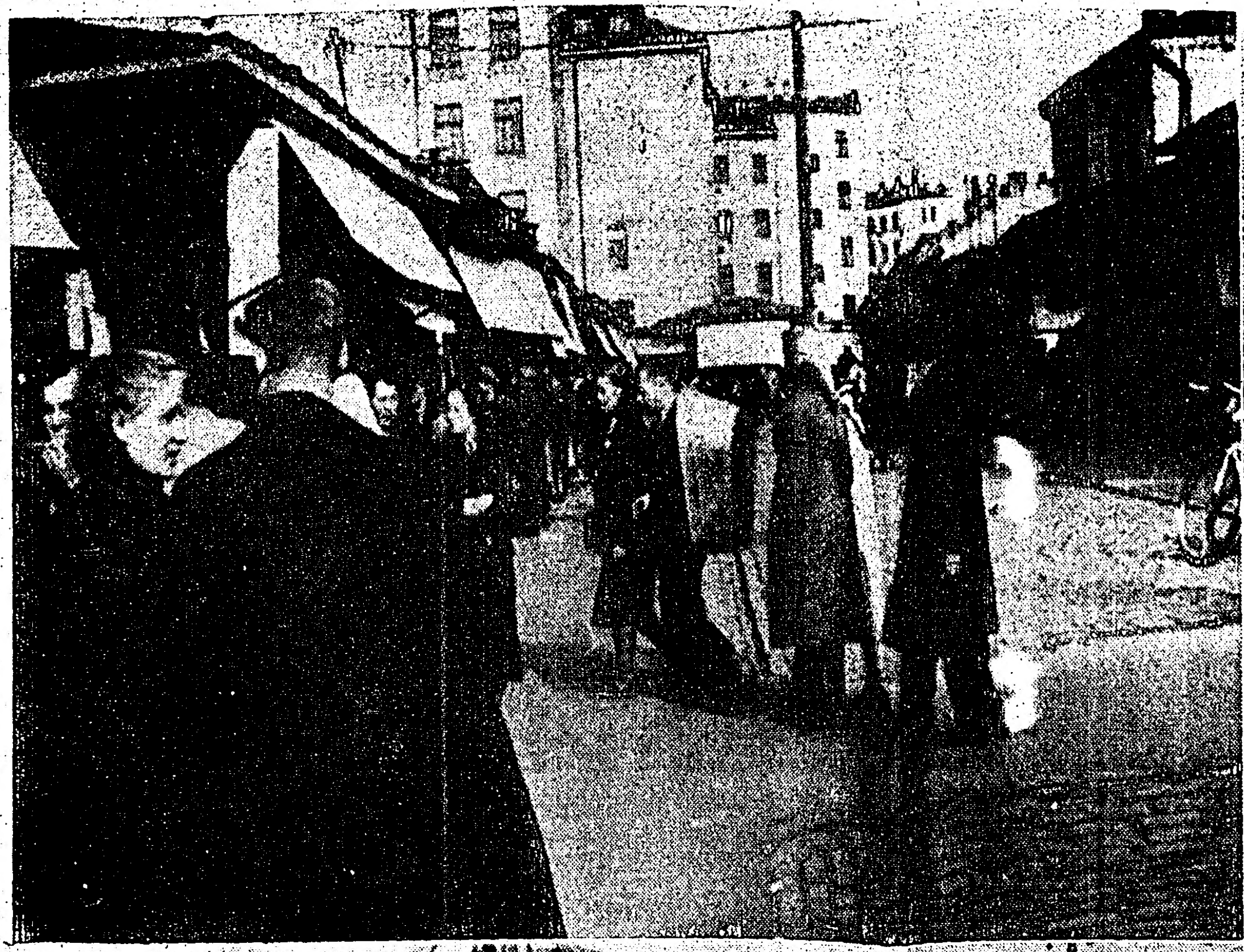

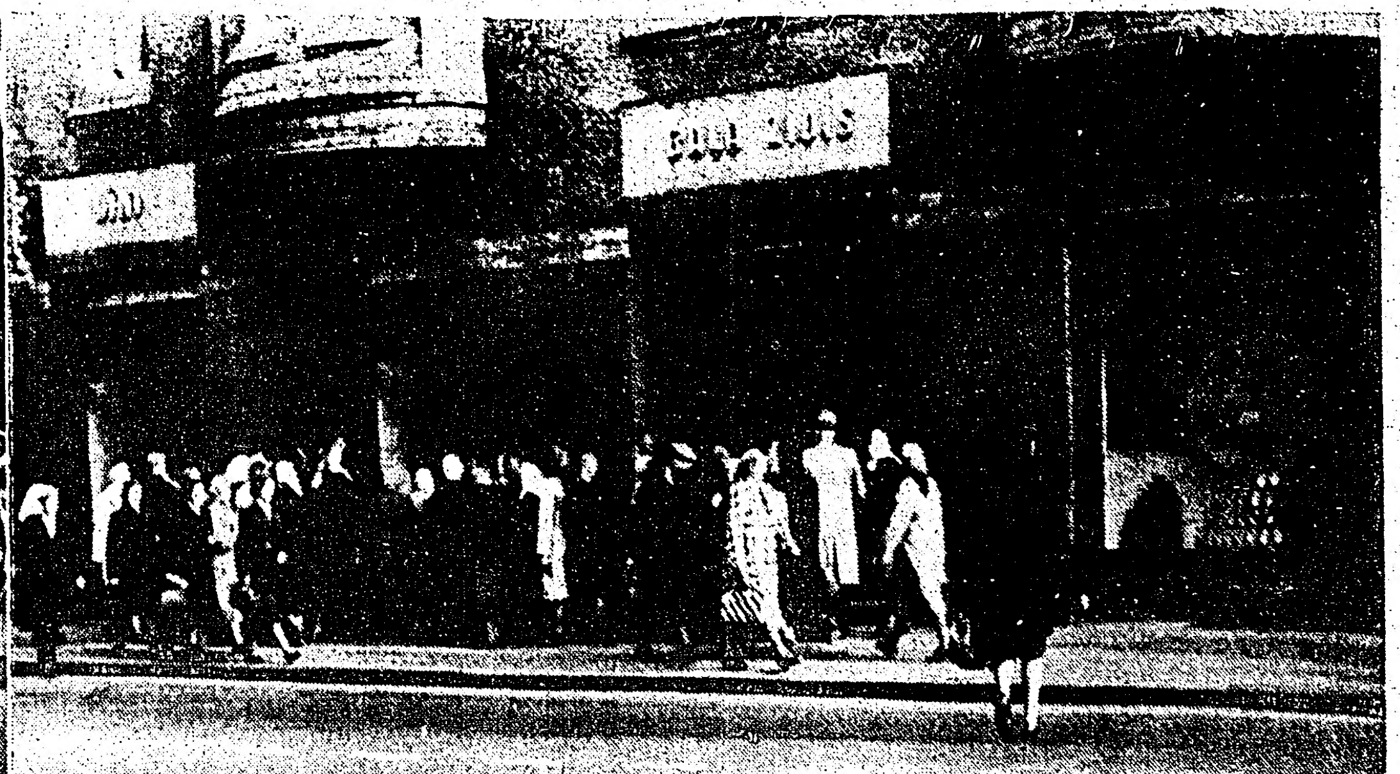

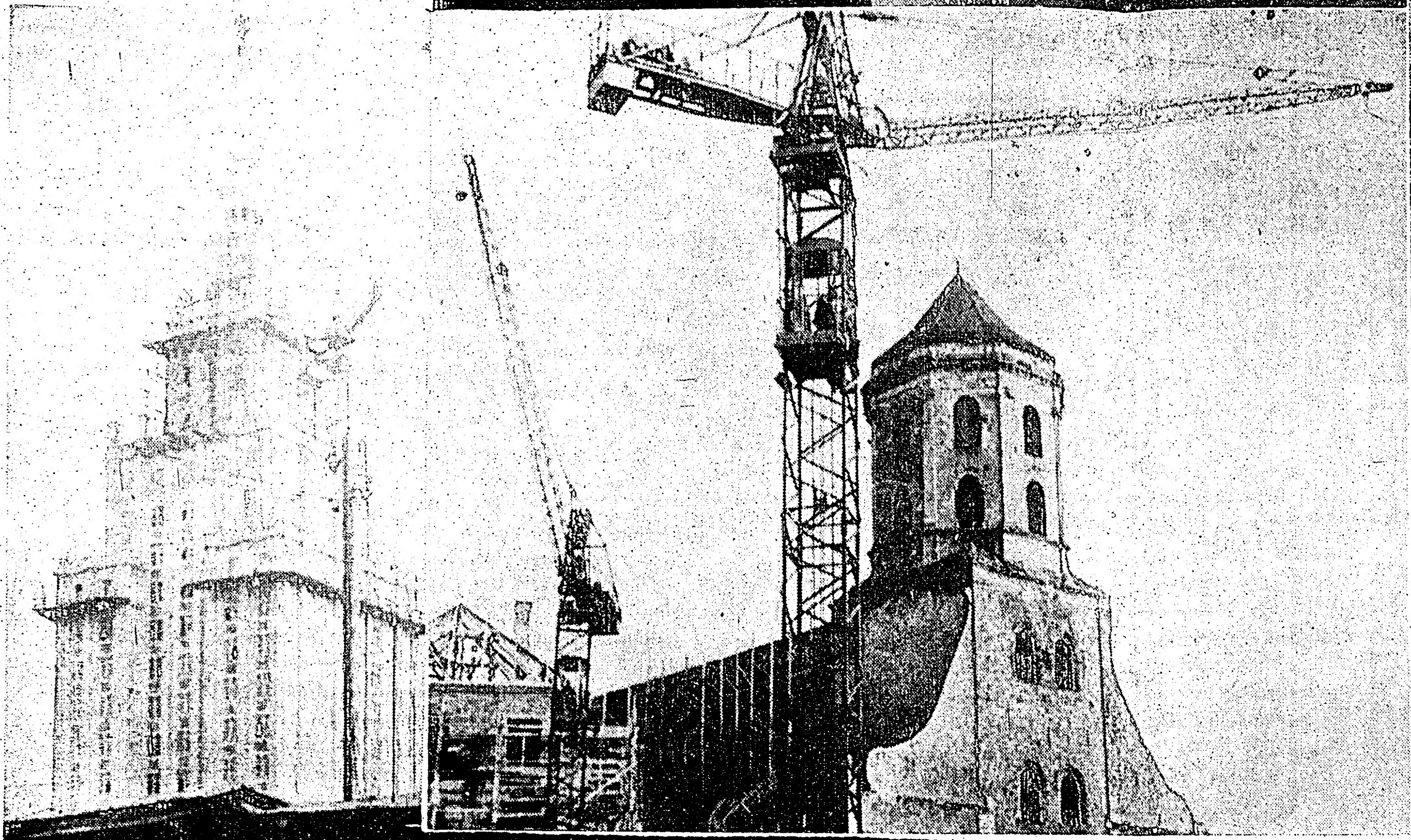

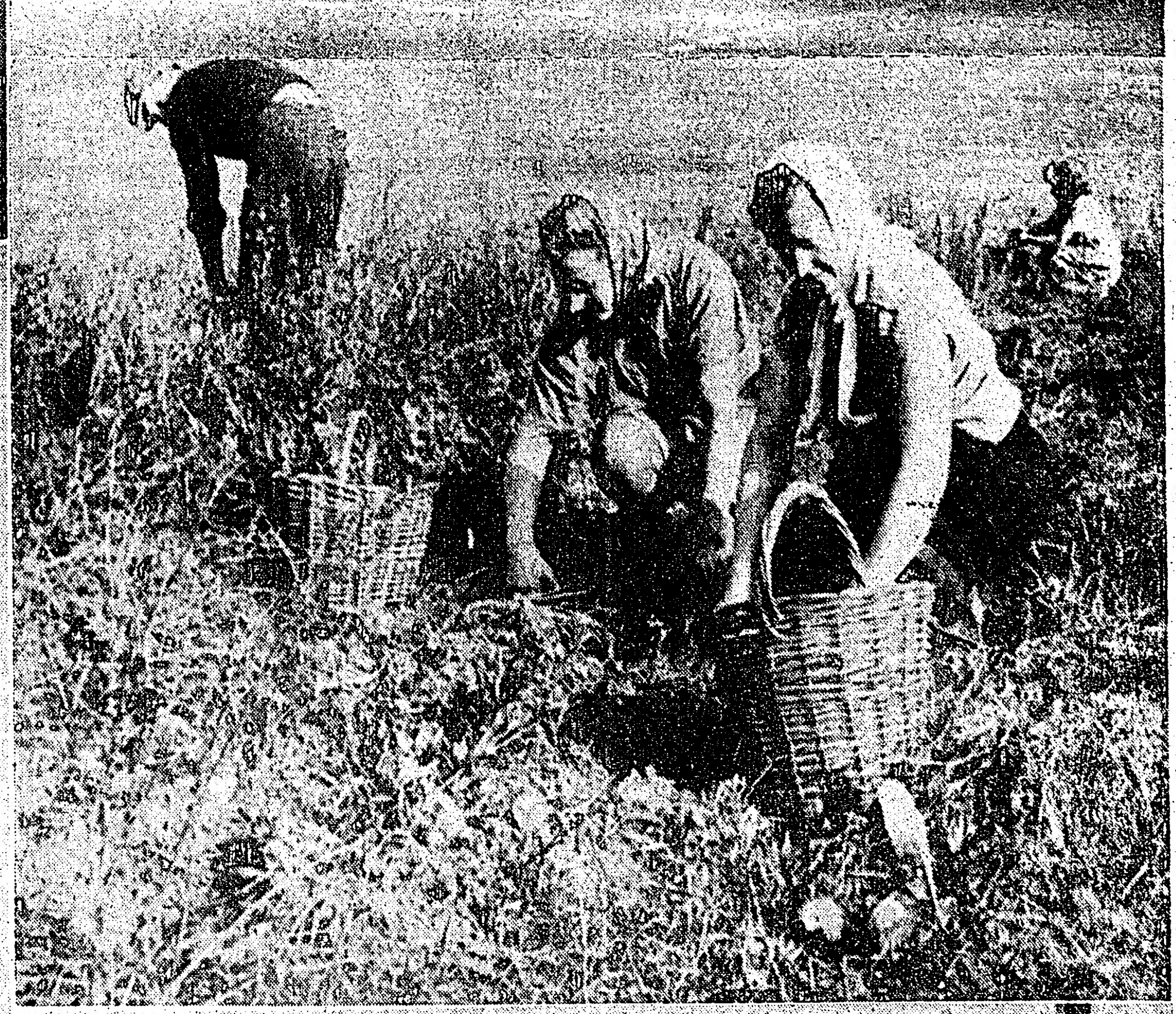

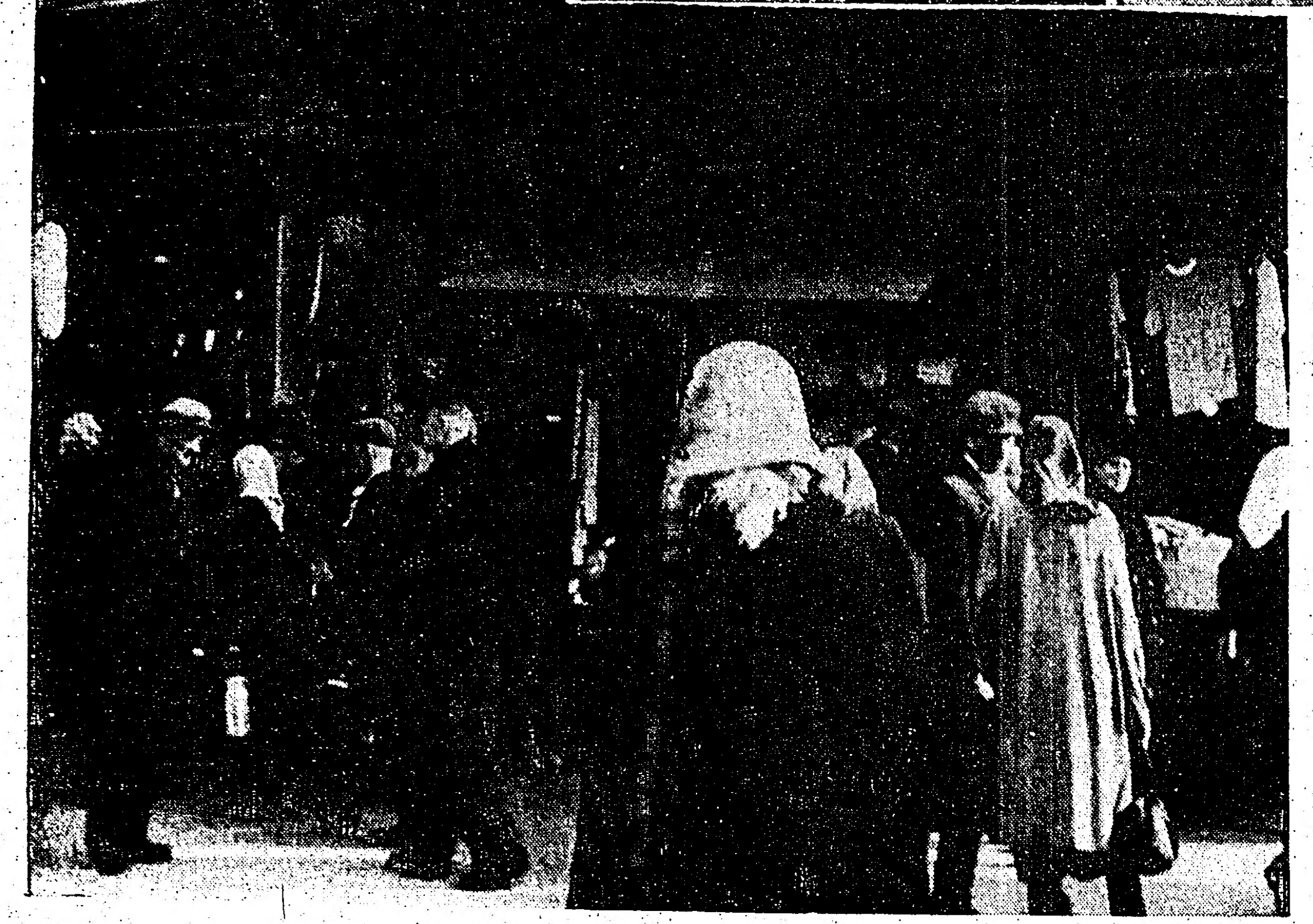

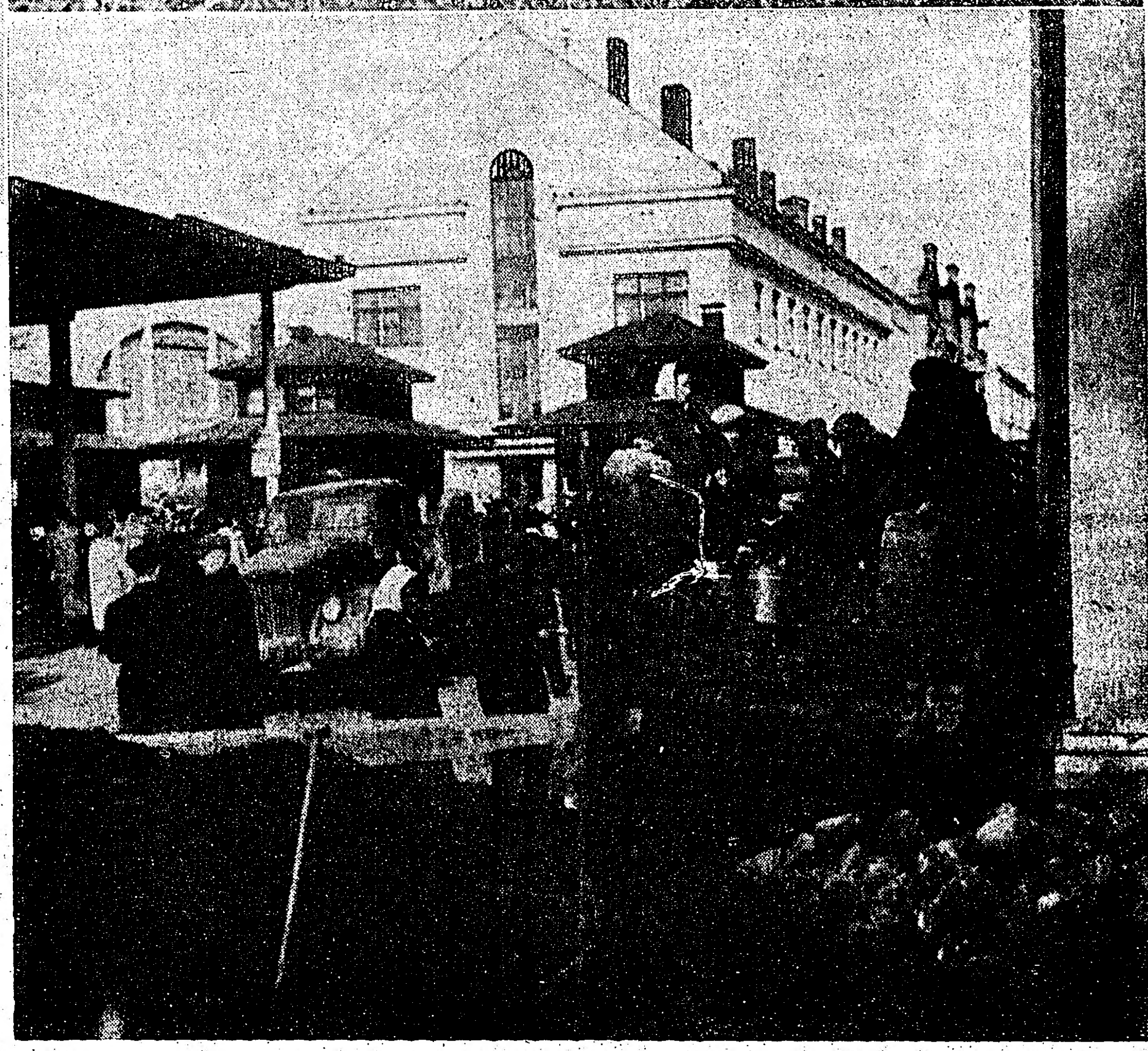

Izmisīga bezcerība un trūkums ir šīsdienas Rīgas un visas Latvijas raksturīgā pazīme. Uzņēmumos pa kreisi (augšā un apakšā) redzama kādreizējā „utene", rīdzinieku bagātīgākā iepirkšanās vieta, ar kolchoznieku namu aizmugurē. Vidū — Pētera baznīcas tornis, ko krievi vēl vienmēr nav paspējuši atjaunot. Pa labi — Rīgas ielas skats ar nebeidzamajām rindām pie veikaliem (augšā) un kartupeļu racējas paraugkolchozā Lāčplēsis (pie Ogres), kur nav ne mašīnu, ne traktoru, ne lāpstu. Apakšā — kolchoznieku tirgus, kur var nopirkt dažas saknes.

ĢIRTS SALNAIS

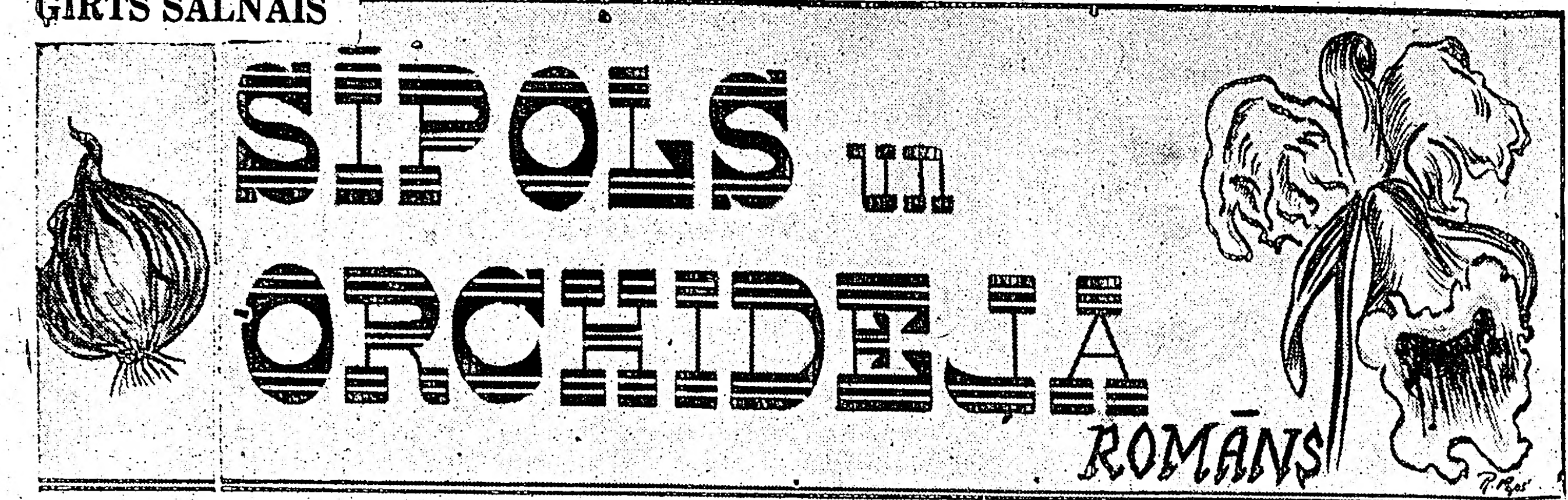

SĪPOLS un ORCHIDEJA

ROMĀNS

31. turpinājums

Viņu ierašanos mājās, krievi drīz vien atzīmēja ar iebrukumu Baltijas valstīs.

Pēc tam jau bija grūti jēdzīgi kaut ko uzskaitīt.

Vācieši atbrīvoja Baltiju no krieviem, krievi no vāciešiem, baltieši izmisīgi sita te vienu, te otru, gaidīdami atbrīvotājus no saviem atbrīvotājiem.

Lai kas radās miljoniem notikumu liecinieku dvēselēs, bet Olē un Pēterī iemita pārliecība, ka pasaulē vairs nepastāv neviena droša vieta, kur viņi uz laiku laikiem būtu pasargāti no civīlizācijas progresīvās mežonības. Nevēlēdami neko ļaunu valstij, kurā nu bija apmetušies, viņi tomēr visādi centās izlikties, ka še ir tikai viesi ,it kā klusībā gribēdami pievilt likteni un ar savu klātieni neuzlaist viesmīlīgai zemei šausmas, kas visur tiem bija sekojušas uz papēžiem. Tāpēc viņi vēl arvien atturējās mainīt pavalstniecību un kur vien varēja, pasvītroja, ka ir ārzemnieki, piesardzības labad nelietādami arī šīs valsts valodu.

Ja šīs iedomas atklātu sabiedrībai, izklausītos ļoti muļķīgi, bet tas nekā negrozīja, ja ar skaidru prātu arī pašiem par to jāsmejas. Kaut kur zemapziņā nelāgā pagātne runāja savā valodā, ja ne vairāk ,tad vismaz naktīs celdama augšup baisus murgus.

Pēteris atgriezās no virtuves, veikli līdzsvarodams uz vienas delnas smagu sidraba paplāti ar varenu trīsstāvainu „slinko Suzannu". — trīs ap svērtenisku asi grozāmi ozolkoka šķīvji turējās puspēdu atstarpēs viens virs otra ,piekrauti māla bļodiņām un stikla trauciņiem ar ēdieniem ,uzkožamiem un piekožamiem. Nolicis to galdā ,viņš atkal pazuda, klusi kā gars, lai atgrieztos ar kafijas kannu, krējuma un cukura traukiem.

Sidrabs laistījās, porcelāns spogoja, mirdzēja baltas linu servjetes.

„Lūdzu," viņš sacīja, drusku liekulīgā laipnībā pamādams Olem, bet sēzdamies, skumji nopūtās: „Tas tikai bija darbiņš." Ole nepamanīja viņa žiglo, smīnīgo mirkli, pamestu Lailai, kam acīs dzidrojās kā sīka mirgaina ziemeļblāzma, — bet tā šķita izplatām siltumu.

„Esi gan rāvies," viņa uzlielīja Pēteri. Tam šautri piemiedzās acis un sašķiebās vaigs uz viņas pusi. „Cikos tad cēlies?"

„Nu, tā — tikko dzirdēju Oli rīkojamies pa garāžu," pašapzinīgi pagrozījās brūnā galva.

Ole apmierināts nokremšķinājās. Lailas uzslavas, kā senās dienās mātes glāsti, vienam un otram iederējās rītišķī kā pūdercukurs dzimumdienas kliņģerī. Oles oma acīm redzami uzlabojās. Bija jāuzsmaida ir māsai, ir draugam; un tādēļ kļuva vieglāk sagudrot derīgu stāstiņu, kura melīgumā mājoja tīra sirsnība.

Ole ēda lielā patikā, nezaudējot laipnību.

„A," viņš sacīja, kad, iebaudījuši raibo maltīti, visi ķērās pie kafijas tasēm, „mēs esam tik tāļu — nezinu, vai laimē, vai nelaimē? — ka jāpērk trešā vieglā mašīna. No Pētera nāves ratiem vairs nekas labs nav sagaidāms." Viņš teica to tā, it kā runātu par nodilušu koka karoti.

Pēterim ieplētās ļoti platas acis. Paziņojums prasījā, lai viņš b ū t u ļoti pārsteigts.

Lailai ievilkās sirdī mazs rūgtumiņš — tāda kā mazvērtības lēkmīte. Viņai bija jāgaida turpat divi gadi, kad, domājams, beidzot varēs tādā pašā bezrūpībā tērzēt par naudas izdošanu.

„Jā," Ole saudzīgi pieskārās lūpām kafijas tasei. Pēkšņi kļuvis ļoti darbīgs, viņš nolika to atpakaļ uz apakštases. „Nelaime vairs nav vilcināma līdz nākamās nedēļas nogalei. Līdz pusdienām visiem brīvs laiks, Laila, tev jābrauc līdzi."

„Ja tas nepieciešams," viņa piekrita vienaldzīgi.

„Protams," brālis iededzies, pārspīlēti uztraucās, „mēs ar Pēteri katrā ziņā saiesim ragos par mašīnas krāsu, bet ja vienosimies, tad tā būs tāda, ka, parādoties uz šosejas, suņi sāks gaudot."

Pēteris nīgri paraustīja plecus. Svētulīgā seja derētu bērēs.

„Izlabot tavu gaumes trūkumu . . . "

„Nesāciet taču strīdēties," Laila uztrūkās kā no miega. „Jūsu abu gaumi nevienam nav gadījies apskaust."

„Nu, ļoti labi," lieliski apmierināts, piekrita Ole, tagad būdams drošs, ka māsai neuznāks nekādi niķi un tā viņus pavadīs. Viņam likās, ka Lailai ļoti glaimo mātes, vai vismaz virsuzraudzes loma viņu vidū.

Pēteri ne no šā, ne no tā pārņēma nevaldāma smieklu lēkme. Ole uzmeta viņam nāvinieka skatu, un otrs aprāvās.

„Paēduši?" jautāja Ole, un negaidījis atbildi, cēlās. „Mēs pirksim vidējās klases mašīnu. Par labāku, Pēter, nesapņo. Tev vienmēr acis griežas uz pārāk augstiem plauktiem."

„Viss atkarājās no naudas," Pēteris pašķobījās.

„Pats zini — par naudu nav ko runāt — naudas nav."

„Bet tad jau —" Laila sastomījās.

„Mīļā māsa, šinī pusē zemes lodei pieņemts, ka īsteni godīgs cilvēks ir tikai tas, kas var atļauties sataisīt lielus parādus," Ole gribēja tēviški pamācīt.

„Jā, tieši to jau gribēju pasvītrot," viņu pārsteidza Laila. „Tāpēc — kamdēļ jāpērk kāds bjuiks vai merkūrijs? Pērciet kadiļaku vai linkolnu."

Brāļa paīsais kakls kļuva īsāks.

„Nujā — nelaime tā, ka mums nav pietiekami daudz parādu."

„Ak, tu sērga," nu Lailu pārņēma smieklu lēkme, bet neviens viņu neapsauca.

Ejot garām, Ole piegrūda Pēterim elkoni un devās ārā viegliem bezrūpīga baņķiera soļiem. Pēteris, palaidis sev pa priekšu Lailu, paieskāja biezo cekulu. Lailas joks šoreiz nebija gluži lādzīgs. Uz to viņi nebija sagatavojušies.

ASTOTĀ NODAĻA

Izbraucot no garāžas pusmūža vecu auto un gaidot uz māsu un Pēteri, Oli pārņēma neatvairāma drūme. Tā nebija nekas jauns. Tā vajāja visus svešniecības gadus, un pašam allaž bija sirdīgi jācīnās pret uzbāzīgo dzīves nonicināšanu. Cīkstiņš laikiem sekmējās, un jau likās ,ka beidzot atrasts miers un jaunas intērese, kas pagātni izsūks no atmiņas, kā spēcīgs putekļu sūcējs drumslas un noderīgas paliekas no kaktu kaktiem, bet tad kāds sīkums vienā paņēmienā satrieca gudri celtos aizsprostus un piepludināja sirdī nemieru, kā tīrā traukā stipru, nostāvējušos, putojošu vīnu. Atkal tu kļuvi tas pats, kas bijis pirms gadiem. Šīs pēkšņās, nelietderīgās, atvalkanās pārmaiņas tikai satrauca un kaitināja. Tās nenesa nekā laba. Mūžs tā kā tā bija dzīvojams tā, kā to uzspiedis liktenis.

Ole īdzīgi uzsita ar dūri uz stūres.

— Kāpēc Lailai un Pēterim tikko bija jābrēc kā reklāmu skaļruņiem? — Labi, māsai joks ar kadiļakiem un linkolniem, varbūt, likās tikai laba asprātība vai arī draudzīgs kniebiens brāļa pašapziņai un lepnumam, bet Pēteris? Tas citos apstākļos prata valdīties, kā iereibis diplomāts galma viesībās. Kāpēc šoreiz viņš atļāvās aizkart drauga vārīgākās jūtas, labi zinādams, ka tas māsai, ja vien varētu, uzdāvinātu ne vien labāko auto, bet dārgāko lidmašīnu.

Pētera smieklos Ole sadzirdēja nodevīgu uzbrukumu viņa sirdsapziņai un izsmieklu par naudas trūkumu, bet visvairāk — nekaunīgu, līdz noziedzībai bezjūtīgu nicinājumu otra cilvēka jūtām, ilgām un nodomiem. Jebšu Pēterim nebija noslēpums, ka Ole vismīlāk uzdāvinātu Lailai paša būvētus spēkratus, ar kuriem, bez uzpūsta pārspīlējuma, varētu drāzties caur uguni, ūdeni un, saduroties ar citiem ratiem degunu degunā, arvien vēl paliktu laba tiesa cerību atstāt beigtu pretinieku, ne sevi.

Tā nebija ne lielība, ne sapņošana, ne trakums.

(Turpinājums sekos)

Jānis Cīrulis

TAS JAUKAIS DZIESM

Mūzikas dzīves veterāna

Tas nāk arvienu tuvāk. Vēl tikai nepilni divi mēneši, un no visām šī plašā kontinenta malām uz Toronto plūdīs latviešu straumes, lai te satiktos dziesmā un svētku priekos. Tautu meitas steidz tērpus, puiši jaunus uzvalkus, un dažs pat pērk jaunu automobili, kurā vizināt savu daiļo uz svētku balli. Ikvienam sava rūpe.

Taču visvairāk rūpju un darba patlaban ir koru diriģentiem, dziedātājiem un svētku rīkotājiem, lai viss noritētu tā, kā iecerēts Un šķiet, ka sava rūpe māc arī svētku virsdiriģentus - vai vienā vienīgā kopmēģinājumā izdosies saliedēt korus košā un drošā kopskaņā, vai visi kori un dziedātāji ir pienācīgi sagatavojušies savam uzdevumam?

Nedomāju, ka Kanadas dziesmu svētku programma būtu pārliecīgi smaga, bet nevaru arī sacīt, ka tā būtu gluži vieglu roku ņemama, īpaši koriem ar mazāku dziedātāju skaitu. Ir laba tiesa dziesmu, kas koru vairākumam pazīstamas jau no Latvijas un dziesmu svētkiem Vācijā un Amerikā, bet daudzi nebūs dziedājuši Ad. Ābeles Visiem rozes dārzā ziede, Keniņa Dieva kalpa vakaru, Norviļa Ik rītiņu, Freimanes Pilna upe un Cīruļa Sirds tik grūta, tāpat vīru koriem piešķirtās: V. Lindes Saules laivā, J. Kalniņa Arājiņi, ecētāji u. c. Ja Ābeles dz

man šķiet, pieder pie

visā programmā atbild

pavadītāju balsu ritm

tāti, tad Keniņa Die

sagādāt grūtības ar

ausij mazāk ierastajā

jām un labu teksta

Tāpat savu zemūdens

radīsim arī pārējās

zinīgs un uzmanīgs di

mēr pratīs tam tikt

dauzīšanās.

Rīcības komitejas ap

gan rāda, ka tieši pē

dziesmas vairums ko

vidēji, bet daļa nav d

maz. Tā tas bija ank

ruāra vidum. Attiecī

dziesmām aina ir to

noša. Ja kori jau la

tādas dziesmas, kā M

ņuvakars, Ciānas bē

un ērglis, Ceļš uz

technisko grūtību ziņ

vieglākas, ja ne pat

Keniņa vai Ābeles d

pie labas gribas tie

pēdējo grūtībām, jo

ka vēl jau atliek laik

ginājumu desmitam

Tāpēc šķiet, ka pirm

kopmēģinājumu svētk

ram gaidīt ar paļāv

sies pats svētku ko

skaņas atsevišķas

atkarīgs no mūsu ko

ziņas un disciplīn

dažkārt viena vienī

neuzmanības, lai visl

tā dziesmā iesistu n

neizlabojamu robu.

Dziedātājiem, dir

svētku rīkotājiem tā

gara diena. Bet tā

sos dziesmu svētkos

kad dziedātāju tūks

Pasaules rakstnieku pārstāvji Londonā

Kā ziņo Londonas Avīze, Londonā angliski runājošo tautu apvienības mītnē Maiferā notika starptautiskās rakstnieku savienības PEN galvenās valdes sēde, kurā piedalījās pārstāvji no ASV, Indijas, Japānas, Austrālijas, Vācijas, Francijas, Italijas, Beļģijas, Holandes un Īrijas. Igaunijas penklubu pārstāvēja sūtnis A. Torma, Latvijas penklubu — P. Aigars, bet trimdas rakstnieku centru — Pauls Taborijs. Valdes sēdē pieņēma jaunos PEN organizācijas statūtus, pārrunāja nākošā PEN organizācijas kongresa Tokijā darba kārtību, kā arī Ungārijas rakstnieku trimdinieku problēmas. Sēdi vadīja PEN prezidents Anri Samoons.

Mājas tēvi — Anglijas penklubs Kraiteriona restorānā 3. aprīlī rīkoja pieņemšanu ,kur piedalījās ap 300 viesu. Japānas vēstnieks uzrunāja viesus angliski, aicinot uz kongresu Japānā. Japānas penkluba prezidents runāja japāniski. Viņa runu tulkoja angliski Japānas penkluba sekretāre Matsuoki. Vakariņās plašu runu par rakstnieka brīvību un tiesībām atklāt patiesību teica PEN organizācijas prezidents, Franču akadēmijas loceklis André Samsons.

Trimdas rakstnieku Penkluba almanacha trešo izdevumu sāks kārtot tuvākā laikā. Pirmajos divos izdevumos ievietoti arī latviešu darbu tulkojumi .Par almanacha otro grāmatu plašāku atsauksmi nesen bija ievietojis arī redzamais Zviedrijas laikraksts Swenska Dagbladet.

Kultūras apskats

● Fransuāze Sagan

gadu vecā franču ra

kādās lauku mājās I

pabeigusi savu treš

sauksle, Malingrā sa

bu viņa veikusi 49

dienu sacerot 10 la

nesen cietusi auto

ievietota slimnīcā.

● Čikāgā nesen

„Rigoletto" lietuvie

venajās lomās uzst

zis (dziedājis Metro

un latviešu dziedā

kas izpelnījies laba

● Šogad paiet

igauņu nacionālā ēp

parādīšanās iespiest

tors ir Dr. F. Kreic

vāca tautas teikas

tās dzejā. „Kalevi

dēls) pēc satura ir r

epam „Kalevala".

● Mākslas galerij

Center" 13. aprīlī

Cielavas darbu izs

10 gleznas, no kurā

nas dienā dažas pā

turpināsies līdz 28.

KNUTS LESIŅŠ

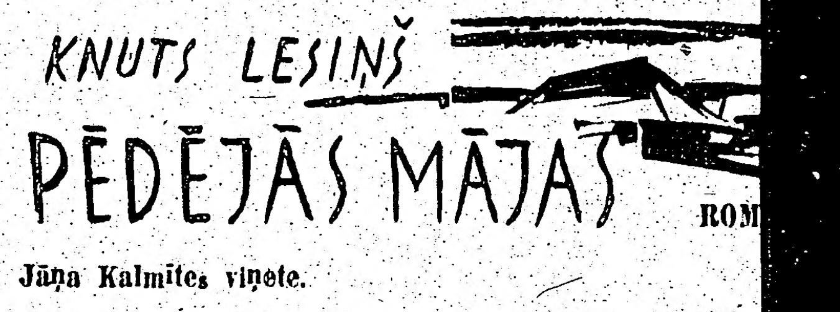

PĒDĒJĀS MĀJAS

ROM

Jāņa Kalmītes viņete.

8. turpinājums

Viņš pasmaidīja pats sev, atcerēdamies, ka —

visu dzīvē būtu darījis pareizi, viņš nebūtu šeit,

būt būtu kļuvis spožs jurists, kā vēlējās tēvs,

iekļāvies sabiedrībā, kas bija ierasta, bet viņu ne

resēja, tomēr ar zināmu piepūli būtu varējis kļūt

gan izcils un apbrīnots tās loceklis ar puslīdz pi

kamu slavu, lai boļševiki viņu būtu deportējuši uz

tālām vietām . . . Daudzi viņa jaunības draugi

aizgājuši šo ceļu, un tie nemaz nebija slikti cil

pat izcili, labi un tādi, kas kaut kam ticēja. Ne

racionāla pareizuma nebija, ka viņš bija savu dzīv

vāzis otrādi, kā izskalodams izdzertu piena pudeli

maitādams savu jurista karjēru ar muļķīgiem izl

niem un kļūdams tik nenoteikta būte, ka ne paša

biedrība, ne divas okupācijas varas nevarēja sask

viņā kaut ko vērtīgu — deportēšanai, iznīcināšanai

izmantošanai.

Tiktāl viņam bija laimējies, ne izmaņas, bet n

zīmības dēļ. Cilvēki lūza, cīnījās vai mainījās. Vi

pat nebija jāmainās. Vecākais brālis bija mainījis

vārdu jau Latvijas patstāvības laikā, un tomēr lai

bija komūnists, vai nu par spīti tēvam vai pats

Leonida pārvēršanās bija notikusi daudz agrāk, u

cienījamā senātora Maldava vecāko dēlu sabiedrība

nu nepazina, vai pieklājības dēļ klusēja, ka tāda

me gadījusies. Bet pirmajās vācu okupācijas di

kad izrēķināšanās ar padzīto boļševiku atbalstītā

bija nelāga un neparredzama, tēvs bija pacentie

galvot nomaldījušos dēlu no apcietinājuma. Dēls

ieradās ar pateikšanos, un to no viņa negaidīja

viņš kaut kur klīmta ,reizēm iegriezdamies pie ja

kā brāļa patērzēt un dabūt cigaretes, būdams se

norūpējies, lai tēvs nemanītu viņa apciemojumu

ģimenes pretpoli netaisījās izlīgt. Linards bija izlī

ar zināmu noteikumu, ka par pagātni netiks ru

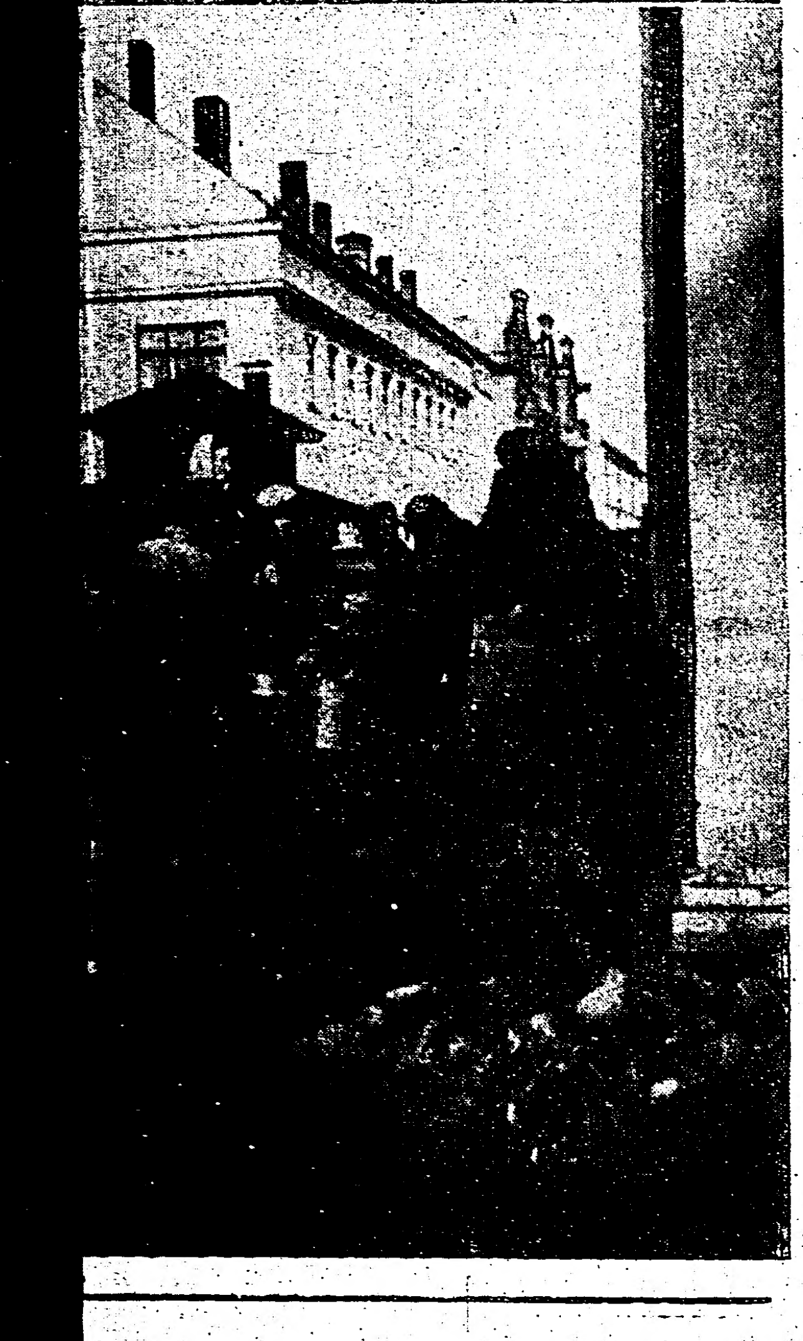

Ak, tu sērga," nu Lailu pārņēma smieklu lēkme,
viens viņu neapsauca.
jot garām, Ole piegrūda Pēterim elkoni un devās
egliem bezrūpīga baņķieŗa soļiem. Pēteris, palai-
pa priekšu Lailu, paieskāja biezo cekulu. Lai-
ks šoreiz nebija gluži lādzīgs. Uz to viņi nebija
vojušies.

ASTOTĀ NODAĻA

ɔraucot no garāžas pusmūža vecu auto un gai-
māsu un Pēteri, Oli pārņēma neatvairāma drū-
nebija nekas jauns. Tā vajāja visus svešniecī-
dus, un pašām allaž bija sirdīgi jācīnās pret uz-
dzīves nonicināšanu. Cīkstiņš laikiem sekmējās,
likās, ka beidzot atrasts miers un jaunas inte-
kas pagātni izsūks no atmiņas, kā spēcīgs pu-
sūcējs drumslas un noderīgas paliekas no kaktu
m, bet tad kāds sīkums vienā paņēmienā satrie-
dri celtos aizsprostus un piepludināja sirdī ne-
kā tīrā traukā stipru, nostāvējušos, putojošu
Atkal tu kļuvi tas pats, kas bijis pirms gadiem.
kšņās, nelietderīgās, atvalkanās pārmaiņas tikai
a un kaitināja. Tās nenesa nekā laba. Mūžs tā
bija dzīvojams tā, kā to uzspiedis liktenis.
le īdzīgi uzsita ar dūri uz stūres.
Kāpēc Lailai un Pēterim tikko bija jābrēc kā
nu skaļruņiem? — Labi, māsai joks ar kadiļa-
un linkolniem, varbūt, likās tikai laba asprātība
ī draudzīgs kniebiens brāļa pašapziņai un lepnu-
bet Pēteris? Tas citos apstākļos prata valdīties,
eibis diplomāts galma viesībās. Kāpēc šoreiz viņš
s aizkart drauga vārīgākās jūtas, labi zinādams,
s māsai, ja vien varētu, uzdāvinātu ne vien labā-
to, bet dārgāko lidmašīnu.
ētera smieklos Ole sadzirdēja nodevīgu uzbruku-
ņa sirdsapziņai un izsmieklu par naudas trūku-
et visvairāk — nekaunīgu, līdz noziedzībai bez-
nicinājumu otra cilvēka jūtām, ilgām un nodo-
Jebšu Pēterim nebija noslēpums, ka Ole vismī-
zdāvinātu Lailai paša būvētus spēkratus, ar ku-
bez uzpūsta pārspīlējuma, varētu drāzties caur
ūdeni un, saduroties ar citiem ratiem degunu
ā, arvien vēl paliktu laba tiesa cerību atstāt beig-
tinieku, ne sevi.
ā nebija ne lielība, ne sapņošana, ne trakums.
Turpinājums sekos)

Jānis Cīrulis

TAS JAUKAIS DZIESMU SVĒTKU LAIKS!

Mūzikas dzīves veterāna tēvišķīgās piezīmes.

Tas nāk arvienu tuvāk. Vēl tikai nepilni divi mēneši, un no visām šī plašā kontinenta malām uz Toronto plūdīs latviešu straumes, lai te satiktos dziesmā un svētku priekos. Tautu meitas steidz tērpus, puiši jaunus uzvalkus, un dažs pat pērk jaunu automobili, kuŗā vizināt savu daiļo uz svētku balli. Ikvienam sava rūpe.

Taču visvairāk rūpju un darba patlaban ir koru diriģentiem, dziedātājiem un svētku rīkotājiem, lai viss noritētu tā, kā iecerēts Un šķiet, ka sava rūpe māc arī svētku virsdiriģentus - vai vienā vienīgā kopmēģinājumā izdosies saliedēt korus košā un drošā kopskaņā, vai visi kori un dziedātāji ir pienācīgi sagatavojušies savam uzdevumam?

Nedomāju, ka Kanadas dziesmu svētku programma būtu pārliecīgi smaga, bet nevaru arī sacīt, ka tā būtu gluži vieglu roku ņemama, īpaši koriem ar mazāku dziedātāju skaitu. Ir laba tiesa dziesmu, kas koru vairākumam pazīstamas jau no Latvijas un dziesmu svētkiem Vācijā un Amerikā, bet daudzi nebūs dziedājuši Ad. Ābeles Visiem rozes dārzā ziede, Ķeniņa Dieva kalpa vakaru, Norviļa Ik rītiņu, Freimanes Pilna upe un Cīruļa Sirds tik grūta, tāpat vīru koriem piešķirtās: V. Lindes Saules laivā, J. Kalniņa Arājiņi, ecētāji u. c. Ja Ābeles dziesmā, kuŗa, man šķiet, pieder pie grūtākajām visā programmā, atbildība gustas uz pavadītāju balsu ritmisko precizitāti, tad Ķeniņa Dieva kalps var sagādāt grūtības ar konservātīvai ausij mazāk ierastajām harmonijām un labu teksta deklamāciju. Tāpat savu zemūdens akmeni atradīsim arī pārējās dziesmās, bet zinīgs un uzmanīgs diriģents vienmēr pratīs tam tikt pāri bez sadauzīšanās.

Rīcības komitejas aptauja koriem gan rāda, ka tieši pēdēji minētās dziesmas vairums koru prot tikai vidēji, bet daļa nav dziedājusi nemaz. Tā tas bija anketā līdz februāra vidum. Attiecībā uz pārējām dziesmām aina ir tomēr iepriecinoša. Ja kori jau labi iestudējuši tādas dziesmas, kā Mūsu tēvs, Jāņuvakars, Ciānas bērni, Dzērves un ērglis, Ceļš uz dzimteni, kas technisko grūtību ziņā nebūt nav vieglākas, ja ne pat grūtākas par Ķeniņa vai Ābeles dziesmām, tad pie labas gribas tie tiks pāri arī pēdējo grūtībām, jo vairāk tāpēc, ka vēl jau atliek laiks kādam mēģinājumu desmitam pašu mājās. Tāpēc šķiet, ka pirmo un pēdējo kopmēģinājumu svētku dienā varam gaidīt ar paļāvību. Kā izdosies pats svētku koncerts, kā izskanēs atsevišķas dziesmas, tas atkarīgs no mūsu kopīgā darba apziņas un disciplīnas — pietiek dažkārt viena vienīga dziedātāja neuzmanības, lai vislabāk iestudētā dziesmā iesistu nepatīkamu un neizlabojamu robu.

Dziedātājiem, diriģentiem un svētku rīkotājiem tā būs grūta un gaŗa diena. Bet tā tas ir bijis visos dziesmu svētkos arī Latvijā, kad dziedātāju tūkstošiem vairākas stundas bija mēģinājumā jāstāv uz estrādes saules tveicē, pēc īsas atpūtas jāstājas ierindā svētku gājienam un jāiztur koncerts Un izturēja! Vairāk gadu, neskaitāmu mēģinājumu darbs te izskanēja un aizskanēja dažās stundās, bet tās apliecināja latviskā gara možumu, vienprātību un mūsu dziesmas spēku un dižumu, iemeta dažā vienaldzīgā sirdī nacionālās pašapziņas dzirksti un lepnumu.

Tas bija tas jaukais dziesmu svētku laiks, kad pēc pabeigtā darba un svētku priekiem škrāmies un izklīdām dziesmām skanot un saulei lēcot pār Rīgu! Vai šoreiz lai būtu citādi?

Pasaules rakstnieku pārstāvji Londonā

Kā ziņo Londonas Avīze, Londonā angliski runājošo tautu apvienības mītnē Maiferā notika starptautiskās rakstnieku savienības PEN galvenās valdes sēde, kurā piedalījās pārstāvji no ASV, Indijas, Japānas, Austrālijas, Vācijas, Francijas, Italijas, Beļģijas, Holandes un Īrijas. Igaunijas penklubu pārstāvēja sūtnis A. Torma, Latvijas penklubu — P. Aigars, bet trimdas rakstnieku centru — Pauls Taborijs. Valdes sēdē pieņēma jaunos PEN organizācijas statūtus, pārrunāja nākošā PEN organizācijas kongresa Tokijā darba kārtību, kā arī Ungārijas rakstnieku trimdinieku problēmas. Sēdi vadīja PEN prezidents Anri Samoons.

Mājas tēvi — Anglijas penklubs Kraiteriona restorānā 3. aprīlī rīkoja pieņemšanu ,kur piedalījās ap 300 viesu. Japānas vēstnieks uzrunāja viesus angliski, aicinot uz kongresu Japānā. Japānas penkluba prezidents runāja japāniski. Viņa runu tulkoja angliski Japānas penkluba sekretāre Matsuoki. Vakariņās plašu runu par rakstnieka brīvību un tiesībām atklāt patiesību teica PEN organizācijas prezidents, Franču akadēmijas loceklist Andrē Samsons.

Trimdas rakstnieku Penkluba almanacha trešo izdevumu sāks kārtot tuvākā laikā. Pirmajos divos izdevumos ievietoti arī latviešu darbu tulkojumi .Par almanacha otro grāmatu plašāku atsauksmi nesen bija ievietojis arī redzamais Zviedrijas laikraksts Swenska Dagbladet.

Kultūras apskats

Ⓞ **Fransuāze Sagane, populārā 21 gadu vecā franču rakstniece, nesen kādās lauku mājās Parīzes tuvumā pabeigusi savu trešo romānu, kas sauksies Malingrā salons. So darbu viņa veikusi 49 dienās, katru dienu sacerot 10 lappuses. Sagane nesen cietusi autokatastrofā un ievietota slimnīcā.**

Ⓞ **Čikāgā nesen uzvesta opera „Rigoletto" lietuviešu valodā. Galvenajās lomās uzstājušies A. Brazis (dziedājis Metropolitēna operā) un latviešu dziedātājs V. Salna, kas izpelnījies labas atsauksmes.**

Ⓞ **Sogad palet 100 gadu kopš igauņu nacionālā ēpa „Kalevipoeg" parādīšanās iespiestā veidā. Tā autors ir Dr. F. Kreicvalds. Viņš savāca tautas teikas un uzrakstīja tās dzejā. „Kalevipoeg" (Kaleva dēls) pēc satura ir radniecīgs somu epam „Kalevala".**

Ⓞ **Mākslas galerijā „French Art Center" 13 aprīlī atklāja Jāņa Cielavas darbu izstādi. Izstādītas 10 gleznas, no kurām jau atklāšanas dienā dažas pārdotas. Izstāde turpināsies līdz 28. aprīlim.**

Jānis Medenis

KALNOS

(Nolasīts Rīgas radiofonā)

Es tevi lūgšu doties atkal kalnos,
Tā mūsu Vidzeme, kas sauc un māj,
Kaut rudens vēsums līst jau rīta salnos,
Bet dienas skatam dzīru galdu klāj.

Kāds dzidrums gaisā, ka vēl birzīm pāri
Kā brīnā skati nogrimst aizkalnē
Un tālāk slīd pa neredzētu āri:
Tur sarkst jau pļavas tavā dzimtenē.

Tavs viesis būšu, nesaki man nē.
Vēl koklēs ilga trīs, ko maijā viegli skāru.

KNUTS LESIŅŠ ANGLISKI

Visdrīzākā laikā ar kāda amerikāņu apgāda gādību angļu valodā iznāks Knuta Lesiņa noveļu izlase.

Romāna Cilvēka bērns radīšana un piedzimšana

Alfreds Ābers stāsta sirsnībā par Jāni Klīdzēju.

Pie notikuma man nav nekādas sevišķas daļas, ne nopelna. Taču pirms deviņiem gadiem gadījās būt klāt, redzēt un novērot, kā tas notika.

Vairākus gadus Vāczemē nodzīvoju ar Jāni Klīdzēju vienā DP nometnē. Tā nebija sevišķi plaša nometne, bet savā laikā plaši populāra gan.

Nometne bija iekārtota sieviešu klosterī. Mūķenes nebija no tā padzītas. Klosteris pastāvēja joprojām. Ceļļu bija pietiekami ir meiņi tērptajām un labi pārtikušajām klosteŗa māsām, ir mums, kas valkājām DP apģērbu un pārtikām no drusciņām, kas atkrita no UNRRA's vai IRO galdiem.

Populāra mūsu nometne kļuva, kad tanī strauji izvirzījās divi „L", kā mēs viņus saucām abiem vienādo uzvārda pirmo burtu pēc. Viens bija filologs, kas prata ne mazāk kā 12 valodu, otrs jurists, kas pazina likumus. Mums vajadzēja nometnes komandanta. Un mēs nevarējām izšķirties, kurš „L" šim uzdevumam labāk derētu.

Nometnē bijām sagadījušies tepat vai gluži vienādā skaitā katoļticīgie DP un luterticīgie DP. Bija arī abu konfesiju mācītāji un daži, kas kādreiz bijuši diži deputāti vai pūlējušies par tādiem kļūt. „Nometnes pārvaldes vēlēšanas jāizdara uz partiju bazes," viņi aģitēja. „Mums dabiski jau pastāv divas tādas: katoļu partija un luterāņu partija."

Bet mēs par komendantu gribējām vienu no „L" Viņi paši — kā viens, tā otrs bija ar mieru ziedoties mūsu labā. Un iedalījums katoļticīgo un luterāņu partijās nederēja! — Abi „L" bija katoļticīgi!

Grūti atminēties, kurš — filologs vai jurists „L" — bija atradis ideju mūsu sašķirošanai nevis partijās, bet blokos, un abi viņi tai pievienojās un to ņēma par pamatu nometnes komandanta vēlēšanām.

Mēs bijām un palikām sašķirti baltiešu un latgaļu blokos, ne jau pēc mūsu pašu, bet pēc bloku vadoņu izvēles... Katram mums bija skaidri un gaiši nodiktēts, kā un par ko balsot vēlēšanās.

Laime un nelaime: par komendantu te tika un bija viens L, te otrs L.

⁂

Jānis Klīdzējs un es, abi esam no vienas un tās pašas latviešu cilts. Viņš katoļticīgs, es katoļticīga senča — mūka pēcnācējs; tas kritis grēkā ar latgaļu meiteni un pārbēdzis pie luturiem. Taču Klīdzējs bija iedalīts latgaļu, es baltiešu blokā.

Latgaļu blokam nometnē pastāvēja sava izdevniecība. Diālektā iznāca avīze, žurnāls, biļetens, grāmatas. Sava izdevniecība bija arī baltiešiem: avīze, grāmatas vidus dialektā.

Jānis Klīdzējs nometnē ne ko rakstīja, ne runāja latgaliski, es turpretim, ir runāju, ir rakstīju!

Taču šai paradoksālajā vidē un apstākļos abi varējām satikt un satikām brīnum labi. Sanācām pat tā kā ~~kollēgas~~: Jānis Klīdzējs nometnes vakarēšanās bieži lasīja savus stāstus, bet es feļetonus un satiras.

Jāpiebilst: Klīdzēja stāsti visus, tiklab abus L. kā viņu pārstāvētos blokus, vienmēr iepriecināja, bet mani lasījumi visus kaitināja un sāpināja. Klīdzējs man bieži pārmeta asumus, es viņam samtainību. Taču — satikām! Viņam kritiskajos brīžos bija tāds pateiciens pret manu agresīvitāti, kas mani vienmēr samulsināja un piespieda aprimt — „Tev taisnība kā vienmēr!" viņš sacīja. Un sacīja to tā, it kā draudētu: šoreiz vēl saku tev to čukstot, citreiz varu pasacīt arī skaļi un citiem dzirdot.

Jāņa lasījumus nometnes vakarēšanās bija bauda klausīties. Intriģē jau pati viņa iešana un nostāšanās publikas priekšā:

Jānis pieceļas kaut kur no pēdējiem soliem. Pagausi, bet lieliem, gaŗiem soļiem, svarīgi kā malkas cirtējs kāpj caur solu malu un krēslu starpgaiteni uz mazās skatuves pusi lielās telpas priekšā. Kad viņš piegājis pazemajai skatuvītei, uz kuras smaga, zema katedra vai galds, Jānis apstājas kā sabijies, pagriežas atpakaļ pret publiku un sāk rakņāties pa kabatu it kā pēc pīpes vai tabakas repja. Vilks tevi mežā! Jāņa augums tāds, ka galva viņam pāri katedras pultei aizmugurē!

Izvilcis no kabatas nelielu lapiņu, rakstnieks tūlīt sāk lasīt. Palēni, apdomīgi, tīrā skaidrā izrunā. No sākuma, var redzēt, viņam „masalas". Taču šī liksta viņam piedien! Ātri viņš tiek no tās vaļā. Un lasa savu darbu tādā izteiksmē, it kā kopā ar klausītājiem ziņkārotu, kas tur būs iekšā, kas sanāks galā.

Dažiem, kas mazāk ielasījušies Jāņa Klīdzēja neatdarināmo valodu, iespiedumā tā sākumā liekas tāda pagrūta, taņī it kā par pulka starpvārdu teikumos. Bet kad lasa viņš pats, tad taisni šie „liekie" starpvārdi tik spilgti niansē tekstu un saturu, ka jāklausās izbrīnā, kur gudri un apdomīgi rakstnieks tos pratis izvēlēties, jāatzīst, ka arī lasīt vajag prast.

Lasāmais gabals Jānim Klīdzējm vai vienmēr no viņa dzimtās malas, vismaz personāžs noteikti no turienes. Nekad viņam savos stāstos neiznāk darīšana ar sliktiem un ļauniem, viņam netīk sastapties ar tādiem, viņam tīk meklēt un atrast labus un gaišus. Viņš neapgalvo, neuzspiež, tik stāsts. Stāsta un stāsta, bet kad beidzis stāstīt, atklājies, ka saturu viņš „pastāstījis nestāstījis, parādījis nerādījis", kā apmēram kādreiz sacījis Vilis Veldre.

Nometnes vakarēšanās Klīdzējs bieži lasīja negaŗus stāstus un tēlojumus, kur katrā pavīdēja un darbojās kāds dzīves prieka piemircis savdabīgs, bet dzīvīgs Kalna Pēteris. Šis Kalna Pēteris reizēm arī skuma un sēroja ne vienmēr līksmoja. Taču klausītājiem viņš vienmēr milzīgi patika. Patika tik ļoti, ka, lūdzot rakstnieku uz vakarēšanu, to darīja šādiem vārdiem:

„Par Kalna Pēteri, Klīdzēja kungs! Jā? Lūdzu, lūdzu!"

Dažs no jaukajiem Kalna Pētera stāstiem aizgāja arī iespiešanai. Dažs no tiem atrodams Klīdzēja grāmatās. Bet kad nometnes patērētāju spiedienā Kalna Pētera stāsti nāca klāt, Jānis Klīdzējs skuma, ka tos jau izklīdinājis publicēdams.

(Nobeigums sekos)

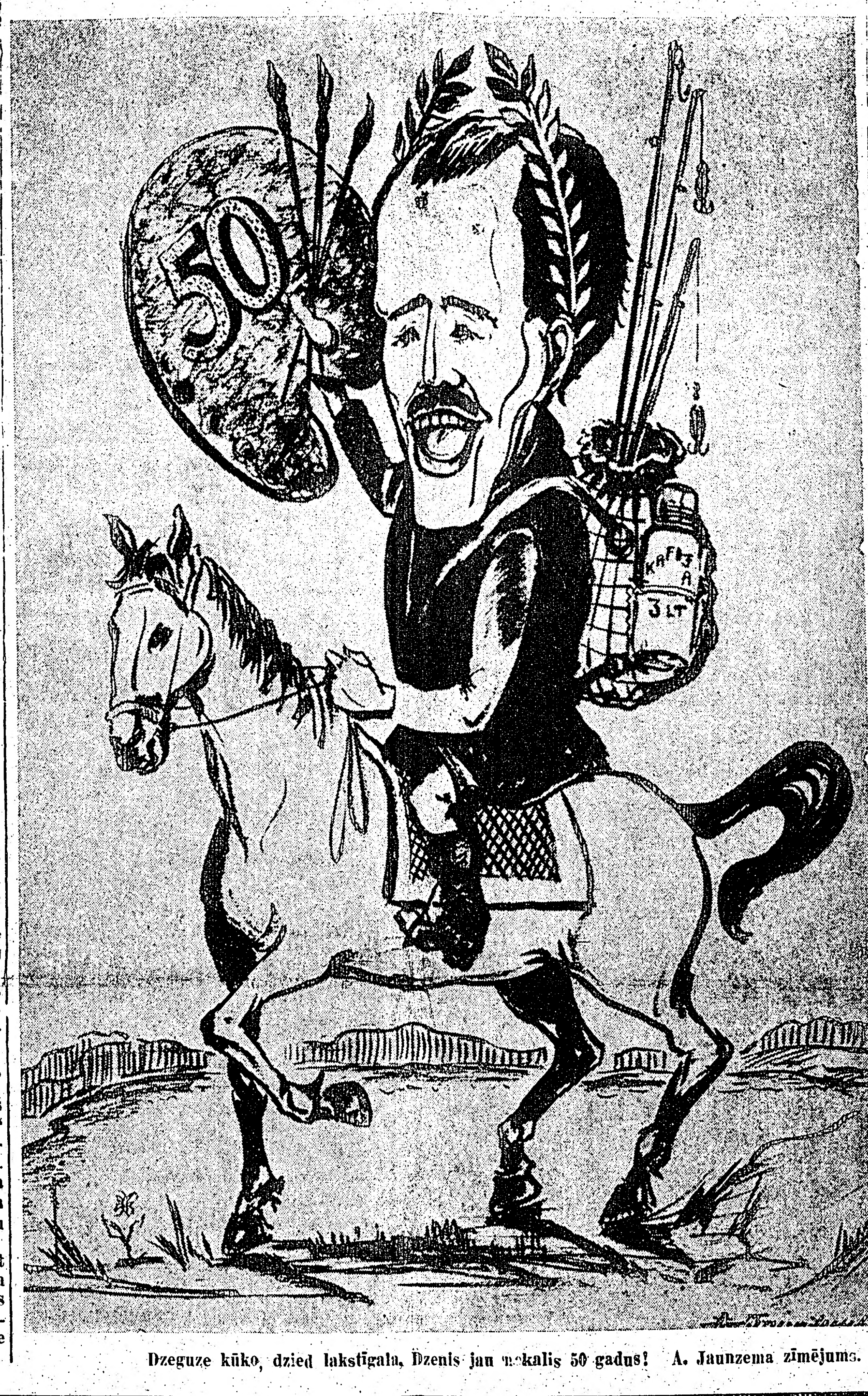

Dzeguze kūko, dzied lakstīgala, Dzenis jau nokalis 50 gadus! A. Jaunzema zīmējums.

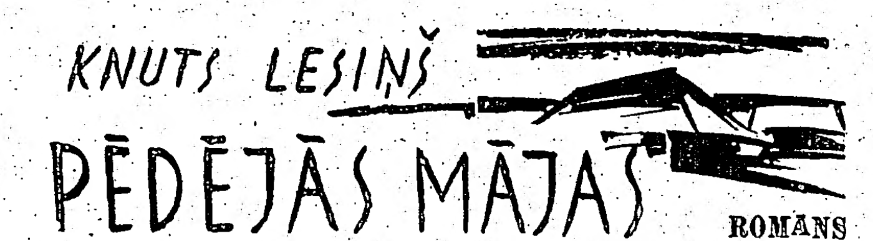

KNUTS LESIŅŠ
PĒDĒJĀS MĀJAS

ROMANS

Jāņa Kalmītes viņete.

8. turpinājums

Viņš pasmaidīja pats sev, atcerēdamies, ka — ja visu dzīvē būtu darījis pareizi, viņš nebūtu šeit, varbūt būtu kļuvis spožs jurists, kā vēlējās tēvs, būtu iekļāvies sabiedrībā, kas bija ierastā, bet viņu neinteresēja, tomēr ar zināmu piepūli būtu varējis kļūt diezgan izcils un apbrīnots tās loceklis ar puslīdz pietiekamu slavu, lai boļševiki viņu būtu deportējuši uz patālām vietām . . . Daudzi viņa jaunības draugi bija aizgājuši šo ceļu, un tie nemaz nebija slikti cilvēki, pat izcili, labi un tādi, kas kaut kam ticēja. Nekāda racionāla pareizuma nebija, ka viņš bija savu dzīvi apvāzis otrādi, kā izskalodams izdzertu piena pudeli, samaitādams savu jurista karjēru ar muļķīgiem izlēcieniem un kļūdams tik nenoteikta būte, ka ne paša sabiedrība, ne divas okupācijas varas nevarēja saskatīt viņā kaut ko vērtīgu — deportēšanai, iznīcināšanai vai izmantošanai.

Tiktāl viņam bija laimējies, ne izmaņas, bet nenozīmības dēļ. Cilvēki lūza, cīnījās vai mainījās. Viņam pat nebija jāmainās. Vecākais brālis bija mainījis uzvārdu jau Latvijas patstāvības laikā, un tomēr laikam bija komūnists, vai nu par spīti tēvam vai pats sev; Leonida pārvēršanās bija notikusi daudz agrāk, un šo cienījamā senātora Maldava vecāko dēlu sabiedrība vai nu nepazina, vai pieklājības dēļ klusēja, ka tāda kļūme gadījusies. Bet pirmajās vācu okupācijas dienās, kad izrēķināšanās ar padzīto boļševiku atbalstītājiem bija nelāga un neparredzama, tēvs bija pacenties izgalvot nomaldījušos dēlu no apcietinājuma. Dēls neieradās ar pateikšanos, un to no viņa negaidīja. Tā viņš kaut kur klimta ,reizēm iegriezdamies pie jaunākā brāļa patērzēt un dabūt cigaretes, būdams sevišķi norūpējies, lai tēvs nemanītu viņa apciemojumus, šie ģimenes pretpoli netaisījās izlīgt. Linards bija izlīdzis, ar zināmu noteikumu, ka par pagātni netiks runāts.

Tā nu viņš bija tieslietu archīva bibliotekārs, mierīgā vietā, cenzdamies attaisnot tēva ieteikumu; pensionētais senātors nebija ne ar kādu varu, bet viņam bija vecas draudzības latviešu un baltvācu juristu aprindās. Viņš centās tās atjaunot un uzturēt, būdams norūpējies par dēliem, kas bija gājuši tik patstāvīgus un pretrunīgus ceļus, ka nebūtu nozīmes mēģināt viņus atgriezt vecā kunga pasaules uzskatos, vienīgi — apskatīties, kas ar viņiem notiek.

Tiesa, varbūt arī Leonidam bija kādi pietiekami stipri sakari boļševiku okupācijas gadā, lai tēvam liktu mieru, kaut gan šī varas sistēma visai nerēķinājās ar radniecības un draudzības saitēm. Par dažām kuplām latviešu ģimenēm smējās, ka tās visu izturēšot: viens brālis komūnists, otrs pērkoņkrustietis, trešais — uzmanīgs pa vidu, kas rūpējās, lai brāļi varu maiņā nesēdētu cietumā, vai būtu vismaz apgādāti ar pārtiku un ar kādām cerībām. Bet pelēkiem un neciliem laikam bija vislabākā taktika šādos laikos, bet ne katrs tāds apzināti varēja būt, jo dažas īpašības savstarpīgi izslēdzas, **nevis sedzas.**

„Kāpēc tu īstenībā raudi, Māra?" viņš iejautājās klusi un uzmanīgi, pieskardamies viņas plecam.

Viņa noslaucīja seju ar kabatas lakatiņu un atlikās atkal vaļā agrākajā stāvoklī, ar kājgaliem viņam aizmugurē nobīdīdama kurpes, kas nokrita vaļas galā ar mīkstu klaudzienu, drusku sakārtoja brunčus pār ceļgaliem.

„Ja sāci rūpēties par kārtību, tad vairs nav tik ļauni," Linards iesmējās.

Ļauni ir ar vai bez kārtības, tādēļ ka viss kļuvis tik neīsts, arī tu, un tavas patiesības ir tikpat viduvējas, kā teici par to gleznu. Vai nevarētu būt, ka mīlestība sākas šādi vai citādi? Kāpēc tu nesaki, ka viņa sākas tieši tā? Nevis: varētu būt . . . Tādēļ, ka tu pats nezini. Tu gribētu zināt, bet nezini . . ."

„Es nenāku tieši no ģimnazijas sola," Linards atcirta, „un nodarbojos ar īstenības pētīšanu jau tad, kad tu vēl mēdzi pasmaržot puķu zirnīšus kā vienīgo zināmo jauko patiesību. Es neticu visam, ko jūtu vai domāju, es neticu nekam, ko man grib iestāstīt, tādēļ es saku: varētu būt . . ."

„Tu izskaties labāk, kad tevi aizkaitina," Māra pasmaidīja, „bet es nevaru tevi pietiekami aizkaitināt, tā, zināms, mana vaina . . ."

Viņš pieskārās Māras matiem, kaklam, pleciem, gribēdams mierināt, skūpstīdams saraudātās acis, pieri, lūpas, nevarēdams saprast arvien vājāk izteikto jautājumu: tu nekad šeit neesi bijis, nekad?

Linards domāja un izmisa, vairs neatbildēdams, ar mīlestības svētceļnieka bijīgām acīm raudzīdamies, kā zem novelkamām drānām atklājās baltas miesas audi, kur katra līnija bija skūpstāma, apbrīnojama un mīlējama. Viņam palika prātā divas gleznas krūtis, acis, kas kādu brīdi bija nobījušās par savu drosmi, un paša apjukums, mēģinot izkļūt no drānu neveiklības.

Viņi mīlēja viens otra miesas smaržu, veidu un nezināmo, **kas tādā saskarsmes mirklī slēpās.**

Māra šķirstīja viņa matus, kamēr viņas rokas kustība apstājās kādā vietā.

„Šeit ir rēta," viņa teica, pārvilkdama ar pirkstu visā garumā, krāsā drusku atšķirīgai svītrai.

„Tur viņa varētu būt," Linards smaidīja.

„Kāpēc? Kāpēc tāda ir?"

„Tas liekas romantiski, vai ne! Ir dabiski, ka nejautājam par neredzamo. Varbūt šī rēta ir vienīgā veselā vieta manā galvā un tieši viss pārējais ir pārpratums . . ."

„Kaut tu reiz tiktu vaļā no visu lietu sagriešanas!" Māra nopūtās.

„Es nesagriežu otrādi, citi sagriež, iztulkodami savus platos netikumus par pasaules pamatu un uzskatīdami tos kā ģeografijas karti. Mēs pierodam, un no mūsu sirdsapziņas paliek pāri plāna, saaugusi strēmele. — Nebīsties, tas ir atkal tikai kāds: varētu būt . . . Es ieskrēju ar motociklu kādā lauku šķūnī, tas viss."

„Esi bijis neuzmanīgs, kas gandrīz liekas neticami . . . Tam vajadzēja būt baigam triecienam."

„Tāds tas bija, spriežot pēc šķūņa sienas . . . Bet tev kļūs salti."

Viņš paņēma Māras kažoku, apsedza augumu, pieklaudamies blakus un juzdams kā lielu laipnību, ka viņam arī atļāva kādu tā daļu.

Tā viņi bija kļuvuši viens otram tik tuvi, cik varēja būt, un pamodās, kad radio sāka vēstīt ziņas, laimīgi, bet drusku lietišķāki, kautrīgi, viens otrā neskatīdamies, meklējot izkaisītos apģērba gabalus.

Pēc tam viņi skūpstījās nerunādami. Linardam tikai beigās ,no dzīvokļa izejot, apskatot pie ārdurvīm piestiprināto misiņa plāksnīti ar uzrakstu: Andrejs Drobe.

Māra noslēdza durvis un paskaidroja: „Tas ir mana bijušā vīra dzīvoklis, un viens pāris atslēgu man palika, es te varu ciemoties, tāpat kā viņš. Kad atbrauc, te iet jautri starp meitenēm un draugiem, es tikai pievācu lauskas . . . Kādam jāuzmana. To viņš man novēl."

„Viņš nav tik nelabvēlīgs," piezīmēja Linards, sevī domādams, ka viņa loma nav visai cēla un ka viņa ievešana šai dzīvoklī ir drusku bezgaumīga no Māras puses. Ja iepriekš būtu zinājis ,labāk būtu neiet uz šo dzīvokli, bet tur vairs nekā nevarēja līdzēt.

„Es gandrīz zinu, ko tu domā," viņa teica, „bet ja dzirdēsi šīs lietas otru pusi, būsi mierīgs. Es gribu būt, kur ir gaisma un ļaudis. Iesim uz Dainas kafejnīcu, — nezini? — parādīšu. Tur ir ļoti skaistas dāmas . . ."

Linards pavaikstījās: „Skaists ir tas, ko mīlē . . . Nez' kāpēc tev radusies tieksme būt par visām skaistākai . . ."

„Nē, bet varbūt tu nezini, ko mīlē, varbūt tev tikai tā liekas . . . Vajag apskatīties, ir tik daudzas iespējas izvēlei; nevajag noslēgties, kamēr kāda lasītāja pārsteidz bibliotēkā . . ."

„Es nenoslēdzos, tikai sašaurinos. Cilvēks ar gadiem domā, ka labāk saprot citus, arvien uzmanīgāk pētīdams laimi vai nelaimi, kas tieši viņam novēlēta, kļūst arī pieticīgāks, mazāk kaunas no neveiksmēm un beidzot sāk ieskatīt, ka pats ir diezgan maza daļa pasaulē, kuŗu neveido . . ."

„Bet daži veido!" Māra izsaucās.

„Kādu pasauli?" Linards atsaucās pussmējīgi. „Savu iedomu mēbeles . . . piedodi, pārlēcu citā domā . . ."

„Nekas, tas diezgan pamācīgi — sākumam. Bet es gribētu, lai man būtu silti, lai man būtu labi, lai es varētu mierīgi noraudzīties ziemā pa logu, vai tas kas ļauns? Man patīk, ka tev ir siltas rokas, kaut gan es reiz nobijos no tavas sejas, ne tieši no tavas, bet no kādas citas, kas to atgādināja tavos vaibstos."

(Turpinājums sekos)

Watson's

396

Franču stila

ĪSĀS BIKSĪTES

Labi pieguļošas, vēsas, ērtas . . . labs vidukļa turētājs no mīkstas kokvilnas . . . labi apvīlētas . . . viscaur elastīgas, dubultjosta un dubultpriekša, labi pieguļošas.

W19-56

JAUNA VEIDA PAJU SABIEDRĪBA

Blondā amerikāņu aktrise Karolīne Richtere, lai īsti pavērtu ceļu savam talantam un karjērai, ķērusies pie tīri veikalnieciska paņēmiena: viņa nodibinājusi paju sabiedrību „Zvaigzne", un izlaidusi akcijas — pati par sevi. Tās maksā 1 dolaru gabalā un tiek pārdotas serijās pa 500. Karolīne ir 3 bērnu māte, precējusies ar kādu apdrošināšanas aģentu, un kā vienīgo akciju nodrošinājumu uzskata savu talantu un lielisko figūru. Karolīna šādā ceļā grib savākt 15.000 dolaru, kas tai palīdzētu papildināt skatuvisko izglītību un atvērtu Brodvejas durvis un ceļu uz Holivudu. Akcionāri savukārt saņemtu 5 gadus 20 proc. no viņas gada ienākumiem — saprotams, pēc tam, kad Karolīne būs parakstījusi kādu kontraktu . . .

Pret galvas sāpēm, uzpūstu vēderu
es lietoju Bromo ātrai iedarbei.
BROMO SELTZER
Headaches
Upset Stomach

PATĪKAMA TAM GARŠA

BROMO-SELTZER

Frank Vass, BA

ADVOKATS — NOTARS

455 Spadina Ave, Apt. 400
(College un Spadina ielu stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA

HALLS DRUGSTORE **T. KRAUMANIS**

14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0107

NENOKAVĒJIET IZDEVĪBU!

Iepriecinet bērnus Lieldienās, dāvinot bilžu grāmatu

GADSKĀRTA LATVJU DAINĀS

ar 114 mākslinieka A. Kopmaņa illustrācijām un J. Mežaka tekstu.

Grāmata glīti iesieta, maksā Kanadā un ASV $2.25.

Dabūjama DV GRĀMATNĪCĀ, 123 Huron St., Toronto, Ont. kā arī citās grāmatnīcās.

Izsūtām pa pastu, kā arī uz pēcmaksu. LATVIJA AMERIKĀ abonentiem, skolām un organizācijām par $1.75 gabalā, pasūtinot grāmatu līdz š. g. 20. aprīlim. Grāmatas saņemšanai par pazeminātu cenu lūdzam iesūtīt apakšējo kuponu.

DV GRĀMATNĪCAI
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Šis kupons derīgs līdz 20. aprīlim 1957. g.

Lūdzu piesūtīt .... gab. GADSKĀRTA LATVJU DAINĀS

Pievienoju $.............. samaksu par grāmatu ....c pasta izdevumiem, kopā $..............

Adrese: ....

1957. g. „..........." aprīlī Paraksts ....

Tāda ir dzīve

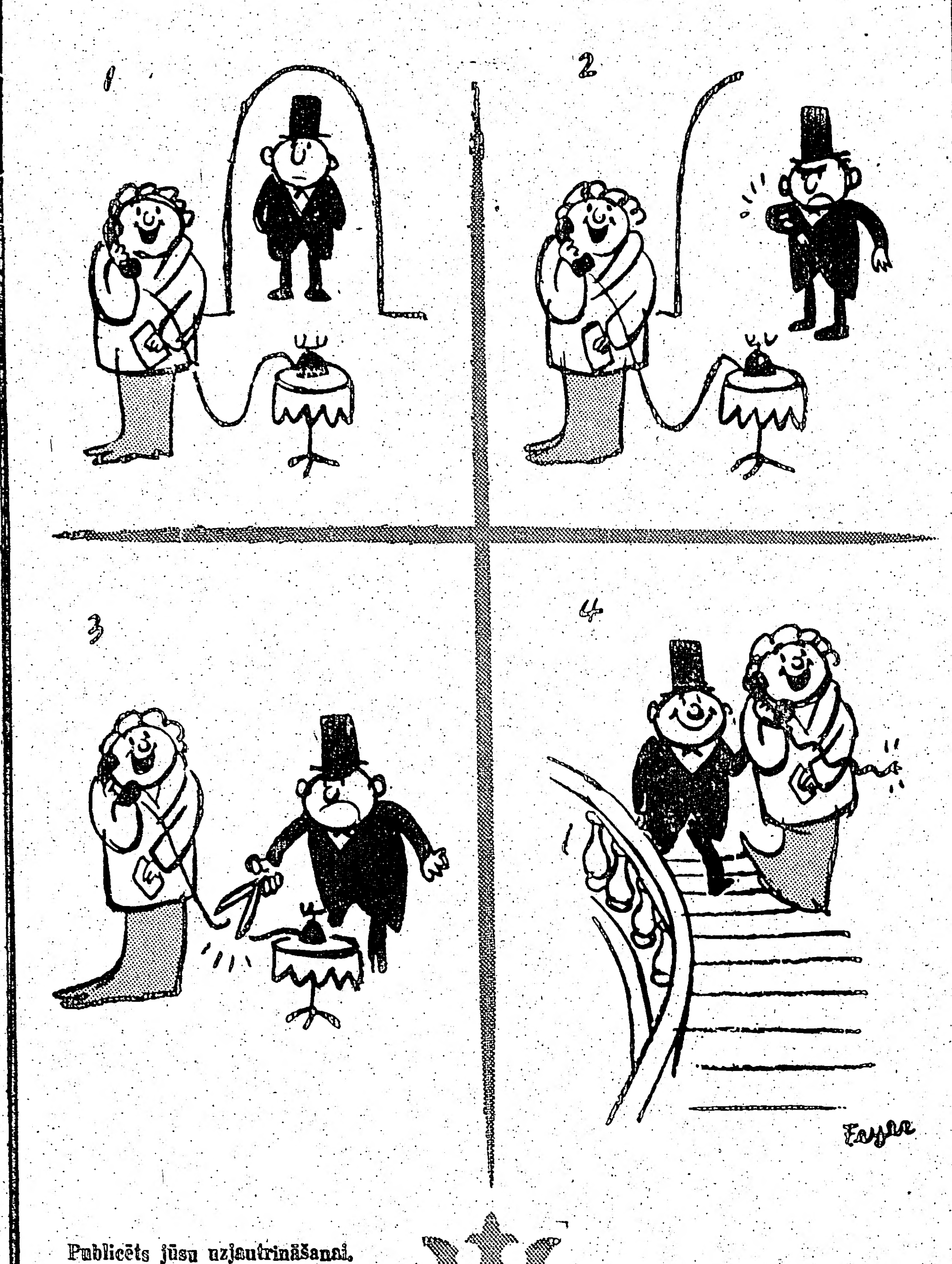

Publicēts jūsu uzjautrināšanai.

DOW KINGSBEER

BREWERY LIMITED

DIĒTA SVARA PAZEMINĀŠANAI

M. KRONE - BALDUMA

Pārmērīgam svaram ir divējādi cēloņi — pārāk maz kustību, vai arī cilvēks ēd vairāk, kā ķermenim vajadzīgs. Latvijā Amerikā ir jau agrāk rakstīts par diētas ieturēšanu, šoreiz to papildināsim pēc pārbaudīta Ročestras Mayo klīnikas plāna.

Lai 2 nedēļu laikā noņemtos svarā 10 līdz 20 mārciņas, stingri jāpieturas pie šīs diētas.

Saknes jāsagatavo bez sviesta un eļļas, augļi bez cukura, arī kafija lietojama bez cukura un krējuma. Diētas ieturēšanas laikā jāatturas no visiem alkoholiskiem dzērieniem. Ja 2 nedēļu laikā nezaudējat paredzēto svaru ,diētu labāk neturpināt, bet mēģināt atturēties galvenokārt no saldumvielām un barības vielām, kas satur daudz cietes.

Pirmdien:

Brokastīs: 2 olas pampelmuss, tase melnas kafijas.

Pusdienās: 3 olas, tomātu salāti ar citrona sulu, melna kafija.

Vakariņās: 3 olas, kombinēti zaļumu salāti, 1 šķēle grauzdētas baltmaizes, 1 pampelmuss, melna kafija.

Otrdien:

Brokastīs: 1 vai 2 olas, pampelmuss kafija.

Pusdienās: 2 olas, pampelmuss, kafija.

Vakariņās: Vērša gaļas stēks, lapu, gurķu un tomātu salāti, olīves, kafija.

Trešdien:

Brokastīs: 2 olas ,pampelmuss, kafija.

Pusdienās: 2 olas, tomāti, špināti.

Vakariņās: 2 jēra gaļas karbonādes, tomāti, kafija.

Ceturtdien:

Brokastīs: 2 olas ,pampelmuss, kafija.

Pusdienās: Kombinētie salāti (lapu salāti, gurķi, tomāti, radīsi), pampelmuss.

Vakariņās: 2 olas, biezpiens, špināti , 1 šķēle grauzdētas maizes, kafija.

Piektdien:

Brokastīs: 2 olas ,pampelmuss, kafija.

Pusdienās: 3 olas, špināti, kafija.

Vakariņās: Krāsnī cepta zivs, špināti, tomāti, 1 šķēle grauzdētas maizes, pampelmuss, kafija.

Sestdien:

Brokastīs: 2 olas ,pampelmuss, kafija.

Pusdienās: Augļu salāti (vairāk nekas).

Vakariņās: Teļa gaļas stēks, tomāti, selerijs, gurķi, kafija.

Svētdien:

Brokastīs: 2 olas ,pampelmuss, kafija.

Pusdienās: Cepts cālis, tomāti, pampelmuss .

Vakariņās: Cālis cepts (aukstā veidā), burkāni, tomāti, selerijas, puķu kāposti, sakņu vira, pampelmuss ,kafija.

Otrā nedēļā diēta ir atkārtojama pēc pirmās nedēļas sakārtojuma.

**LA pārstāvis SUDBURY, V. KĀRKLIŅŠ,
136 Lourdes St. Sudbury, Ont.**

Pieņem: abonēšanas maksas, jaunu abonentu pieteikumus, sludinājumus

DĀMU FRIZIERSALONS

OLGA SVETUĻEVIČS

2231 Dundas St., W. Tel. LE 4-4644, Toronto

Aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

NOZIEGUMI

„Jelgavas kultūras namā notika LPSR Augstākās tiesas krimināļnodaļas kollēģijas izbraukuma sesija. Uz apsūdzēto sola Tālivaldis Vausevičs, kas Vircavas mežā, laupīšanas nolūkā noslepkavojis skolotāju Aleksandru Petrovnu Aleksejevnu, kuŗa skolā mācīja krievu valodu un bija partijas organizācijas sekretāre. Vausevičs nekā negribējis strādāt. Māte Helene Jankova esot izlutinājusi. Lietu noskaidrojuši kriminālās izmeklēšanas darbinieki B. V. Lapkins, N. V. Maļcevs, E. G. Cvetkovs, Jelgavas milicijas rajona darbinieki D. P. Ponomarevs, I. F. Terentjevs, K. S. Nefedovs, milicijas iecirkņa pilnvarotais Dolotovs (neviena latviešu darbinieka! — red.) Vausevičam piespriesta nošaušana. — " („Sov. Latvija" 7. 8. 56. u. c.)

Sarkanarmiešu pēdās — pulksteņu laupītāji

„Pionieŗu nometnes dežurante Lida V apstaigā korpusus. Viss kārtībā. Viņa aiziet aiz vārtiem. Viņas priekšā izaug 3 puiši: „Ko gaidi?" — „Nevienu." — „Atdod naudu!" „Nav naudas." „Noņem pulksteni!" — Šausmu pārņemtā jaunava padevīgi atdod laupītājiem pulksteni. Lidu pārmeklē un aiziet. — Poruka prospektā laupītājiem pretīm nāk vīrietis un sieviete klusu sarunājoties. Zibenīgs uzbrukums. Puisis ar naivām zilām acīm un lielu nazi rokās aizved sievieti sāņus. Melnmatainais cenšas noņemt vīrietim pulksteni no rokas. „Laid, pats noņemšu . . .", bet metas sāņus, skaļi kliedzot pēc palīdzības. Laupītāji steidzas pie sievietes, kas redz spīdam nažus. Melnmatainais veikli pārgriež siksniņu. Pēc 2 stundām milicijas 14. nodaļas darbinieki aizturēja šos laupītājus.

Jūrmalas rajona 1. iec. tautas tiesa Dzintaru koncerta zālē piesprieda 1938. g. dzimušajam Jurim Štrausam 20 gadus, Nikolajam Besedinam un Borisam Čičinam, 1937. g. dzimušiem, pa 15 gadi labošanas darba nometnēs." („Sovetskaja Molodež", 24. 7. 56.)

Dzērumā

„16 g. v. Jānis Timermanis dzēra restorānā Maskava. Viņam pietrūka naudas, ar ko samaksāt rēķinu. Lai naudu steidzīgi sadabūtu, Timermanis devās uz ielas. Ieraudzījis, ka blakus mājas pagalmā ieiet kāds pilsonis, Timermanis steidzās pie viņa un, paķēris malkas šķilu, ietrieca viņam pa galvu, pēc kam nosisto aplaupīja. — Milicija apcietināja noziedznieku, un viņš sodīts, atņemot brīvību uz 10 gadiem . . . " („Cīņa", 2. 11. 56).

Indētāja

„50 g. v. vēstures fak. absolvente un 3 bērnu māte H. B. Zariņa pirms 10 gadiem noindēja sava mīļākā, juveliera T. Kreicberga līgavu M. Grīnblatu un pēc tam arī Kreicbergu (1952. gadā) ar ciankāliju. Sakarā ar anonīmu vēstuli tiesas izmeklētāja panāca iztiesāšanas atjaunošanu. Augstākā tiesa Zariņai piesprieda nāves sodu. (Par šo lietu rakstīja arī ASV prese un Rīgas avīzes)."

Pārdroša laupīšana

„Oktobra beigās no 5. komisijas veikala naktī izzaga vērtīgas lietas — karakula mēteļus, fotoaparātus lapsu ādas, pulksteņus u.t.t. par 45.000 rub. Zagli redzēja plkst. 5 milicis; zaglis aizbēga, atstājot vienu saini. Krimināldarbinieki tūlīt turēja aizdomās 17. g. v. recidivistu Valēriju Aleškeviču, sauktu „Šura". Viņš arestēts un vairums nozagtā atrasts." („Sav. Latvija", 18. 12. 56.).

Piesavināšanās biedrībā

„Latvijas dzelzceļa sporta biedrības Lokomotiv pr-js Petrovs dzinās pēc vieglas slavas un sāka sūtīt uz sacīkstēm dzelzceļam svešas personas. Tā viņš „pārkvalificēja" 300 personu un nodarīja valstij 24.000 r. zaudējumu.

Šo lietu drīz nodeva archīvā. Radās otra. Pērn maijā Petrovs saņēma Maskavā 5 pāri bikšu un 22 parādes žaketes, naudu iemaksāja tikai pēc mēneša, un arī ne visu. Neviens neievēroja, ka Petrovs šos tērpus lietotu, jo tos pārdeva par nezināmu cenu. Viņš palicis parādā 1.840 rub. — Grāmatvede Novikova piesavinājusies 4.918 rub. — Futbola trenera Auziņa rīcībā ir drēbes par 79.000 rub, bet neviens nezina, vai šie apģērbi eksistē. — Saimniecības vadītājs Tolberts jau 3 gadi kopš šķīries no biedrības, aizmirstot, ka palicis parādā „Lokomotīvei" 14.940 rub. Otrs saimniecības vadītājs — Jākobsons nav norēķinājies par 23.374 rub. — Velosipedistu sekcijā tikai pusotra desmita locekļu, bet trenera rīcībā velosepēdu un citu sporta piederumu par 31.000 rub. — Visas šīs lietas tagad izmeklē dzelzceļa tiesu izmeklētājs." („Sovetskaja Latvija" 13. 1. 57.).

Krievi būvē atomspēka dzītu ledlauzi

Pad. Sav. Ļeņingradas kuģu būvētavā pašlaik konstruē pirmo atomspēka kuģi — ledlauzi, kurš būs 16.000 tonnu ar 44.000 zirgspēka motoriem. Kuģa garums būs 440 pēdu, un tas brauks ar 18 mezglu ātrumu stundā. Ledlauzis būšot viens no spēcīgākiem Arktikas ūdeņos un varēšot izlauzties cauri 6,5 pēdu biezai ledus kārtai. A.

Okeana milzeņa ‚Titanika' bojā eja pirms 45 gadiem

14. aprīlī pagāja 45 gadi no tās dienas, kad savā pirmajā braucienā pāri Atlantijas okeānam pie Ņufaundlendas sadūrās ar kādu ledus kalnu un nogrima okeana dzelmē tā laika lielākais okeana tvaikonis „Titaniks.". Tā bija viena no pasaules lielākajām traģēdijām, jo milzu tvaikonis bija būvēts kā tāds ,kam nemaz nav iespējams nogrimt moderno drošības ierīču dēļ, bet notika pilnīgi pretējais un $7.500.000 dārgais tvaikonis pazuda jūras dzelmē. No 2.207 pasažieriem un kuģa apkalpes izdevās izglābties tikai 710 cilvēkiem, pārējie 1.517 aizgāja bojā līdz ar jūras milzeni.

Par minēto notikumu sarakstītas neskaitāmas grāmatas un apcerējumi, bet šoreiz par savu izglābšanos no nāves stāsta Valters Belfords no Ņujorkas, pēc tautības skots, kas šodien ir 78 gadus vecs un strādā kādā krogū Ņujorkas tuvumā. Viņš ir nedzērājs, bet no noslīkšanas viņu izglābusi pudele skotu viskija. Viņš bijis „Titanika" maiznīcas vecākais maiznieks un par „Titanika" bojā eju stāsta:

„Titaniks atstāja Sautamptonu 1912. gadā 10. aprīlī. Tas bija būvēts ar 11 tērauda klajiem un 15 ūdensdrošiem nodalījumiem un izslavēts kā negrimstošs. Bija 14. aprīļa svētdiena, kad pastaigājamies pa kuģa klāju un jūrā redzējām nelielus ledus kalnus, bet mēs nekad nevarējām iedomāties, ka kāds no tiem būs liktenīgs mūsu braucienam. Kad pienāca nakts, gāju maiznīcā strādāt nakts maiņā. Temperātūra bija 28 gradi pēc F. Apmēram 20 minūtes pirms pusnakts notika milzīgs grūdiens, un visa mūsu maiznīcas iekārta sakrita vienā telpas galā. Mums bija skaidrs, ka kuģis ir uzskrējis virsū ledus kalnam. Neviens gan nedomāja, ka kādam draud briesmas, un tā daudzi turpināja darīt to, ko tie bija iesākuši: gulēja, spēlēja kārtis vai iedzēra. Nelīdzēja arī kuģa kapteiņa rīkojums sakāpt glābšanas laivās, jo visi vilcinājās un neticēja kuģa grimšanai. Tikai pl. 1.15, kad tika izsludināta trauksme un visiem pavēlēts uzlikt glābšanas jostas, bija skaidrs, ka gaidāms nenovēršamais. Kuģis jau bija saslējies uz vieniem sāniem, un klājs noledojis, tā ka iekļūšana glābšanas laivās bija neiespējama. Man bija paredzēta laiva nr. 14, bet tā kā tajā nebija iespējams iekļūt, izšķīros par lēkšanu ūdenī un, apjozis glābšanas jostu, ielēcu jūrā. Pirms lēkšanas no klāja pie manām kājām pieripoja pudele skotu viskija, kas man bija kā Dieva sūtīta. To atkorķēju un iedzēru krietnu malku, bet pēc tam to iebāzu glābšanas jostā. Ūdens bija auksts, un, lai nenosaltu, šad un tad izdzēru pa malkam viskija. Tas mani izglāba. Tuvumā nebija nevienas glābšanas laivas. Pēc ilgāka laika notikuma vietai tuvojās tvaikonis Karpatija, kas bija izdzirdis Titanika SOS raidījumus. Es piepeldēju Karpatijai, un kuģa apkalpe izmeta jūrā virvi, ar kuŗu tie mani pievilka pie kuģa. Pa jūrnieku kāpnēm uzrāpos uz klāja un biju glābts. Tūlīt saņēmu ārsta palīdzību, un pēc tam mūs, izglābtos, nogādāja Ņujorkā, kur slimnīcā pavadīju 10 dienas. Domājot par toreizējo auksto peldi, man vēl šodien ir vēsas rokas. Piemirsu piezīmēt, ka kāpjot pa kuģa kāpnēm, vēl nebiju visu skotu viskiju izdzēris, bet pudele iekrita jūrā.

Pēc tam V .Belfords vēl 22 gadus nobraucis par jūrnieku uz dažādiem kuģiem un neskaitāmas reizes krustojis okeanu, un tikai viņa vēsais rokas spiediens lieku reizi liek atcerēties to lielo nelaimi pirms 45 gadiem, kuŗas aculiecinieks bijis šis sirmais skots.

Emigranta romāns gūst panākumus

PNIN by Nabokov, Doubleday and Co., New York and Toronto.

Romāna autors ir cara laiku krievu valstsvīra pēctecis, kas 1919. gadā izbēdzis no Krievijas, izglītojies Kembridžas universitātē un tagad ir profesors Kornelas universitātē. Pēc vairākiem daiļprozas darbiem krievu valodā, viņš 1940. gadā pārcēlies uz ASV, sāka rakstīt angliski, izpelnoties kritikas atzinību ar savu „briljanto un pārsteidzošo" angļu valodas stilu.

Romāna varonis Pnins ir krievu zinātnieks, kas, pretstatā pašam autoram, gan ir pārcelts uz Ameriku, bet kuŗa saknes vēl arvienu turas vecajā zemē. Pnins ir varonīgi neveiksmīgs kā savā darbā, tā arī ģimenes dzīvē, jo viņa sieva to pamet kāda vācu ārsta dēļ. Bieži viņš kavējas atmiņās ,kas noved to atpakaļ uz Eiropas Krieviju. Vietām pieminēti arī ļaudis no Rīgas un Baltijas peldvietām. Viss romāns caurausts ar smalku humoru un norisinās krievu zinātnieku un bijušās krievu aristokratijas vidē. Meistarīgi karikēta immigrantu īpatnējā angļu valoda. A. K.

„Nelīdzsvarotie" padomju līgumi

Divi zinātnieki Stanfordas universitātes Huvera bibliotekā strādā pie padomju līgumu pētīšanas, kuŗus padomju valdība noligusi ar citēm valstīm. Šie zinātnieki ir Dr. Jans Triska no Harvardas universitātes (pēc tautības čechs) un Roberts Slusers no Kolumbijas universitātes. Viņi analizējuši vairāk kā 700 padomju līgumu. Šis darbs parādīsies atklātībā nākošā gadā un iznāks 2 sējumos. Tas noderēs kā rokas grāmata personām, kuŗām jāved sarunas ar padomju valdību.

Minētie zinātnieki iepazinušies ar padomju ārpolitikas principiem, kas atšķiras no brīvā pasaulē pieņemtiem principiem. Padomju diplomatijas uzskati ir tādi, ka līgums, kas līgts starp divām lielvalstīm, ir „līdzsvarots", turpretim līgums, kas līgts starp lielvalsti un kādu mazu valsti, nav „līdzsvarots" un tāpēc tam nav garantijas, ka to turēs.

DĀVANAI UN PAŠIEM

**P. Dreimanis
LATVJU TAUTAS VĒSTURE**

Papildskolām un pašmācībai.

Populāra latviešu vēstures grāmata bērniem un pieaugušiem. 130 vien- un daudzkrāsainu illustrāciju.

Cena broš.: $2,85, ies.: $3,80

O. FREIVALDS un E. ALKSNIS
LATVIEŠU KARAVĪRU TRAĢĒDIJA ZVIEDRIJĀ

Pieminas izdevums tiem latviešu karavīriem, kuŗus Zviedrijas valdība 1946. g. izdeva boļševikiem. Viens no grāmatas autoriem pats ir bijis izdodamo skaitā. — Tekstu papildina 75 uzņēmumi.

Cena broš.: $2.70; ies.: $3.60.

**Veino Linna
NEZINĀMAJAM KAREIVIM**

Somu - krievu kaŗa romāns, kas savas drastiskās izteiksmes dēļ ir kļuvis par visvairāk lasīto tulkoto romānu.

Cena broš.: $3,60; ies.: $4,80

JAUNS LATVIEŠU ORIĢINĀLROMĀNS
**Valdemārs Dambergs
DIEVU AUGŠĀMCELŠANĀS**

Kultūras fonda godalgoto Gaitniecības ceļu ievada romāns, kuŗa personāža prototipi ir vairākas mūsu kultūras dzīvē ievērojamas personas. Tikai iesieta.

Cena: $3.90.

**Antoloģija
LATVJU SONETS 100 gados**

Plašs K. Dziļļejas ievads. 100 sonetistu sonetu izlase. Sonetīnu izlase. Latv. val. tulkoto sonetu paraugi. Latv. sonetu atdzejojumi citās valodās.

Grezni iesieta: $3.60.

**Jānim Jaunsudrabiņam adresētas vēstules
TĀ MUMS IET**

Šī grāmata raksturo latviešu emigrāciju labāk nekā daudzi biezi sējumi. — J. Jaunsudrabiņa ievads. Vēstules rakstījuši 120 dažādi — gan katram latvietim pazīstami, gan nepazīstami autori. Grezns balts sējums.

Cena: ies. $4,20

DV GRĀMATNĪCĀ
123 HURON ST., TORONTO,
ONTARIO, CANADA.

KOMPONISTA J. NO

DZIESMU V

ar tenora P. LIELZUIKAS un dubultvar
un autoru pie klavi
svētdien, 1957. g. 28. aprīlī, pl. 6-
1087 Queen St. W. (Doverc
Viss atlikums par labu Kultūras Fond
gaidām un skauti
Biļešu cenas: $1,50 pieaugušajiem un
Biļešu iepriekšpārdošana latviešu veikalos: A. Kri
P. Pavasara un A. F
Latviešu saimniecisko d

DV ST. CATHARINES NOD.
VANADŽU KOPA
rīko
MAIJA SAGAIDĪŠANAS VAKA
š. g. 27. aprīlī precīzi plkst 07.30 vakar
34 Facer Str. (Poļu leģiona zālē) St. Cathar
Priekšņesumos: veltījums pavasarim — pianistes LUD
LAS ALBERTIŅAS sakārtojumā u
bij. Rīgas Dailes teātra aktrises
TRAS ŠTEINBERGAS deklamācijas
DEJA. ◉ JAUTRĪBA. ◉ ATSPIRDZINĀJU
Ieeja $1.50 no personas.
Vanadžu ko

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveic
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimī
6537 PARK AVE, MONTREL. P.Q., tel. HA 7623, Mont
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vak

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St., W. (tuvu Spadina Ave.
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru
Runā vācu un slavu valodas

JAUNA, VĒRTĪGA GRĀMATA
Tautas atmodas laikmeta 100 gadu atce
JĀNIS SARMA
NEGANTNIEKS
Stilitiski meistarīgā stāstījumā autors sniedz iejūtīgu
mu par Auseklа dzīvi, viņa saskari ar laika biedriem,
tautas laikmetīgajiem centieniem un cīņu pret vācu un
pārtautošanasmē ģinājumiem.
Šai grāmatai jābūt katrā latviešu mājā, katrā skolā un bib
Glītā sējumā ar V. Upenieka apvāka zīmējumu, 462 lpp
INGRIDA VĪKSNA
ES SAKU PALDIES
Patīkamam laika kavēklim.
ARTURS VOITKUS
APROCE
Pieprasīt apgādam MEDUSLACIS, 28 Austin Ter., Toron
DV grāmatnīcā, 123 Huron St., un visos lielākos grāmat

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gad
dze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dok
Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu
Runā krieviski, vāciski un latviski

JAUNAS LATVJU GRĀMATAS
Prof. K. Kārkliņa monografija — RŪDOLFS BLAUMAN
Kopotu rakstu 12. sēj., pērkama arī atsevišķi.
A. Rupaiņa vēst. rom. triloģija — MĀRA, MOSTAS, I. II.
Ievērojamākais un lielākais trimdas literātūras ja
darbs. III sēj. cena $5.00, tagad pareizā formātā, sē
mā un krāsā apmaināma pret nepareizo visās grāma
Rich. Ērgļa romāns — PELĒKO BARONU SENČI, I ....
— PELĒKO BARONU TĒVI, II ..
Vēsturnieka R. Ērgļa rom. ir viens no retajiem darb
par latviešu dzīvi dziļākajos klaušu laikos.
E. Birznieka - Upīša — PASTARĪNA DIENAS GRĀMAT
— PASTARIŅŠ SKOLĀ ....
Visvairāk publicētā grāmata mūsu jaunatnes literātū
Gleznainā valoda saista lielus un mazus, jaunus un
cus. Vērtīga dāvana skolu jaunatnei.
Latvijas skatu foto kompl., 26 kartītes, pastkartes .....
Pasūtinājumiem apgādā pilna atlaid
CITAS GRĀMATAS
L. Tolstoja — KARŠ UN MIERS, I, II, III, IV sējumi ....
Pilnīgs un nesaīsināts izdevums. Krievu literātūras
matdarbs.
J. Miesnieka rom. — VANDA, ies. ....
Knuta Lesiņa — ZEM SVEŠĀM ZVAIGZNĒM, ies. ......
A. Rubuļa noveles — VIA TUA, ies., B. Ancana illus
LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS, 4 krāsu illustr., krāšņs i
L. Niesciora — I SURVIVED HELL ON EARTH ....
Dokumentāru piedz. un foto kopojums par KZ nom.
Krājumā daudz tirgū neesošu grāmatu.
MĒS VARAM NOSŪTĪT GRĀMATAS
LATVIJU.
LATVJU GRĀMATA, P.O. Box 332, Waverly, Iowa

ilzeņa ‚Titanika' bojā eja
irms 45 gadiem

visi vilcinājās un neticēja kuģa grimšanai. Tikai pl. 1.15, kad tika izsludināta trauksme un visiem pavēlēts uzlikt glābšanas jostas, bija skaidrs, ka gaidāms nenovēršamais. Kuģis jau bija saslējies uz vieniem sāniem, un klājs noledojis, tā ka iekļūšana glābšanas laivās bija neiespējama. Man bija paredzēta laiva nr. 14, bet tā kā tajā nebija iespējams iekļūt, izšķīros par lēkšanu ūdenī un, apjozis glābšanas jostu, ielēcu jūrā. Pirms lēkšanas no klāja pie manām kājām pieripoja pudele skotu viskija, kas man bija kā Dieva sūtīta. To atkorķēju un iedzēru krietnu malku, bet pēc tam to iebāzu glābšanas jostā. Ūdens bija auksts, un, lai nenosaltu, šad un tad izdzēru pa malkam viskija. Tas mani izglāba. Tuvumā nebija nevienas glābšanas laivas. Pēc ilgāka laika notikuma vietai tuvojās tvaikonis Karpatija, kas bija izdzirdis Titanika SOS raidījumus. Es piepeldēju Karpatijai, un kuģa apkalpe izmeta jūrā virvi, ar kuru tie mani pievilka pie kuģa. Pa jūrnieku kāpnēm uzrāpos uz klāja un biju glābts. Tūlīt saņēmu ārsta palīdzību, un pēc tam mūs, izglābtos, nogādāja Ņujorkā, kur slimnīcā pavadīju 10 dienas. Domājot par toreizējo auksto peldi, man vēl šodien ir vēsas rokas. Piemirsu piezīmēt, ka kāpjot pa kuģa kāpnēm, vēl nebiju visu skotu viskiju izdzēris, bet pudele iekrita jūrā.

Pēc tam V. Belfords vēl 22 gadus nobraucis par jūrnieku uz dažādiem kuģiem un neskaitāmas reizes krustojis okeanu, un tikai viņa vēsais rokas spiediens lieku reizi liek atcerēties to lielo nelaimi pirms 45 gadiem, kuras aculiecinieks bijis šis sirmais skots.

DĀVANAI
UN
PAŠIEM

P. Dreimanis
LATVJU TAUTAS VĒSTURE
Papildskolām un pašmācībai.
Populāra latviešu vēstures grāmata bērniem un pieaugušiem. 130 vien- un daudzkrāsainu illustrāciju.
Cena broš.: $2,85, ies.: $3,80

O. FREIVALDS un E. ALKSNIS
LATVIEŠU KARAVĪRU TRAĢĒDIJA ZVIEDRIJĀ
Piemiņas izdevums tiem latviešu karavīriem, kuru, Zviedrijas valdība 1946. g. izdeva boļševikiem. Viens no grāmatas autoriem pats ir bijis izdodamo skaitā. — Tekstu papildina 75 uzņēmumi.
Cena broš.: $2.70; ies.: $3.60.

Veino Linna
NEZINĀMAJAM KAREIVIM
Somu - krievu kara romāns, kas savas drastiskās izteiksmes dēļ ir kļuvis par visvairāk lasīto tulkoto romānu.
Cena broš.: $3.60; ies.: $4,80

JAUNS LATVIEŠU ORIĢINĀLROMĀNS
Valdemārs Dambergs
DIEVU AUGŠĀMCELŠANĀS
Kultūras fonda godalgoto Gaitniecības ceļu ievada romāns, kura personāža prototipi ir vairāka, mūsu kultūras dzīvē ievērojamas personas. Tikai iesieta.
Cena: $3.30.

Antoloģija
LATVJU SONETS 100 gados
Plašs K. Dziļlejas ievads. 100 sonetistu sonetu izlase. Sonetīnu izlase. Latv. val. tulkoto sonetu paraugi. Latv. sonetu atdzejojumi citās valodās.
Grezni iesieta: $3.60.

Jānim Jaunsudrabiņam adresētas vēstules
TĀ MUMS IET
Šī grāmata raksturo latviešu emigrāciju labāk nekā daudzi biezi sējumi. — J. Jaunsudrabiņa ievads. Vēstules rakstījuši 120 dažādi — gan katram latvietim pazīstami, gan nepazīstami autori. Grezns balts sējums.
Cena: ies. $4,20

DV GRĀMATNĪCA
123 HURON ST., TORONTO,
ONTARIO, CANADA.

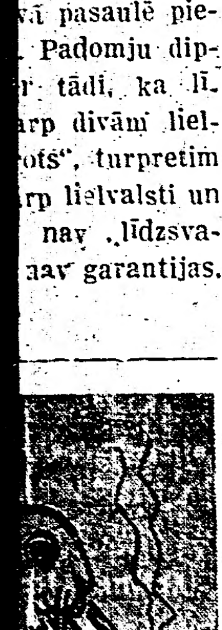

KOMPONISTA J. NORVILA

DZIESMU VAKARS

ar tenora P. LIELZUIKAS un dubultvarteta KALVIS piedalīšanos un autoru pie klavierēm
svētdien, 1957. g. 28. aprīlī, pl. 6-os vakarā Poļu zālē,
1087 Queen St. W. (Dovercourt ielas stūrī).
Viss atlikums par labu Kultūras Fondam un Toronto latviešu gaidām un skautiem.
Biļešu cenas: $1,50 pieaugušajiem un $0.50 skolu jaunatnei.
Biļešu iepriekšpārdošana latviešu veikalos: A. Kristapsona, „Lotus", „Little Riga", P. Pavasara un A. Flauma.
Latviešu saimniecisko darbinieku apvienība Kanadā

DV ST. CATHARINES NOD.
VANADŽU KOPA
rīko
MAIJA SAGAIDĪŠANAS VAKARU
š. g. 27. aprīlī precīzi plkst 07.30 vakarā,
34 Facer Str. (Poļu leģiona zālē) St. Catharines.
Priekšnesumos: veltījums pavasarim — pianistes LUDMILLAS ALBERTIŅAS sakārtojumā un 2) bij. Rīgas Dailes teātra aktrises AUSTRAS ŠTEINBERGAS deklamācijas.
DEJA. ◑ JAUTRĪBA. ◑ ATSPIRDZINĀJUMI.
Ieeja $1.50 no personas.
Vanadžu kopa

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu prakst slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās
0537 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St., W. (tuvu Spadina Ave.)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas

JAUNA, VĒRTĪGA GRĀMATA
Tautas atmodas laikmeta 100 gadu atcerei
JĀNIS SARMA
NEGANTNIEKS
Stilitiski meistarīgā stāstījumā autors sniedz iejūtīgu tēlojumu par Auseklа dzīvi, viņa saskari ar laika biedriem, latviešu tautas laikmetīgajiem centieniem un cīņu pret vācu un krievu pārtautošanasmē ģinājumiem.
Šai grāmatai jābūt katrā latviešu mājā, katrā skolā un bibliotēkā.
Glītā sējumā ar V. Upenieka apvāka zīmējumu, 462 lpp. $3,80
INGRIDA VĪKSNA
ES SAKU PALDIES $2,75
Patīkamam laika kavēklim.
ARTURS VOITKUS
APROCE $1,80
Pieprasīt apgādam MEDUSLĀCIS, 28 Austin Ter., Toronto, Ont.;
DV grāmatnīcā, 123 Huron St., un visos lielākos grāmatu galdos.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.
Runā krieviski, vāciski un latviski

JAUNAS LATVJU GRĀMATAS

Prof. K. Kārkliņa monografija — RŪDOLFS BLAUMANIS Kopotu rakstu 12. sēj., pērkama arī atsevišķi.	$3.80
A. Rupaiņa vēst. rom. triloģija — MĀRA MOSTAS, I, II, III Ievērojamākais un lielākais trimdas literātūras jaundarbs. III sēj .cena $5.00, tagad pareizā formātā, sējumā un krāsā apmaināma pret nepareizo visās grāmatn.	13.00
Rich. Ērgļa romāns — PELĒKO BARONU SENČI, I	2.80
— PELĒKO BARONU TĒVI, II Vēsturnieka R. Ērgļa rom. ir viens no retajiem darbiem par latviešu dzīvi dziļākajos klaušu laikos.	3.00
E. Birznieka - Upīša — PASTARIŅA DIENAS GRĀMATA	2.60
— PASTARIŅŠ SKOLĀ Visvairāk publicētā grāmata mūsu jaunatnes literātūrā. Gleznainā valoda saista lielus un mazus, jaunus un vecus. Vērtīga dāvana skolu jaunatnei.	2.40
Latvijas skatu foto kompl., 26 kartītes, pastkartes	2.40

Pasūtinājumiem apgādā pilna atlaide

CITAS GRĀMATAS

L. Tolstoja — KARŠ UN MIERS, I, II, III, IV sējumi Pilnīgs un nesaīsināts izdevums. Krievu literātūras pamatdarbs.	9.50
J. Miesnieka rom. — VANDA, ies.	3.60
Knuta Lesiņa — ZEM SVEŠĀM ZVAIGZNĒM, ies.	5.40
A. Rubuļa noveles — VIA TUA, ies., B. Ancana illustr.	2.40
LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS, 4 krāsu illustr., krāšņs izd.	7.50
L. Niesciora — I SURVIVED HELL ON EARTH Dokumentāru piedz. un foto kopojums par KZ nom.	2.50

Krājumā daudz tirgū neesošu grāmatu.
MĒS VARAM NOSŪTĪT GRĀMATAS UZ LATVIJU.
LATVJU GRĀMATA, P.O. Box 332, Waverly, Iowa, USA.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
288 St. Clair Ave., W. Toronto
Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

MEKLĒJU

Jāni Alfredu Būmeistaru, Jāņa d., dz. 1918. g. 14. jūnijā, Remtes pag. Pēdējās ziņas: dzīvojis Anglijā. Rakstīt: Mrs A. Arājs, 33 Keswick St., St. Catharines, Ont., Canada.

Māte meklē

ALBIONU ERICHU, dz. 1925. g. 26. aprīlī Liepājā.

Pēdējās ziņas: 1945. gada martā bijis Copatt, Vācijā.

Lūdz rakstīt: Mrs. V. Reboks, 2179 Buchanan Ave., Niagara Falls, Ont., Canada.

Meklē

RŪDOLFU PLOSTIŅU no Skaistkalnes.

Ja kāds ko zinātu, lūdzu rakstīt Grīnbergam, 202 East 21st St., Hamilton, Ont., Canada.

Ziņas no dzimtenes.

Izgriežiet un uzglabājiet atsauksmēm!
LĪDZEKLIS
PRET SAAUKSTĒŠANOS

PIETIEK AR 4 TABLETĒM.
Kapēc mocīties ar iesnām, klepu, šķaudīšanu, paaugstinātu temperātūru, kakla iekaisumiem, galvenokārt bērniem; tas ir aukstā laika rezultāts. Tikai 4 Dr. Chase tabletes visu to likvidē. 24 stundu laikā, vai ja, gadījumā tās nelīdz, jūs saņemsit savu naudu atpakaļ.
Dr. Chase TABLETS
12's - 59c
(40—$1,49, ietaupiet 48 c)

ĀDAS IEKAISUMUS
sadziedē 7 dienu laikā.
Pretējā gadījumā saņemsit dubultīgi savu naudu atpakaļ.
1. Mazgājieties ar ziepēm un karstu ūdeni.
2. Nosusiniet, pēc tam ierīvējiet Dr. Chase ziedi tā, lai tā iekļūtu ādas porās.
3. Atstājiet pa nakti un rītā nomazgājiet.
DR. CHASE'S OINTMENT

DAŽĀDĀM SĀPĒM
Prasiet Paradol pret:
Galvas sāpēm
Zobu sāpēm
Ausu sāpēm
Reumatismu
Dažādām sāpēm
— ja sāp galva vai ir citas neuralģijas sāpes, — iedarbīgs līdzeklis ir Paradol. Šī ir modernās medicīnas formula, kas sastāv no 4 dažādiem indrigentiem. Ātri iedarbīgs.
DR. CHASE'S PARADOL

BEZ MAKSAS: Katram gadījumam pieprasiet Dr. Chase ražojumu paraugus. Iesūtiet vārdu un adresi, pievienojot 25 c naudā (pārsūtīšanas izdevumiem), uz adresi: Department NCP, The Dr. A. W. Chase Medicine Co. Ltd., Oakville, Ontario.

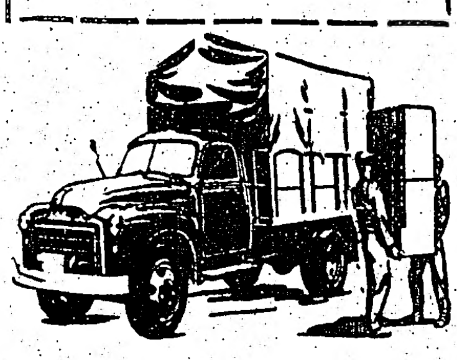
S. VASARĀJS
Transporta uzņēmums
Tel. LE 4-1403
Toronto

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no
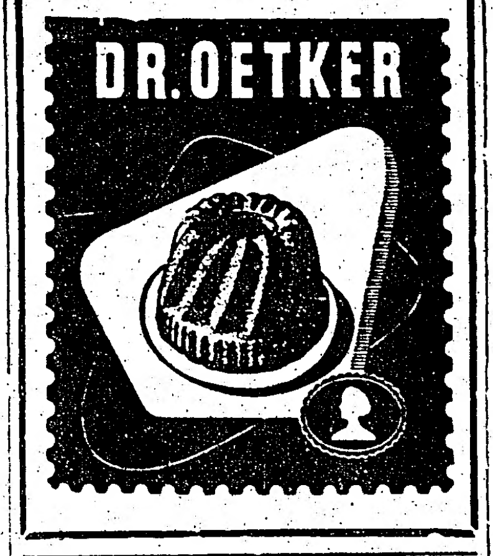

Kapsi's Hair Styling
113 MAC-PHERSON AVE.
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
Dabūjams pūderis, uzacu krāsošanai.
Runā vāciski, krieviski un zviedriski

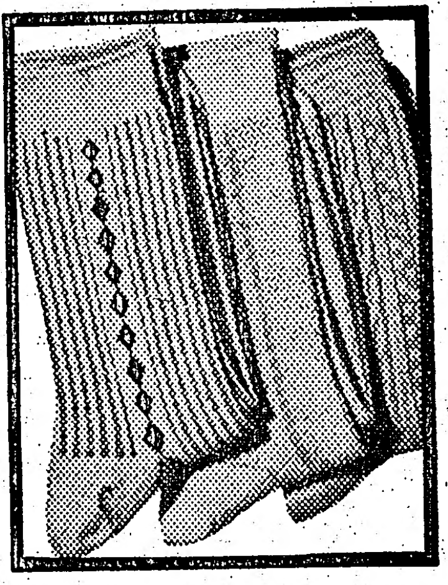
KANADIEŠU FIRMA IZGUDRO JAUNA VEIDA ZEĶES
Dubultpēdu zeķes ir PENMANA izgudrojums. Ērtības un praktiskuma ziņā ļoti piemērotas; tās cenšas atdarināt arī citi ražotāji visā pasaulē. PENMANS vienīgais ražo šī veida zeķes Kanadā . . . ADĪTĀS: dubultpēdu zeķes sniedz dubultērtības. Šinī pavasarī PENMANS laiž apgrozībā patīkamu krāsu zeķes. Jums ir iespēja dabūt kā vienkrāsainas, tā arī mustu-rotas . . . ilgi valkājamas neilona, neilona un vilnas vai arī neilona un kokvilnas. Esiet patīkami smaidīgi — smaidus veicina kāju ērtība! Iegādājieties dubultpēdu zeķes pie 20-S-6
Penmans

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKA

Betlemes baznīcā, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y.

Bruklinā, Betlemes baznīcā, Third Ave & Pacific Street.

Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā, 8 Franklin Street, pie stacijas.

Hempštetē, N. Y. — Longailendā, Sv. Jāņa draudzes dievkalpojumi Grace baznīcā, 311 Uniondale Ave: Māc. D. Grauds.

ČIKĀGA

Čikāgas ev. - lut. Ciānas draudze, 5015, W. Ferdinand St.

Svētdien, 28. aprīlī, pl. 10 bērnu dievkalpojums; pl. 11 dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds.; pl. 1 svētdienas skolas sarīkojumi.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu seminārа baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanākomes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Lansing Koledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15 dienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētMāc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E. Grand Rapidi.

Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Mineapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langīns.

San Diosofā. Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēneša 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 331 Argyle St. Port Arthur. Ont., tel. 4-0302

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto sv. Andreja bazn.. Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel WA 4-1563.

Svētdien, 28. aprīlī, dievkalpojuma nebūs.

Jaunatnes iesvētīšana notiks 7. jūlijā. Jauniešiem, kas vēlas iesvētīties, jāpieteicas jau tagad pie mācītāja.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

28. aprīlī, Lieldienu atsvētē, plkst. 2,30 p.p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā. Svētdienas skolas sākums plkst. 2,00.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th Hamilton, Ont.

Hamiltonā, latv. ev.-lut. Kristus dr. 18 Victoria Ave., S. — Sv. Trīsvienības baznīcā

Piektdien, 26. aprīlī, pl. 7,00 vak. jaunatnes vecākās grupas stunda — 113, Charlton Avenue West. Mācītājs E. Pavasars.

Māc. Arturs Voitkus, 28 Austin Terrace, Toronto, tel. WA 5-1563;

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr Sudbury Ont., tel. OS 3-3284.

Timminsā, svētdien, 28. aprīlī, plkst. 15, lut. baznīcā (Spruce St.) dievkalpojums

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512.

Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā Ellice un Sharbrook ielu stūrī.

MONTREĀLAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp.. mācītājs A. Gaudiņš.

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

Kornvalē, 4. maijā, plkst. 7 vak. dievkalpojums, māc. V. Šēfers.

+

FRIDRICHS POKULS

dz. 1898. g. 16. 3. Kanadā
miris 1951. g. 30. martā Montreālā.

Toronto Sv. Jāņa ev. - lut. latv. draudzes bēru kase.

LATVIJAS AMERIKĀ
SPIESTUVE
TORONTO

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c.

Pasūtinājumus pieņem:
LA BIROJĀ, 123 Huron ielā,
tel. EM 8-0792, Toronto, Ont.,
Canada.

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

Es priecājos par tasi īstas TĒJAS

SALADA
TEA BAGS
un Salada tiešām dod iespēju baudīt tasi īstas tējas TĒJAS

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu, plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu plkst. 10.45 rītā garīgs radio raidījums —— Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350, Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES dievkalpojumi notiek svētdienās, pl. 3 p.p. un otrdienu vakaros, pl. 8 — Walmer Road baznīcas telpās. Māc. R. Ekšteins.

DANFORTH - BROADVIEW raj. izdodama mēbelēta istaba vieniniekam -cei ar virtuves lietošanu, uz vēlēšanos garāža. Zvanīt pēc plkst 5 vak. HO 6 8359, Toronto.

Latvijas Amerikā Hamiltonā
abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem
JĀNIS GAILĪTIS,
79 SMITH AVE,
Hamilton, Ont., tel. JA 8-8247

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi
Mr., Mrs., Miss ....
Adrese: ....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācī, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

Par sarunāšanos latviski — atlaiž no darba

Grand Rapidi (Mich.). Kādā nelielā mēbeļu fabrikā, kur citu starpā nodarbināti arī vairāki latvieši, kas izpelnījušies fabrikas vadības atzinību par labo darba prasmi un veiklību, 5. aprīlī noticis savāds starpgadījums un tā rezultātā trīs mūsu tautieši atlaisti no darba. Jāpiezīmē, ka daži tautieši, arī tie, kas no darba atbrīvoti, šajā fabrikā nostrādājuši turpat 7 gadus. Jau agrāk dažās šīs fabrikas nodaļās, kur latvieši vairākumā, no meistaru puses bijis brīdinājums nesarunāties savā starpā latviski, pat brīvajā laikā ne. 5. aprīlī par to no kāda meistara nācis atkārtots atgādinājums un šī iemesla dēļ no darba atlaisti Arnolds Bērziņš, Evģenijs Pabērzs un Pēteris Putāns, jo viņi nevarējuši dot meistaram nekādas garantijas, ka turpmāk sarunāsies tikai angliski. Visi atlaistie ir jau vecāki gados, bet labi sava aroda prateji un ieguvuši krietnu praksi aizvadītajos darba gados. Kāds no atlaistajiem meistaram zīmīgi aizrādījis, ka rīkojums būšot pārsteidzīgs un šejienes likumi neparedzot, ka viņiem vajadzētu sarunāties vienā valodā, taču pēdējais palicis pie sava lēmuma, un nav zināms, kādu stāvokli šinī ziņā ieņems fabrikas vadība un darba pārvalde, jo atlaistie griezīsies pārvaldē pēc bezdarba pabalsta. Liekas, ka pēdējā būs ieskatos, ka latviešu valodas lietošana darba vietā nav pietiekoši svarīgs iemesls atlaišanai un bezdarba pabalsta saņemšanai. Vēl piebilstams, ka rakstītājam zināmas vēl pāris darba vietas pilsētā, kur strādā latvieši, un kur daži atsevišķi rīkojumi un uzraksti tiek izlikti angļu un latviešu valodās ,un pat kāda jautājumu lapiņa darba pārvaldē arī sagatavota latviešu valodā **V. Z.**

LA PĀRSTĀVIS
L. LĪDUMS,
27 Wiley St., St. Catharines, Ont., Canada.

Pieņem jaunus abonentus un sludinājumus, kā arī abonementu pagarinājumus. Tāpat sniedz un pieņem informāciju.

SKAUTU UN GAIDU DZĪVE

KLĪVLENDAS GAIDU VIENĪBA „VENTA"

Tā darbu uzsāka 1954. gada pavasarī ar 24 meitenēm, bet trīs gadu laikā gaidu skaits ir tieši trīskāršojies. Darbojas arī guntiņas un 16 lielgaidas, bet vislielākā ir tieši gaidu grupa (no 12—17 g.), ar kuru personīgi strādā vienības priekšniece - gaidu vadītāja un skolotāja Mēta Avena.

Klīvlendas meitenes ir viena no vislielākajām gaidu vienībām, kas ar savu ļoti aktīvo darbību iemantojusi cieņu, atzinību un uzslavas. Ar gandarījumu jānovērtē lielie panākumi un atzinība, ko mūsu meitenes ar savām dziesmām, tautas un raksturdejām, tērpiem (tautas) un citādi ir iemantojušas amerikāņu intelliģences aprindās: koncerti radiofonā (koris, solistes), regulāras viesošanās ar priekšnesumiem amerikāņu baznīcās un viņu gaidu vienībās.

Katru pavasari gaidas demonstrē savus sasniegumus plašākai publikai lielā gadskārtējā sarīkojumā. Visi līdzšinējie sarīkojumi ir bijuši iezīmīgi ar lielu izdomas bagātību, labi sagatavotiem priekšnesumiem, priekšzīmīgu stāju un disciplīnu. Neapšaubāmi — šogad kulminācijas punkts Klīvlendas gaidu darbībā būs 28. aprīļa teātra izrāde — A. Brigaderes „Maija un Paija", kuras gatavošanā ielikts milzīgs darbs un nesavtīga ziedošanās. Lugas iestudēšana, kas iesākta jau Ziemassvētkos, tagad ir jau pilnīgi nobeigta. Laimīgā kārtā Bostonas lielie teātra gari Klīvlendai „atdeva" savu jauno, ļoti spējīgo aktrisi Intu Mišķi, kas nu pirmoreiz savā mūžā reprezentēsies kā režisore. Dejas „Maijai un Paijai" iestudējusi bij. Nac. Operas balerīna Velta Rubule, dekorācijas gleznotājs architekts un gleznotājs R. Āboltiņš, un pilnīgi jaunu mūzikas ietērpu dziesmām, dejām un klavierēm devis un iestudējis J. Kalnietis. Saprotams — visa šī milzīgā darba dvēsele ir pati vienības priekšniece Mēta Avena, kas ir klāt katrā mēģinājumā, mudinot un iedvēsmojot gan visu 40 galvu lielo „aktrišu" saimi, gan kārtojot neskaitāmos blakus darbus — kopā ar atsaucīgajiem gaidu vecākiem. Tāpat ar gandarījumu jāatzīmē M. Avenas palīdzes — guntiņu vadītājas Zigrīdas Tobienes darbs. Īpaši vēl jāpiemin 17 g. vecā vienības virskopniece Silva Lejniete — neatsverama M. Avenas palīdze. Tāpat abām vadītājām daudz palīdz lielgaidas Brigita Riekstiņa, Ināra Briede un priekšnieces meita — Ilze Avena.

Mītņu vakarus gaidas parasti rīko kopā ar skautiem. Arī 28. aprīlī pirms „Maijas un Paijas" izrādes būs kopējs gaidisma un skautisma 35 resp. 40 gadu atceres akts.

Vienībai ir jau „veci sakari" ar dzejnieku Andreju Eglīti gan fotografiju, vēstuļu, gan īpaši veltītu dzeju veidā, kuras apgrozījušās starp Stokholmu un Klīvlendu.

Lai šīm baltajām Klīvlendas meitenēm viņu 3. resp. 35 gadu jubilejā visu klīvlendiešu sirsnīgākā pateicība, laimes un labas veiksmes vēlējumi turpmākajā darbā!

Uzņēmumā redzama pr-ce M. Avena apsveicot A. Eglīti Klīvlendā. Gaidu formas tērpā — „Paija" — Antra Priede — meitene ar izcilām spējām mūzikā un teātra mākslā. Viņa deklamēja dzeju ciklu no Eglīša jaunākā krājuma „Otranto".

Jaunatnes žurnāls Ceļinieks

ko izdod LNJAK, dod iespēju publicēties jauniem rakstniekiem. Šāda žurnāla iznākšanai ir arī liela nacionāla nozīme, jo tas interesē jaunos rakstniekus un lasītājus, un latvju vārds tiek nests par vienu paaudzi tālāk. Vecākai paaudzei abonējot šo žurnālu un atbalstot to ar manuskriptiem, ir dota plaša iespēja parādīt savu interesi par jaunatni. Ceļinieka cena ir 1 dol. par 5 numuriem. Jaunatne lūdz — atbalstīsim to! Žurnālu var pasūtināt pie A. Pūce, 607 Indian Rd., Toronto, vai T. Kronbergs, 1026 Broadview Ave., Toronto.

T. Puisāns

KATRĪNAS II MEMUĀRI

Nesen „Bantam Books" apgādā angļu valodā no jauna iznākuši slavenās Krievijas valdnieces Katrīnas II memuāri. Ar neparastu atklātību mazās vācu valstiņas — Cerbstes princese, kas kā troņmantinieka Pētera III līgava atvesta uz Pēterpili, stāsta savus piedzīvojumus Krievijas galmā, sākot ar 1744. gada 9. februāri un beidzot ar 1759. gada agro pavasari (datums nezināms), kad viņas stāsta pavediens pārtrūkst teikuma vidū, liktenīgās sarunas laikā ar ķeizarieni Elīzabeti.

Memuāru oriģināls rakstīts franču valodā un gandrīz veselus simt gadus turēts kā Krievijas valsts vislielākais noslēpums, kamēr vienam no redzamākajiem profesionāliem revolūcionāriem — A. Hercenam, izdevās vienu no nedaudzajiem norakstiem dabūt rokā, izšmugulēt laukā no Krievijas, un 1858. g. publicēt Londonā oriģinālā franču valodā. Stāstījums skar tikai Krievijas galma iekšējo dzīvi, galminieku attieksmes vienam pret otru, intrigas un savstarpējo nomelnošanos, bet ne ar vienu vārdu neaizskar valsts pārvaldes darbu, kā arī attiecības ar zemākiem tautas slāņiem kā pilsētās, tā arī uz laukiem.

VĀCU PRINCESES SAPNIS ISTENOJAS CIEŠANĀS

Pati Katrīna, kuras kristību vārds bija Sofija Auguste Frederika, bija sapņojusi par Krievijas troni jau pirms viņa bija spērusi kāju uz Krievijas zemes. Šim mērķim viņa tuvojās ar apbrīnojamu neatlaidību un pacietību. Viņa apprecēja troņa mantinieku, kuru viņa pazina kā pusidiotu, dzērāju un netikli. Viņa pacieta sava vīra lamas un pat sitienus, viņa neapvaldīto dusmu brīžos, princese pacieta vīra neskaitāmās mīlas dēkas un pazemīgi klausījās, kad šīs dēkas tika celtas viņai priekšā, lai viņu apzinīgi pazemotu. Šādos apstākļos par mīlestību pret laulāto draugu nevarēja būt runas: vīra naids, citu galminieku pastāvīgās aizdomas un neuzticība pārāk jūtīgo vācu princesi padarīja par īstu cietumnieci ķeizariskās pils mūros. No sava dzīvokļa viņa drīkstēja iziet tikai ar ķeizarienes atļauju. Viņai paziņoja, kad jāiet uz baznīcu, kad pie grēku sūdzes un kad jāiet pie dievgalda. Viņu apkalpoja sievietes, ar kurām tai nebija ne mazākā garīgā kontakta un par kuru pieņemšanu vai atlaišanu tai nebija nekādas teikšanas. Šādos apstākļos Katrīnai atlika tikai divi garīgā mierinājuma veidi: asaras, kurās viņa mirka dienām un naktīm, un grāmatas.

Bet ar apbrīnojamu mērķtiecību viņa vāca sev atbalstītājus, galvenokārt starp tiem, kas bija izpelnījušies vai nu ķeizarienes Elīzabetes vai viņas pašas vīra acīs kādu nežēlastību. Un tādu nebija mazums.

Katrīna savās jaunības dienās bija baudījusi samērā labu tā laika izglītību. Un tā kā viņa perfekti pārvaldīja vācu un franču valodu, tad viņai pavērās visa tā laika Rietumeiropas apgaismes literātūra. Viņa lasīja daudz un visu, ko tikai Krievijas apstākļos varēja dabūt. Tā vientulībā un garīgās ciešanās veidojās Krievijas slavenākā valdniece.

Lasot Katrīnas II memuārus visspilgtāk acu priekšā nostājas viņas vīra lielkņaza Pētera tēls. Viņš bija dzimis un uzaudzis Holšteinā, kā Pētera Lielā māsas dēls un bija Holšteinas hercogs — Zviedrijas un Krievijas troņu mantinieks. Baudījis pilnīgi vācu audzināšanu, viņš nīda visu krievisko. Pēc pārcelšanās uz dzīvi Krievijā ,kur viņam bija neierobežotos daudzumos pieejams Krievijas „slavenais šņabis", viņa gara spējas redzami sāka atrofēties. Pilnīga bezdarbība savukārt lika viņam meklēt nodarbošanos pašam pēc savas patikas. Un tādu viņš sev arī atrada. Dienām un nedēļām ilgi viņš dresēja savus apkalpotājus pēc prūšu militāristu parauga, dažreiz lietojot arī pātagu, laiku pa laikam pievēršoties žurku ķeršanai. Noķertās žurkas liktenis tika izšķirts ātri un asi: sastādītais militārais tribunāls paša lielkņaza vadībā to vienmēr notiesāja uz nāvi pakarot, ko arī tūdaļ publiski izdarīja, bieži vien pieaicinot Katrīnu kā liecinieci. Starpība starp vienas žurkas soda mēru un otras, atkarā no tās „pārkāpumiem" un lielkņaza garastāvokļa, bija nāve ar iepriekšēju spīdzināšanu vai bez tās. Šīs galvenās nodarbības laiku pa laikam nomainīja rotaļāšanās ar lellēm. Izklaidēšanās brīžus aizpildīja dzeršana, kāršu spēlēšana, balles un uzdzīve ar sievietēm. Tā veidoja sevi nākošais Krievijas cars, neierobežots savās tiesībās un varā.

CARA GALMS UN TAUTA

Kā galvenie padomdevēji galmā figurēja nekompetenti liekuļi, kuru mērķis bija karjēra par katru cenu. Tāpēc savstarpējas intrigas, nomelnošanās, apmelošana un nepārtraukts terrors kā sarkans pavediens stiepās cauri katras dienas darba un dzīves rutīnai. Pats galms, kā atsevišķa peldoša sala, izolēts no tautas, peldēja no viena viļņa galotnes uz otru, draudēdams izirt katrreiz, kad tumšās un nabadzīgās Krievijas tautas masas savā postā izrādīja neorganizēta spēka izpausmi. Ķeizariskais galms maz interesējās par tautu, tauta vēl mazāk par galmu, tāpēc ar pāris gvardijas pulkiem vienmēr pietika, lai izdarītu galma revolūciju. Katrīna to zināja, un tai viņa arī gatavojās.

Pēc Elizabetes nāves, 1761. gada Ziemassvētkos lielkņazs Pēteris kļuva par Krievijas caru Pēteri III. Katrīnas liktenis jau bija izlemts: tās ceļš veda uz klosteri, lai jaunais cars varētu netraucēts precēt savu mīļāko Elīzabeti Voroncevu. Visa vara toreizējā Krievijā balstījās uz armiju un ortodokso baznīcu. Cars Pēteris III nokaitināja armiju, ieviešot prūšu uniformas un dresūras sistēmu. Lai pievienotu Dāniju Holšteinai, bija nepieciešams karš, bet valsts kase bija tukša. Lai sagādātu līdzekļus, viņš pārāk netaktiskā veidā konfiscēja visus baznīcu īpašumus, pavēlēja popiem šķirties no savām kuplajām bārdām un valkāt luterāņu mācītāju talārus. Pats cars atklāti runāja par luterticības, kā galvenās konfesijas nodibināšanu valstī. Katrīna to tik vien gaidīja. Pa šo laiku viņai jau bija uzticami draugi gvardijas pulku virsnieku saimē. Sevišķi pakalpīgi izrādījās brāļi Orloni. Vecākais no viņiem Aleksis Orlovs kļuva par Katrīnas pirmo oficiālo favorītu.

GALMA APVĒRSUMS

Apvērsuma brīdī cars Pēteris III bija atstāts gluži viens. Viņu arestēja bez kaut kādas pretestības un izsūtīja uz kādu izolētu vietu vārdā Ropša, 27 verstis no Pēterpils, kur to arī nogalināja strīdū ar kņazu Baronski.

Ar savu atklāto valodu Katrīna II neapzinīgi deva sāpīgu triecienu Romanovu dinastijas prestižam un carismam Krievijā vispār. Ir ļoti pamatoti, ka ar Pētera III nāvi Romanovu dinastija cariskajā Krievijā izbeidzās. Katrīnas II pēcnācējs, cars Pauls I vairs nebija lielkņaza Pētera, bet gan Sergeja Saltikova dēls. Katrīna savai mīlai ar Saltikovu veltī patosa pilnus vārdus un nenoliedz viņa slepenos apmeklējumus viņas guļamistabā. Par vēlāko Krievijas caru piederību pie Romanovu dinastijas varēja smīnēt visa krievu intelliģence, kas vēlāk izrādījās par galveno kapraci visam carismam.

Tālāk, ciniskā zemās morāles atsegšana Krievijas galmā, ko Katrīna pati nemaz necentās labot, varēja sagraut katra domājoša pavalstnieka uzticību cara dievišķajai personai, kādu to centās rādīt Pobedonosceva teorija vēlākajos gados. Nākošais lielākais kāpiens uz leju varēja būt tikai Grigorija Rasputina dēkas — un tad revolūcija. Par savu priekšteču grēkiem samaksāja morāli augstvērtīgais, bet nelaimīgais cars Nikolajs II.

ČIKĀGĀ JAU 7.000 LATVIEŠU

Tautas labklājības departamenta baznīcu pārvalde savā pēdējā sēdē ziņoja padomes locekļiem, ka balto iedzīvotāju pieaugums Čikāgā no 300.000 — 1940. gadā sasniedzis 1955. gadā 750.000. Pilsētas teritorijā dzīvo 25.000 portorikāņu un 6.000 Amerikas indiāņu. Pilsētā iecelojuši šajā laikā 56.000 cilvēku. No 935 pilsētas iecirkņiem, krāsainie dzīvo 755, bet mazajās pilsētiņās, kas piekļaujas Čikāgai, un kādu ir 244, krāsainie dzīvo 217 pilsētiņās. Aplēsts, ka nākošajos 5 gados Čikāgā būs jaunas darba vietas 500.000 cilvēkiem.

Latvieši sākuši šai pilsētā iecelot kopš 1888. gada. Sevišķi daudz iecelojuši pēc 1905. gada. Tagad latviešu skaitu Čikāgā, kopā ar mazpilsētiņām, aplēš uz apmēram 7.000. Pašā pēdējā laikā pilsētā iecelo Ungārijas bēgļi. Baznīcu apvienība aicina visiem bēgļiem, bez tautības un ticības izšķirības, palīdzēt atrast darbu un dzīvokļus.

Is.

LA galvenais pārstāvis Austrālijā E. LIEPIŅŠ,
31 Wilson St. Strathfield, Sydney, N.S.W., Australia

Pieņem jaunus abonentus un sludinājumus, kā arī iekasē abonēšanas un sludinājumu maksas

Daži izteicieni par dzīvniekiem kanadiešu sarunās

crafty as a fox

(viltīgs kā lapsa)

Šis izteiciens cēlies no tiem, kas mēģinājuši sagūstīt lapsu. Tie zina, cik lapsa var būt piesardzīga un viltīga, sagādājot sev barību.

CARLING'S RED CAP ALE
BREWERY LIMITED

Izrunā: Kārlings Red Kēp Ēl

Brueri Limited

KANADA ŽAŅA JAUDAS NEVEIKSME MĪLAS FRONTĒ (4)

VECO KANAKU DZĪVI VĀCIJĀ BILDĒS RĀDA BONIS, APDZEJOJIS JONIS

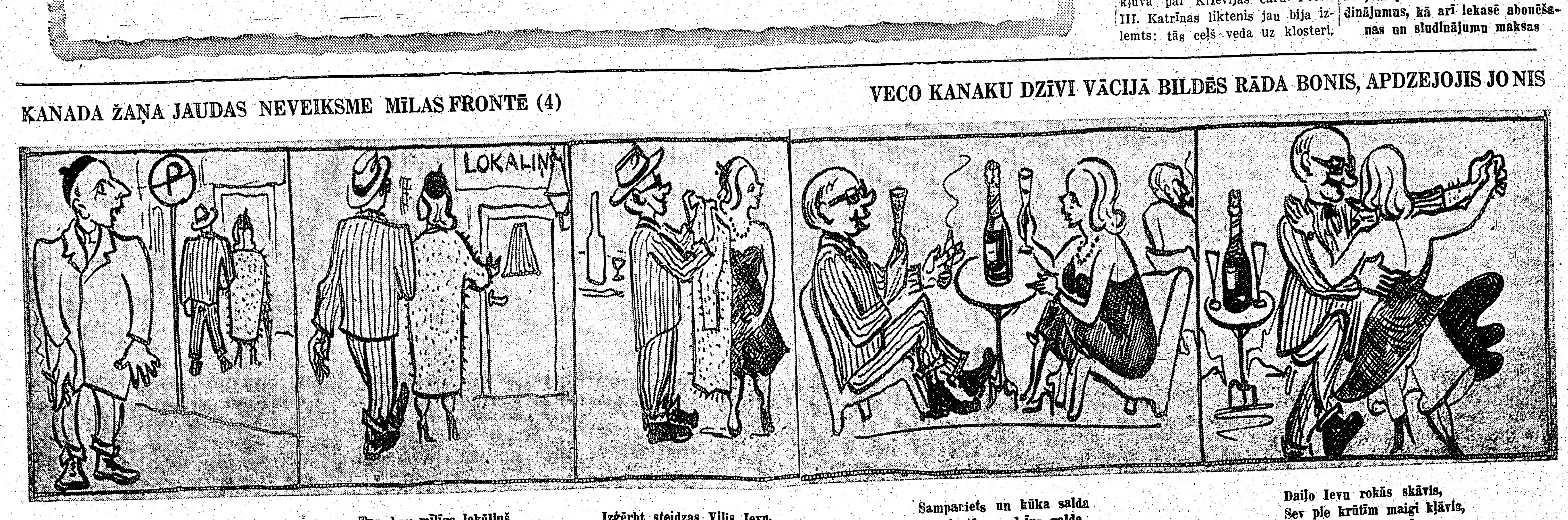

Bēdīgs atzīst Žanis Jauda,
Nelīdz tur ne spēks, nedz nauda:
Vilim meitene zem rokas,
Abiem projām kājas lokas.

Tur, kur mīlīgs lokāliņš,
Meiteni ved iekšā viņš.
Tur tos galda tādi prieki,
Kuriem komentāri lieki.

Izģērbt steidzas Vilis Ievu,
Vērodams to šmaugu, tievu.
Abi ies tie uzdancot,
Piegriezt valsi, pasvingot.

Šampaniets un kūka salda
Lepni stāv uz dzīru galda.
Kas par to, ka mēnešalga
Zūst kā saulē peļķe valga?

Daiļo Ievu rokās skāvis,
Sev pie krūtīm maigi klāvis,
Vilis aizmirst dzīvi ļauno,
Sapņodams par laimi jauno.